

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ОБЛІК І АУДИТ»

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: заочна

**КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему**

**«КОНСОЛІДАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ
КОМПАНІЙ (КОРПОРАЦІЙ) ТА ЇЇ АУДИТ»**

здобувача Міщук Дарини Олександрівни

(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Коршикова Р.С.
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: _____
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Київ 2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 85 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 104 сторінках друкованого тексту. Робота містить 17 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел з 51 найменувань, додатки.

“Консолідація фінансової звітності холдингових компаній (корпорацій) та її аудит”

Об’єктом дослідження є теоретичні та методичні засади консолідації фінансової звітності холдингових компаній та її аудиту

Предметом дослідження виступають методично-організаційні засади обліку придбання підприємств та процесу формування і аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення процесів підготовки та аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній та надання рекомендацій щодо їх вдосконалення та підвищення ефективності.

Завдання дослідження включають:

- розглянути сутність холдингових компаній (груп) та шляхи їх утворення;
- вивчити концепції консолідації фінансової звітності учасників групи компаній;
 - проаналізувати зміст нормативної бази, що регулює методичні засади процесу підготовки консолідованої фінансової звітності;
- визначити оновні методи та прийоми консолідаційного процесу;
 - ідентифікувати особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті
- розглянути сучасні підходи до аудиту консолідованої звітності;
 - розробити рекомендацій щодо вдосконалення процесів складання та аудиту консолідованої фінансової звітності.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Результати дослідження мають теоретичне значення для розвитку методології консолідації фінансової звітності та вдосконалення підходів до її аудиту. Практична значущість полягає у можливості застосування отриманих висновків для підвищення ефективності фінансового управління в холдингових компаніях.

Основні положення та результати дослідження були представлені на науково-практичних конференціях та обговорені з фахівцями у сфері аудиту та фінансів.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2024 – 2025.

Рік захисту роботи – 2025.

Ключові слова: консолідована фінансова звітність, материнська компанія, дочірня компанія, аудит, гудвіл, контроль, холдинг, метод справедливої вартості, метод участі в капіталі, консолідація, інвестиції, коригування, внутрішньогрупові операції, неконтрольована частка, курсові різниці.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	6
1.1 Сутність та шляхи формування холдингових компаній (корпорацій)	6
1.2 Консолідована фінансова звітність: концепції та роль у системі управління.....	12
1.3 Правові засади регулювання консолідації фінансової звітності в Україні	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ	31
2.1. Основні етапи обліку придбання підприємств	31
2.2. Облік інвестицій в дочірні підприємства	42
2.3. Методика складання консолідованої фінансової звітності холдингових структур	50
2.4. Особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті.....	63
РОЗДІЛ 3. АУДИТ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИЙ КОМПАНІЙ	71
3.1 Організаційно-методичні підходи аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній	71
3.2 Контроль ризиків, що виникають під часу аудиту консолідованої фінансової звітності	82
3.3 Особливості аналізу консолідованої фінансової звітності групи компаній ..	88
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ	105

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку економіки України холдингові компанії та корпорації відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності фінансових ринків і сталого економічного зростання. Консолідація фінансової звітності є важливим інструментом для забезпечення прозорості та достовірності фінансової інформації в багаторівневих структурах холдингів. Консолідована звітність відіграє важливу роль у стратегічному плануванні, оптимізації ресурсів та оцінці ефективності діяльності дочірніх компаній, сприяючи ефективному управлінню корпоративними структурами. Її відсутність підвищує ризики у стратегічному та оперативному управлінні. При цьому особливого значення набуває аудит консолідованої фінансової звітності, який забезпечує незалежну оцінку її відповідності законодавчим та міжнародним стандартам. Тому дослідження процесів консолідації фінансової звітності та її аудиту є актуальним у зв'язку з глобалізацією бізнесу та підвищенням вимог до якості фінансового управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика консолідації фінансової звітності висвітлюється у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, Н.А. Остап'юк, М.С. Пушкар, що досліджують методологічні аспекти консолідації звітності. Однак питання, пов'язані з аудитом консолідованої звітності в умовах сучасних викликів, залишаються недостатньо розробленими, що створює простір для подальших досліджень у цьому напрямі.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення процесів підготовки та аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній та надання рекомендацій щодо їх вдосконалення та підвищення ефективності.

Завдання дослідження включають:

- розглянути сутність холдингових компаній (груп) та шляхи їх утворення;
- вивчити концепції консолідації фінансової звітності учасників групи

компаній;

- проаналізувати зміст нормативної бази, що регулює методичні засади процесу підготовки консолідованої фінансової звітності;
- визначити оновні методи та прийоми консолідаційного процесу;
- ідентифікувати особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті
- розглянути сучасні підходи до аудиту консолідованої звітності;
- розробити рекомендацій щодо вдосконалення процесів складання та аудиту консолідованої фінансової звітності.

Об'єктом дослідження є теоретичні та методичні засади консолідації фінансової звітності холдингових компаній та її аудиту

Предметом дослідження виступають методично-організаційні засади обліку придбання підприємств та процесу формування і аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній.

Методи дослідження. У дослідженні використано методи аналізу, синтезу, порівняння, системного підходу, економіко-математичного моделювання, елементи методу бухгалтерського обліку, а також методи аудиторського аналізу.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Результати дослідження мають теоретичне значення для розвитку методології консолідації фінансової звітності та вдосконалення підходів до її аудиту. Практична значущість полягає у можливості застосування отриманих висновків для підвищення ефективності фінансового управління в холдингових компаніях.

Основні положення та результати дослідження були представлені на науково-практичних конференціях та обговорені з фахівцями у сфері аудиту та фінансів.

Інформаційною базою дослідження стали звітність ТОВ «НОВА ПОШТА», нормативно-правові акти України, міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) та аудиту, а також наукові публікації з досліджуваної тематики.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження були

оприлюднено в тезах доповіді на тему «Консолідація фінансової звітності холдингових компанії (корпорацій) та її аудит» на I Міжнародній науково-практичній конференції European Congress of Scientific Discovery (29-31 грудня 2024 року, м. Мадрид).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1 Сутність та шляхи формування холдингових компаній (корпорацій)

Сучасна економіка характеризується високою складністю взаємозв'язків між підприємствами, тому холдингові компанії стали важливими учасниками ринкових процесів. Холдингові компанії являють собою складні корпоративні структури, що об'єднують декілька юридично самостійних підприємств, а саме дочірніх підприємств під єдиним управлінням головної материнської компанії.

Холдингова компанія — це юридична особа, яка володіє контрольним пакетом акцій або часток інших компаній, що дозволяє їй здійснювати контроль над їх діяльністю. Завдяки таким утворенням компанії можуть ефективніше використовувати наявні ресурси, забезпечувати фінансову стабільність, диверсифікувати ризики, а також швидше реагувати на зміни в ринковій кон'юктурі. Отже, основною метою створення таких об'єднань є підвищення ефективності управління активами, оптимізація фінансових потоків, зниження витрат та підвищення конкурентоспроможності, що сприяє розширенню присутності на ринку.

Формування холдингових структур в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів, які забезпечують їх правовий статус, порядок створення та діяльності. Основні законодавчі акти, що регулюють питання холдингів охоплюють такі документи:

- Господарський кодекс України. У статтях 126 і 127 надається визначення холдингової компанії та встановлюються основні аспекти її діяльності. Згідно з цим, холдингова компанія - це суб'єкт господарювання, який володіє контрольними пакетами акцій (частками) інших компаній для забезпечення управління ними;

- Податковий кодекс України регламентує оподаткування доходів, отриманих від діяльності холдингів, а також механізми трансфертного ціноутворення між пов'язаними особами;

- Закон України "Про захист економічної конкуренції" сістить правила контролю за злиттям і поглинанням компаній, що забезпечує запобігання монополізації ринків у процесі формування холдингових структур [13];

- Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі - МСФЗ), які встановлюють правила консолідації фінансової звітності, які є обов'язковими для холдингів, що ведуть діяльність у кількох юрисдикціях.

Вітчизняні науковці тлумачать визначення поняття «холдингова компанія» по-різному, що продемонстровано в табл. 1.1

Таблиця 1.1 - Підходи до визначення поняття «холдингова компанія»

Автор	Поняття «холдингова компанія»
Чепурда Л.М., Белеева С.С., Плахотнікова М.В.	Холдинг – це особливий тип компанії, що утворюється для володіння контрольними пакетами акцій інших суб'єктів господарювання виключно для здійснення контролю та управління ними
Покропивний С.Ф.	Холдинги (холдингові компанії) – специфічна форма для організації об'єднання капіталів, а саме: інтегроване товариство, що безпосередньо не займається виробничою діяльністю, а використовує свої кошти для придбання контрольних пакетів акцій інших підприємств, які є учасниками концерну або іншого добровільного об'єднання
Данніков В. В.	Холдингова компанія – це компанія, головним напрямком діяльності якої є розрахована на тривалий термін дольова участь, яка забезпечує контроль (як правило, більш ніж 50%) в одній або декількох юридично самостійних компаніях
Тенюх З.І.	Холдинг (від англ. to hold – тримати) – це компанія, що володіє контрольними пакетами акцій інших підприємств з метою здійснення по відношенню до них функцій контролю та управління

Джерело: згруповано за інформацією [5, 15, 18, 37]

У правовій науці не стихає полеміка щодо розуміння холдингової компанії, яка, на думку одних вчених, є материнською компанією, других – що ця категорія є групою осіб [6]. У зв'язку з цим виникає необхідність визначення цілої низки понять, а саме:

- материнське підприємство - компанія, яка володіє контрольним пакетом акцій іншої компанії (дочірньої) і здійснює контроль за її діяльністю;

- дочірнє підприємство - компанія, контрольована материнським підприємством, яке впливає на її стратегічні рішення, фінансування та управління;

- група - сукупність пов'язаних підприємств, що включає материнське підприємство та всі його дочірні підприємства, діяльність яких спрямована на досягнення спільної мети.

В Україні холдингові компанії з'являються дедалі частіше, що свідчить про адаптацію до світових стандартів управління й економічного розвитку. Для загального розуміння форми утворення холдингових компаній наведено на рис. 1.1.

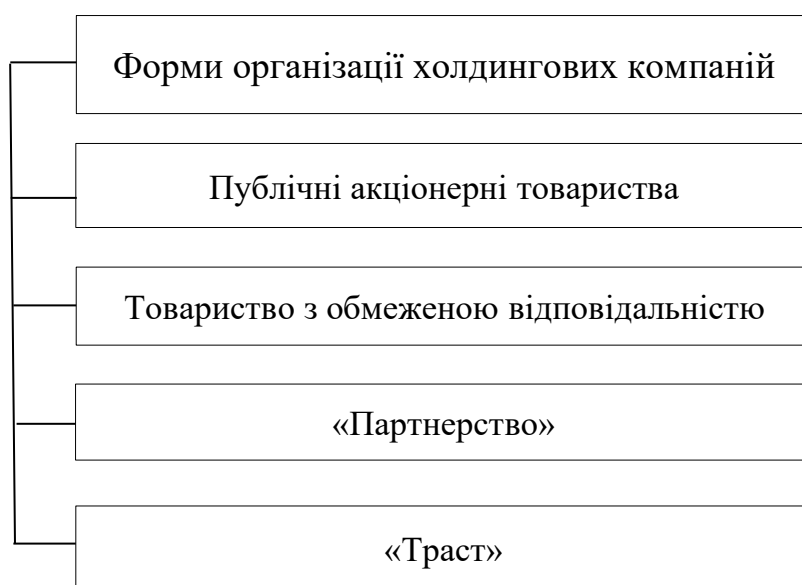

Рисунок 1.1 - Форми організації холдингових компаній

Джерело: розроблено автором за даними [6]

Публічне акціонерне товариство (ПАТ) є організаційно-правовою формою компанії, яка відрізняється відокремленням активів компанії від активів її власників. У цій структурі акціонери володіють акціями, випущеними компанією, і їхній фінансовий ризик обмежується лише сумою інвестицій в ці акції.

Товариство з обмеженою відповідальністю визначається як організаційно-правовою структура, де зобов'язання компанії відокремлені від особистих активів її учасників, обмежуючи їх відповідальність виключно розміром внеску до статутного капіталу, що забезпечує захист власників від фінансових ризиків компанії та сприяє більш безпечному методу веденню бізнесу.

Своєю чергою така форма як партнерство розглядається як форма бізнесу,

що виникає внаслідок об'єднання двох або більше осіб (партнерів) з метою спільного ведення діяльності та поділу отриманих прибутків або збитків. На відміну від товариств з обмеженою відповідальністю та акціонерних компаній, партнерство не є окремою юридичною особою, тому партнери несуть особисту відповідальність за всі фінансові зобов'язання, які виникають у процесі діяльності компанії.

Нарешті, трастом вважається така корпоративна форма, яка передбачає володіння або контроль над однією або кількома компаніями, виступаючи мажоритарним або контрольним акціонером. Траст може використовуватися для різних цілей, включаючи захист активів, управління капіталом, податкове та спадкове планування, створення структури управління дочірніми компаніями та інші подібні цілі. Траст також дозволяє бенефіціарному власнику дочірніх компаній залишатися анонімним, оскільки право власності на акції або паї формально належить довірчій особі [9].

Особливістю холдингових структур є те, що дочірні компанії зберігають певну операційну самостійність, однак підпорядковуються централізованому керівництву з боку материнської компанії. Це дозволяє холдингу ефективно координувати діяльність своїх підприємств, оптимізуючи управління фінансовими ресурсами й централізуючи фінансові потоки для зниження витрат. Крім того, холдинг забезпечує диверсифікацію ризиків за рахунок різнопланової діяльності дочірніх компаній, що підвищує стійкість бізнесу. В результаті чого, консолідація звітності є обов'язковою частиною холдингової структури, оскільки всі фінансові дані мають бути представлені як єдиний звіт для всієї групи підприємств.

Одним із найбільш поширених способів формування холдингових компаній є процеси злиття та поглинання. Під час злиття кілька компаній об'єднуються в єдину організацію, тоді як у процесі поглинання одна компанія отримує контрольний пакет акцій іншої компанії, здобуваючи контроль над її діяльністю. Крім того, холдингова компанія може бути створена внаслідок реорганізації існуючих підприємств. Наприклад, велика компанія може виділити частину своїх активів у новостворені дочірні підприємства, які залишатимуться під контролем

холдингової структури. У такому випадку існуюча компанія поділяється на кілька структурних одиниць, що функціонують як дочірні компанії, або материнська компанія створює нові підрозділи для вирішення специфічних завдань чи освоєння нових ринків [2].

Такий підхід є менш ризикованим, оскільки дозволяє уникнути значних витрат, пов'язаних зі злиттями та поглинаннями. Окрім цього, холдингові структури можуть бути створені в рамках фондів інвестицій. У такому випадку холдингова компанія набуває контроль над діяльністю інших компаній через інвестування в акції або викуп часток цих підприємств, не вдаючись до процедур злиття чи поглинання.

На певному етапі розвитку економіки України сформувалися три основні типи холдингових компаній.

1. Змішані або диверсифіковані холдинги. Такі холдинги включають підприємства, які не мають прямого зв'язку з виробничими чи комерційними процесами між собою. Цей тип структури дозволяє знизити ризики через різноманітність напрямків діяльності, що робить їх популярними серед українських холдингів, особливо в умовах нестабільної економіки. Головною метою таких холдингів є інвестування в різні сфери для забезпечення фінансової стабільності та розподілу ризиків. Прикладом можуть слугувати фінансові групи, які інвестують у різні галузі, банківська справа, страхування, аграрний сектор та ІТ, здійснюючи інвестиції для отримання майбутніх прибутків. Великий банк може володіти акціями кількох незалежних компаній у різних галузях: від виробництва до технологій. Якщо в певній галузі станеться падіння доходів, інші підприємства, що працюють в стабільніших сферах, зможуть компенсувати ці втрати.

2. Горизонтальні або збутові холдинги. Цей тип охоплює об'єднання однорідних підприємств, таких як збутові, енергетичні, гірничо-металургійні чи телекомунікаційні компанії. Структура холдингу включає філіали, якими управляє материнська компанія, забезпечуючи єдину логістику, яка об'єднує численні канали збуту та постачальників. Енергетичний холдинг, який включає кілька компаній, що займаються виробництвом, розподілом і продажем електроенергії, є

класичним прикладом горизонтального холдингу. Центральний офіс такого холдингу може централізувати закупівлі та координувати зусилля філій, знижуючи витрати і забезпечуючи стабільну якість послуг. Аналогічно до такого типу можна віднести телекомунікаційний холдинг, який може об'єднувати постачальників інтернету, мобільного зв'язку та кабельного телебачення, зводячи логістичні та операційні витрати до мінімуму. Це дозволяє компанії використовувати єдину інфраструктуру для надання кількох послуг, що зменшує операційні витрати і дозволяє більш ефективно конкурувати на ринку.

3. Вертикальні холдинги або холдинги інтегрованого виробничого типу. Такі холдинги інтегрують підприємства в єдиний виробничий ланцюг, забезпечуючи повний цикл діяльності. Наприклад, нафтопереробні холдинги об'єднують компанії, які працюють на різних етапах виробництва, охоплюючи всі процеси - від видобутку нафти до її кінцевої переробки. Аналогічно, аграрні холдинги об'єднують підприємства, що забезпечують повний цикл агропромислового виробництва: від вирощування сировини до її переробки та реалізації готової продукції [43].

Управління в холдингових структурах потребує застосування специфічних підходів до корпоративного управління. Централізований контроль, здійснюваний материнською компанією, дозволяє формувати загальні стратегії, впроваджувати єдині стандарти та етичні норми для всіх дочірніх підприємств. Це забезпечує узгодженість рішень, сприяє зміцненню корпоративної культури та підвищує ефективність управління.

Ефективне функціонування холдингу вимагає високого рівня комунікації та прозорості звітності. Постійний обмін інформацією між материнською компанією та її дочірніми структурами дозволяє оперативно моніторити результати діяльності та дотримуватися корпоративних стандартів. Застосування сучасних комунікаційних технологій сприяє покращенню взаємодії, підвищенню прозорості та зміцненню контролю над діяльністю холдингу.

Структура холдингу також сприяє безперервному функціонуванню бізнес-процесів. Придбані компанії можуть зберігати певний рівень операційної

автономії, що є особливо важливим для збереження клієнтської лояльності та ринкових позицій брендів, які приєдналися до холдингу.

Таким чином, холдингові компанії виступають потужним інструментом для розвитку бізнесу. Їхні структури забезпечують ефективне управління ресурсами, сприяють розширенню через злиття та поглинання, дозволяють централізувати контроль і досягати фінансової стабільності. Умови глобальної конкуренції та динамічних ринкових змін підкреслюють зростаюче значення холдингів як бази для довгострокового зростання бізнесу.

1.2 Консолідована фінансова звітність: концепції та роль у системі управління

У сучасних умовах розвитку економіки та її глобалізації процес консолідації фінансової звітності набуває нового значення. Багато українських компаній усвідомлюють, що консолідація капіталів стає необхідною умовою для забезпечення стабільного фінансового стану та підвищення конкурентоспроможності. У контексті активного виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки значно зростає роль фінансової звітності, яка відповідає вимогам міжнародних стандартів, адже вона є важливим інструментом для оцінки діяльності компаній іноземними партнерами та інвесторами. Методологія складання консолідованої фінансової звітності базується на розумінні економічної сутності бізнесу та функціональної ролі звітності, яка виступає основним джерелом інформації для прийняття стратегічних управлінських і фінансових рішень.

Питання підготовки консолідованої фінансової звітності, зокрема її проблематика й особливості, були предметом детальних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. . Аналіз наукових джерел дав змогу виокремити такі вагомні результати, висвітлені у них. М. В. Яцко та Г. В. Яцко у своїх роботах обґрунтували необхідність складання консолідованої фінансової

звітності групою підприємств в умовах зростання конкурентної боротьби. Науковці наголосили на зростанні значення консолідованої фінансової звітності для управлінських цілей та інформаційного забезпечення користувачів [51]. С.В. Кучер і Н.С. Грибинюк, провівши ґрунтовне дослідження, систематизували аспекти складання консолідованої фінансової звітності, згрупувавши їх у проблеми організаційного та методичного характеру [16]. Своєю чергою Л.В. Івченко та О.Є. Федорченко систематизували процедури консолідації звітності та визначили їх послідовність відповідно до вимог чинного законодавства [17]. Л.І. Леженко детально розглянула види фінансової звітності залежно від організаційно-правові форм об'єднань підприємств [19]. М. Гордієнко навів етапи формування фінансової звітності та їх деталізацію [15]. В.Є. Онищенко та І.М. Скирда здійснили порівняльний аналіз рекомендації щодо складання консолідованої фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО [15]. В.А. Рубейкін у своїй праці розглянув залежність методики обліку та оцінки фінансових інвестицій від ступеня контролю [6]. Т.М. Сторожук та І.Р. Коротаєва вивчили досвід складання консолідованої фінансової звітності в розвинених країнах світу [16]. Проте, незважаючи на значну кількість праць, усе ще залишаються важливими проблеми дослідження методичної складової процесів консолідації фінансової звітності.

Основною метою підготовки консолідованої фінансової звітності можна євизначити як оприлюднення даних про фінансовий стан компаній-учасників групи в єдиному одному пакеті та формалізованому вигляді. Отже, користувачі даної інформації (інвестори, кредитори, власники компаній та інші зацікавлені особи) мають змогу більш ефективно оцінити стан фінансово-господарської діяльності групи підприємств.

Формування холдингів та їхня подальша діяльність тісно пов'язані з операціями інвестування. При цьому різні типи інвестицій потребують застосування різних методів обліку, залежно від рівня впливу інвестора на підприємство, в яке здійснено інвестицію. В обліковій теорії та практиці розрізняють такі категорії інвестицій: у дочірні компанії, в асоційовані

підприємства, у спільні підприємства та інші інвестиції, які не забезпечують суттєвого впливу або контролю над об'єктом інвестування.

Для кожної з цих категорій застосовується свій метод консолідації фінансових даних. Так, наявність інвестицій в дочірні підприємства передбачає формування консолідованої фінансової звітності, у той час як інші види інвестицій цього не вимагають і обліковують по-іншому.

Згідно із статтею 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», бухгалтерський облік і фінансова звітність ведуться з метою надання користувачам повної, точної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства, його результати діяльності та рух грошових коштів, що необхідно для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [12]. Проте холдингові структури мають формувати особливий вид таких звітів – консолідовану фінансову звітність. Консолідована фінансова звітність є основним елементом управлінської системи великих корпоративних структур, зокрема холдингових компаній. Вона дозволяє представити фінансові показники всієї групи підприємств як єдиної економічної одиниці, забезпечуючи достовірну інформацію для прийняття стратегічних і тактичних рішень.

Відповідно до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» така фінансова звітність включає в себе активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та потоки грошових коштів материнського підприємства та його дочірніх підприємств, що належать єдиному економічному суб'єкту господарювання [32]. Водночас згідно з НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» - це вид звітності, яка є звітністю материнського підприємства, що складається зі звітності групи підприємств, які входять до складу такого об'єднання, у порядку, визначеному цим Національним положенням (стандартом) [41].

Для формування консолідованої фінансової звітності обов'язковою умовою виступає існування контролю над дочірнім підприємством. Підприємства, які контролюють інші підприємства (материнські підприємства), крім фінансової звітності про власні господарські операції, складають консолідовану фінансову звітність групи у порядку, визначеному відповідними національними або

міжнародними обліковими стандартами [41].

Процедури консолідації звітів учасників групи включають об'єднання індивідуальним форм фінансової звітності двох або більше суб'єктів господарювання, з яких одне підприємство (холдингове) має контроль над іншими. Фундаментальним концептуальним питанням є наступним: чи у формі консолідованих звітів окреслюються право власності контролюючого підприємства – економічної одиниці, чи активи і зобов'язання економічної одиниці відображаються як єдине ціле. Отже, до консолідованої фінансової звітності включають показники фінансової звітності материнського підприємства та всіх дочірніх підприємств незалежно від сфери їх діяльності.

Дочірнє підприємство вважається контрольованим з боку материнського підприємства за наявності всіх таких умов:

1) материнське підприємство має владні повноваження щодо дочірнього підприємства;

2) результати діяльності дочірнього підприємства мають безпосередній вплив на зміни в складі та вартості активів, зобов'язань і власного капіталу материнського (холдингового) підприємства;

3) материнське підприємство володіє фактичною можливістю реалізації владних повноважень щодо дочірнього підприємства.

У випадку втрати контролю над дочірнім підприємством материнське підприємство:

1) елімінує показники такого дочірнього підприємства зі складу консолідованої фінансової звітності;

2) визнає фінансові інвестиції в дочірнє підприємство за справедливою вартістю та відображає їх, а також дебіторську заборгованість і зобов'язання в розрахунках із дочірнім підприємством відповідно до чинних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;

3) припиняє визнання іншого сукупного доходу, пов'язаного з цим дочірнім підприємством, у порядку, визначеному чинними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, які регулюють вибуття

активів і зобов'язань.

4) визнає доходи і витрати, пов'язані з втратою контролю [41].

Консолідація фінансових звітів є ключовим процесом для холдингових структур, що дозволяє представити фінансовий стан і результати діяльності групи підприємств як єдиного економічного суб'єкта. У рамках цього процесу використовуються різні концепції, які визначають методологію консолідації залежно від рівня контролю, впливу та структури володіння учасниками групи.

1. Концепція контролю, в центрі якої є материнська компанія, яка має контроль над дочірніми підприємствами. Консолідація передбачає включення до фінансового звіту всіх активів, зобов'язань, доходів і витрат дочірніх підприємств. Методами об'єднання показників є метод повної консолідації (для дочірніх підприємств) та метод участі в капіталі (для асоційованих компаній).

2. Концепція власності базується на ідеї, що консолідовані фінансові звіти повинні відображати інтереси акціонерів материнської компанії в активах і зобов'язаннях групи. Для неї характерне відображення частки неконтрольованих акціонерів у складі власного капіталу групи та доходи та витрати розподіляються пропорційно до часток володіння.

3. Концепція ефективного контролю враховує ефективний контроль материнської компанії над дочірнім підприємством навіть за відсутності безпосередньої більшості голосів. Консолідація здійснюється на основі аналізу потенційного впливу материнської компанії.

4. Концепція економічного суб'єкта - група компаній розглядається як єдиний економічний суб'єкт, незалежно від рівня володіння чи контролю. Особливістю є виключення всіх операцій між учасниками групи для забезпечення єдності фінансових показників.

5. Концепція співпраці (партнерства) використовується у випадках спільного контролю. Методи, що використовуються для відображення спільних узагальнених показників, включають пропорційну консолідацію (коли активи, зобов'язання, доходи та витрати відображаються пропорційно до частки участі) та метод участі в капіталі [48].

Основними етапами консолідації фінансових звітів є:

- визначення складу групи - визначення дочірніх, асоційованих підприємств та спільних підприємств;
- узгодження облікової політики - приведення фінансової звітності всіх учасників до єдиних стандартів і методів обліку;
- виключення внутрішньогрупових операцій - виключення взаємних заборгованостей, доходів, витрат, дивідендів і результатів операцій між компаніями групи;
- визначення частки неконтролюючих акціонерів у капіталі та результатах діяльності;
- формування консолідованого фінансового звіту - підготовка єдиних звітів про фінансовий стан, результати діяльності, зміни у капіталі та грошові потоки.

Асоційовані компанії – це підприємства, в яких материнська компанія володіє часткою від 20% до 50%. У цьому випадку материнська компанія не має повного контролю над асоційованим підприємством, але має суттєвий вплив на його діяльність.

У випадку, якщо суб'єкт господарювання володіє прямо або опосередковано (через дочірні підприємства) 20% або більше прав голосу в об'єкті інвестування, передбачається, що він здійснює суттєвий вплив, якщо не буде переконливо доведено протилежне. Водночас, якщо частка володіння суб'єкта господарювання (прямо або опосередковано через дочірні підприємства) становить менше ніж 20% прав голосу в об'єкті інвестування, вважається, що суб'єкт господарювання не має суттєвого впливу, доки наявність такого впливу не буде достеменно підтверджена. Якщо інший інвестор має суттєве володіння або володіє часткою більшості, то це не обов'язково є перешкодою для суб'єкта господарювання мати суттєвий вплив [19].

Згідно МСБО 28 дефініція «суттєвий вплив» – це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об'єкта інвестування, але не контроль чи спільний контроль таких політик [24].

Зазвичай наявність суттєвого впливу суб'єкта господарювання

підтверджується одним або кількома з таких факторів:

а) наявність представника суб'єкта господарювання в раді директорів або іншому аналогічному керівному органі об'єкта інвестування;

б) участь суб'єкта господарювання у формуванні політики об'єкта інвестування, зокрема у процесах прийняття рішень щодо виплати дивідендів чи інших розподілів;

в) здійснення значущих операцій між суб'єктом господарювання та його об'єктом інвестування;

г) обмін управлінським персоналом або надання необхідної технічної інформації.

Спільне підприємство відповідно до облікових стандартів являє собою діяльність, при якій учасники, які мають спільний контроль над діяльністю, мають право на частку в чистих активах спільно контрольованого суб'єкта господарювання.

Спільний контроль означає, що всі учасники мають однакові права та обов'язки в управлінні підприємством, а рішення ухвалюються колективно. В обох зазначених вище ситуація класична методика консолідації фінансової звітності не застосовується. Замість цього інвестор має здійснити так звану однорядкову консолідацію, яка реалізується за допомогою методу участі в капіталі або пайового методу: кожен з інвесторів відображає у своєму бухгалтерському обліку доходи, витрати та інші зміни у власному капіталі асоційованої компанії або спільного підприємства пропорційно частці участі інвестора [4, 5].

Якщо частка участі в підприємстві складає менше ніж 20%, це, як правило, означає відсутність контролю або суттєвого впливу на діяльність цього підприємства. Такі інвестиції обліковуються як фінансові інструменти, що не потребують консолідації, і оцінюються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [27].

Таким чином, метод обліку інвестицій та складання фінансової звітності у холдингових компаніях залежить від рівня впливу материнської компанії. Повна консолідація застосовується, коли материнська компанія має контроль над

дочірнім підприємством, тобто володіє понад 50% голосуючих акцій або має можливість значно впливати на рішення щодо фінансової та операційної політики дочірньої компанії. У такому випадку в консолідованій звітності відображаються всі активи, зобов'язання, доходи та витрати дочірніх компаній у фінансовій звітності материнської компанії, з коригуванням для врахування неконтрольованих часток (міноритарних акціонерів). Повна консолідація дозволяє бачити групу компаній як єдиний суб'єкт, уніфікований для користувачів фінансової звітності. Часткова консолідація зазвичай не використовується в консолідованій звітності, але іноді це поняття застосовується для асоційованих підприємств або спільних підприємств, де материнська компанія не має повного контролю, але здійснює суттєвий вплив (володіння від 20% до 50% акцій). У таких випадках застосовується метод участі в капіталі, який передбачає облік частки материнської компанії в чистих активах і прибутках асоційованих підприємств, а інші інвестиції відображаються як фінансові інструменти без консолідації. Це дозволяє відобразити лише частку доходів або збитків, яка належить материнській компанії, без повної консолідації активів і зобов'язань.

Консолідована фінансова звітність складається з консолідованого балансу, консолідованого звіту про фінансові результати, а також консолідований звіт про рух грошових коштів. Консолідований баланс включає всі активи, зобов'язання та власний капітал групи. Він дає змогу оцінити загальний фінансовий стан холдингу як єдиного суб'єкта, що важливо для інвесторів та кредиторів. Консолідований звіт про фінансові результати об'єднує доходи, витрати та чистий прибуток усієї групи, дозволяючи побачити загальний фінансовий результат діяльності холдингу за певний період. Консолідований звіт про рух грошових коштів відображає грошові потоки групи, дозволяючи оцінити здатність холдингу забезпечувати ліквідність та фінансову стабільність. Він поєднує операційні, інвестиційні та фінансові грошові потоки як материнської компанії, так і дочірніх підприємств.

Консолідована фінансова звітність відіграє ключову роль у системі управління холдинговими компаніями, забезпечуючи керівництво повною фінансовою картиною всієї групи підприємств. Завдяки їй можна отримати

інтегровану інформацію про фінансовий стан і результати діяльності кожного дочірнього підприємства та групи в цілому, що є критично важливим для прийняття зважених управлінських рішень. Наприклад, якщо окрема дочірня компанія демонструє низьку рентабельність, це сигнал для керівництва переглянути її стратегію або розглянути можливість оптимізації витрат [35].

Консолідована фінансова звітність дозволяє оцінювати ефективність як окремих дочірніх підприємств, так і всієї групи в цілому. Це важливо для стратегічного планування та контролю результативності роботи компанії. Наприклад, через консолідовані показники можна побачити, які підрозділи працюють з прибутком, а які є збитковими. Таке розуміння дозволяє ухвалювати рішення про закриття нерентабельних напрямків або їх реорганізацію. Також, консолідована звітність є важливим інструментом для підвищення прозорості компанії. Вона дозволяє акціонерам, інвесторам, кредиторам і іншим зацікавленим сторонам мати повну картину фінансового стану групи компаній. Це сприяє підвищенню довіри до компанії, оскільки всі фінансові дані доступні для перевірки та аналізу. Наприклад, завдяки консолідованій звітності кредитори можуть оцінити платоспроможність групи перед видачею кредиту, а інвестори — оцінити потенційну прибутковість своїх вкладень. Консолідована звітність дозволяє керівництву оцінити фінансові ризики, що пов'язані з діяльністю групи в цілому та окремих дочірніх підприємств. Завдяки консолідованим даним можна своєчасно виявити зони підвищеного ризику і прийняти заходи для їх зниження. Наприклад, якщо в одному з регіонів компанія стикається зі зниженням продажів через економічні фактори, консолідована звітність дозволяє оцінити вплив цього на загальний фінансовий стан групи та вчасно прийняти рішення про перерозподіл ресурсів [44].

Відповідно консолідована фінансова звітність виконує не лише інформаційну функцію, але й є основою для стратегічного управління, забезпечуючи прозорість, контроль ризиків, оцінку ефективності та дотримання нормативних вимог. Це дозволяє компанії розвиватися більш стабільно та ефективно, відповідаючи на запити всіх зацікавлених сторін.

1.3 Правові засади регулювання консолідації фінансової звітності в Україні

Питання консолідації фінансової звітності часто викликає дискусії серед бухгалтерів, юристів і аудиторів, тому у цьому контексті важливо розглянути основні нормативні документи, що регулюють процес консолідації фінансової звітності в Україні, а також практичні аспекти їх застосування.

В Україні процес консолідації фінансової звітності регулюється низкою законодавчих актів і міжнародних стандартів, які визначають вимоги до складання та подання звітності для корпоративних груп. Ці нормативні документи спрямовані на забезпечення прозорості та надійності фінансової інформації, що критично важливо для інвесторів, акціонерів та інших стейкхолдерів. Ключовими нормативними документами при консолідації фінансової звітності виступають нормативні документи, що зазначені на рис. 1.2.

Рисунок 1.2 - Ключові нормативні документи при складанні консолідованої фінансової звітності

Джерело: побудовано автором за інформацією [6]

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

(далі – Закон про облік та звітність), [12] є ключовим нормативно-правовим актом, що регулює питання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державі. Документ визначає основні поняття, такі як активи, бухгалтерський облік, група, консолідована фінансова звітність, а також встановлює сферу дії закону, його мету, принципи та основні положення.

Закон закріплює обов'язок материнських підприємств із дочірніми компаніями складати консолідовану фінансову звітність, забезпечуючи її повноту, достовірність і прозорість. Такі вимоги сприяють підвищенню довіри зовнішніх користувачів до фінансових даних компаній, забезпечуючи їх відповідність сучасним стандартам звітності та прозорості.

Річна фінансова звітність і річна консолідована фінансова звітність разом з аудиторськими висновками, звітом про управління, консолідованим звітом про управління, звітом про платежі на користь держави та консолідованим звітом про такі платежі мають бути опубліковані на офіційному веб-сайті підприємства. Публікація повинна бути повною, доступною для зовнішніх користувачів та відповідати встановленому формату, який забезпечує захист від несанкціонованих змін.

Квартальні звіти групи повинні подаватися не пізніше ніж через 45 днів після завершення звітного кварталу, а її річна звітність — до 15 квітня наступного за звітним року. Дотримання цих строків є обов'язковим для забезпечення своєчасного доступу зацікавлених сторін до оновленої фінансової інформації.

Вибір нормативного документу, на основі якого буде застосовуватися методика консолідації, визначатиметься облікової політикою материнської компанії. Так, відповідно Закону про облік та звітність для публічних акціонерних товариств, банків, страхових компаній та великих підприємств в Україні обов'язковим є застосування МСФЗ, що робить їхню фінансову звітність доступною і зрозумілою для іноземних партнерів і інвесторів. Інші компанії, які не потрапили до цього списку застосування МСФЗ є добровільним, а отже вони можуть продовжувати формувати консолідовану фінансову звітність на основі НП(С)БО України.

Холдинги в Україні можуть формувати консолідовану фінансову звітність на основі двох основних підходів.

1. За допомогою Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), які використовують:

- малі та середні підприємства, а також холдинги, які не є публічними акціонерними товариствами та не залучають міжнародне фінансування;

- підприємства, орієнтовані на локальний ринок. Якщо діяльність холдингу зосереджена виключно в Україні, і зовнішні користувачі звітності (інвестори, кредитори) не вимагають застосування міжнародних стандартів;

- законодавча вимога. НП(С)БО застосовуються для складання звітності, якщо компанія не підпадає під категорії, що зобов'язані використовувати МСФЗ.

2. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), що забезпечують єдиний підхід до складання звітності, який зрозумілий користувачам в усьому світі. Такий підхід обирають:

- публічні компанії та акціонерні товариства. Згідно із законодавством України, публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії та інші фінансові установи зобов'язані складати звітність за МСФЗ;

- холдинги з міжнародною діяльністю: якщо холдинг веде операції за кордоном, залучає іноземних інвесторів чи отримує кредити від міжнародних фінансових установ, застосування МСФЗ стає обов'язковим;

- холдинги на вимогу зовнішніх користувачів, тобто інвестори, кредитори та інші стейкхолдери можуть наполягати на складанні звітності за МСФЗ для полегшення аналізу та порівняння з іншими компаніями.

Слід підкреслити, що якщо компанія формує свою консолідовану фінансову звітність на основі вимог МСФЗ, то тоді додатково її необхідно розміщувати в єдиному електронному форматі XBRL, (eXtensible Business Reporting Language). Цей підхід підтримує глобальну інтеграцію фінансової інформації. Звіти повинні бути доступними в такому форматі, що унеможливорює внесення змін сторонніми користувачами. Це гарантує автентичність оприлюдненої інформації, зберігає її цілісність і дозволяє користувачам отримувати достовірні дані. Використання

єдиного електронного формату, полегшує обробку даних зацікавленими сторонами, забезпечуючи високу прозорість фінансових звітів підприємства. Консолідована фінансова звітність має подаватися власникам або засновникам підприємства, до офіційного центру збору фінансової звітності, а також іншим користувачам.

Якщо група звітується на основі МСФЗ, то її облікова політика базуватиметься, насамперед, на таких документах:

- МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність»;
- МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»;
- МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»;
- МСФЗ 11 «Спільна діяльність»;
- МСБО 27 «Окрема фінансова звітність».

МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» [32] слугує основним стандартом, що описує вимоги до підготовки консолідованої звітності для підприємств, які контролюють одне або більше інших підприємств, а також критерії контролю. Контроль визначається як здатність керувати фінансовою та операційною політикою іншого підприємства з метою отримання вигід від його діяльності. Контроль існує, коли інвестор має владу над об'єктом інвестування, піддається або має права на змінні доходи від своєї участі в об'єкті інвестування і може використовувати свою владу для впливу на ці доходи.

Повноваження з управління об'єктом інвестування виникає з прав, які дозволяють інвестору керувати діяльностями, що значно впливають на доходи об'єкта інвестування. Змінні доходи означають, що доходи інвестора від його участі в об'єкті інвестування можуть змінюватися залежно від результатів діяльності об'єкта інвестування. Інвестор контролює об'єкт інвестування, якщо він може використовувати свою владу для впливу на доходи, які він отримує від своєї участі в об'єкті інвестування. Материнська компанія повинна включати всі дочірні підприємства до консолідованої фінансової звітності, за винятком випадків, коли дочірнє підприємство було придбане і утримується виключно з метою продажу в найближчому майбутньому.

МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» забезпечує єдині підходи до визначення контролю та підготовки консолідованої фінансової звітності. Він встановлює чіткі критерії для визначення контролю, вимоги до консолідації дочірніх підприємств, елімінації внутрішньогрупових операцій та обліку неконтрольованих часток. Це сприяє підвищенню прозорості та достовірності фінансової звітності для користувачів фінансової інформації.

МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» [28] регламентує облік активів, зобов'язань і гудвілу при злиттях і поглинаннях. Об'єднання бізнесу обліковуються за методом придбання, що передбачає оцінку придбаних активів, зобов'язань та неконтрольованих часток за справедливою вартістю на дату придбання. Покупцем є підприємство, яке отримує контроль над іншим підприємством.

МСФЗ 11 «Спільна діяльність» [33] визначає принципи обліку та розкриття інформації щодо спільних угод, які включають спільні операції та спільні підприємства. Спільна діяльність – це домовленість, за якою дві або більше сторін здійснюють спільний контроль. Спільний контроль означає, що рішення щодо діяльності угоди вимагають одностайної згоди всіх сторін, що контролюють. МСФЗ 11 розрізняє два типи спільних угод: спільні операції та спільні підприємства. Учасники спільної операції мають права на активи та зобов'язання щодо зобов'язань, пов'язаних з угодою та мають права на чисті активи угоди. Учасники спільної операції визнають у своїх фінансових звітах свої частки в активах, зобов'язаннях, доходах та витратах, пов'язаних зі спільною операцією. Інвестиції в спільні підприємства обліковуються за методом пайової участі, а саме частка інвестора у прибутках або збитках спільного підприємства у своєму фінансовому звіті. Учасники спільних угод повинні розкривати інформацію про характер та фінансові наслідки своїх спільних угод, тип угоди, частку участі, а також фінансові результати та стан спільних операцій або спільних підприємств.

Спільне підприємство – це договірне домовленість, за якою дві або більше сторін здійснюють спільний контроль над підприємством. Спільний контроль означає, що рішення щодо діяльності підприємства вимагають одностайної згоди всіх сторін, що контролюють. Інвестор визнає свою частку у прибутках або

збитках асоційованого підприємства або спільного підприємства у своєму фінансовому звіті. Ця частка коригується на амортизацію, знецінення або інші зміни у вартості ідентифікованих активів та зобов'язань, що виникли на дату придбання. Отже, метод участі в капіталі дозволяє інвесторам відображати свою частку у прибутках або збитках цих підприємств, що сприяє більш точному відображенню фінансових результатів та стану інвестора. Визначення асоційованих підприємств та спільних підприємств, визнання та оцінка інвестицій, а також розкриття інформації є ключовими аспектами цього стандарту, які допомагають користувачам фінансової інформації краще розуміти фінансові наслідки таких інвестицій.

Якщо інвестор втрачає значний вплив або спільний контроль над асоційованим підприємством або спільним підприємством, він припиняє використання методу пайової участі.

Інвестор повинен розкривати інформацію про свої інвестиції в асоційовані підприємства та спільні підприємства, включаючи характер відносин, частку участі, а також фінансові результати та стан цих підприємств. Усі залишкові інвестиції оцінюються за справедливою вартістю на дату втрати значного впливу або спільного контролю.

МСБО 27 «Окрема фінансова звітність» [23] регулює підготовку та подання окремої фінансової звітності підприємств, які мають інвестиції в дочірні компанії, асоційовані підприємства або спільні підприємства. Цей стандарт дозволяє обліковувати такі інвестиції за собівартістю, відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [31] або за методом пайової участі, і вимагає послідовного застосування обраної облікової політики.

Окрема фінансова звітність надає інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки підприємства як окремого юридичного суб'єкта, без урахування фінансових результатів його дочірніх підприємств, асоційованих компаній або спільних підприємств. Підприємства повинні розкривати інформацію про обрану облікову політику та характер і обсяг своїх інвестицій, забезпечуючи прозорість для користувачів фінансової інформації.

Хоча МСБО 27 не вимагає підготовки консолідованої фінансової звітності, підприємства, які складають окрему фінансову звітність, повинні також складати консолідовану фінансову звітність відповідно до МСФЗ 10, якщо вони контролюють інші підприємства.

Якщо група застосовує для підготовки фінансової звітності національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, то тоді в процесі консолідації даних членів групи вона має керуватися такими документами: НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» та НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність». Слід зазначити, що їх норми, хоча і базуються на вимогах МСФЗ, все ж таки мають від них деякі відмінності. НП(С)БО 19 регулює порядок обліку та відображення в фінансовій звітності об'єднань підприємств в Україні. Об'єднання підприємств обліковуються за методом придбання, що передбачає визнання придбаних активів, зобов'язань та неконтрольованих часток за справедливою вартістю на дату придбання. Покупцем визнається підприємство, яке отримує контроль над іншим підприємством. Контроль визначається як можливість керувати фінансовою та операційною політикою підприємства для отримання вигод від його діяльності [38].

НП(С)БО 2 регулює порядок підготовки та подання консолідованої фінансової звітності в Україні. Згідно з цим стандартом материнське підприємство зобов'язане складати консолідовану фінансову звітність, яка включає фінансові звіти всіх дочірніх підприємств, за винятком випадків, коли дочірнє підприємство було придбане і утримується виключно з метою продажу в найближчому майбутньому, а контроль визначається як можливість керувати фінансовою та операційною політикою дочірнього підприємства з метою отримання вигод від його діяльності [41].

Узагальнюючи можна надати порівняльну характеристику національних та міжнародних стандартів складання звітності, що надано в табл. 1.2.

Правові засади регулювання консолідації фінансової звітності в Україні і визначення їх є критично важливими, оскільки вони забезпечують прозорість і достовірність фінансової інформації, що дозволяє інвесторам, кредиторам та

іншим зацікавленим сторонам отримувати точні дані про фінансовий стан і результати діяльності груп компаній. Дотримання міжнародних та національних стандартів підвищує довіру інвесторів, сприяє залученню капіталу та розвитку бізнесу. Єдині правила забезпечують порівнянність фінансових звітів різних компаній, що важливо для аналізу ринку та прийняття управлінських рішень. Відповідність нормативним вимогам допомагає уникнути юридичних ризиків і санкцій, а також сприяє ефективному управлінню фінансовими ризиками.

Таблиця 1.2 - Порівняння характеристик національних та міжнародних стандартів складання консолідованої фінансової звітності

Критерій порівняння	НП(С)БО	МСФЗ
1	2	3
Призначення	Регулюють бухгалтерський облік та звітність на національному рівні	Забезпечують уніфіковану систему обліку для міжнародного використання
Сфера застосування	Використовується в основному для компаній, які працюють на внутрішньому ринку.	Обов'язковий для публічних компаній, фінансових установ і компаній з міжнародною діяльністю
Обов'язковість застосування	Визначається законом України для підприємств, які не зобов'язані звітувати за МСФЗ	Є обов'язковими для категорій, визначених законодавством (публічні, банки, страхові тощо)
Регулювання процесу консолідації	Положення про консолідацію регулюються локально (наприклад, НП(С)БО 19)	Включає МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність", МСФЗ 3 "Об'єднання бізнесу" тощо
Рівень деталізації	Менш детальний, надає загальні рекомендації.	Дуже високий рівень деталізації з вимогами до розкриття інформації
Розкриття інформації	Обмежене, фокусується на мінімально необхідних аспектах	Вимагає всебічного розкриття інформації для користувачів фінансової звітності
Гнучкість у застосуванні	Менш гнучкий підхід, орієнтований на локальні потреби	Більш гнучкий, із застосуванням концепції професійного судження.
Формат звітності (EBRL)	Не підтримується	Обов'язковий для звітності в міжнародному електронному форматі EBRL
Цільова аудиторія	Внутрішні користувачі: національні інвестори, кредитори, регулятори	Міжнародна аудиторія: глобальні інвестори, аналітики, регулятори
Визнання доходів і витрат	Простий підхід, частково адаптований до міжнародних стандартів	Заснований на принципі нарахування та розмежування доходів і витрат

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
Облікова політика	Стандартизація на рівні країни, дозволяє менше варіативності.	Вимагає від компаній розробки власної облікової політики відповідно до МСФЗ
Інтеграція з міжнародними ринками	Обмежена, не забезпечує достатньої прозорості для міжнародних інвесторів.	Високий рівень інтеграції з міжнародними фінансовими ринками.

Джерело: згруповано за інформацією [14]

Узагальнюючи вище наведену інформацію, консолідована фінансова звітність є ключовим інструментом управління в холдингових структурах, який дозволяє оцінити фінансовий стан і результати діяльності групи підприємств як єдиного економічного суб'єкта.

Холдингова компанія - це юридична особа, яка володіє контрольним пакетом акцій або часток інших компаній, що дозволяє їй здійснювати контроль над їх діяльністю. Контроль визначається як здатність керувати фінансовою та операційною політикою іншого підприємства з метою отримання вигід від його діяльності.

Основними шляхами формування холдингів є створення нових об'єднань через придбання контрольного пакета акцій, злиття, поглинання чи реструктуризацію існуючих підприємств. Їх формування регулюється низкою нормативно-правових актів, як на рівні законів, так і відповідними НП(С)БО та МСФЗ.

Об'єднання підприємств обліковуються за методом придбання, що передбачає визнання придбаних активів, зобов'язань та неконтрольованих часток за справедливою вартістю на дату придбання, а інвестиції в спільні підприємства обліковуються за методом пайової участі, а саме частка інвестора у прибутках або збитках спільного підприємства у своєму фінансовому звіті.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

2.1. Основні етапи обліку придбання підприємств

Придбання підприємств як стратегічна ініціатива має вирішальне значення для забезпечення довгострокового зростання та конкурентоспроможності компанії-інвестора та усіх членів майбутньої групи. Схематично процес формування групи через операцію об'єднання шляхом придбання показано на рис. 2.1.

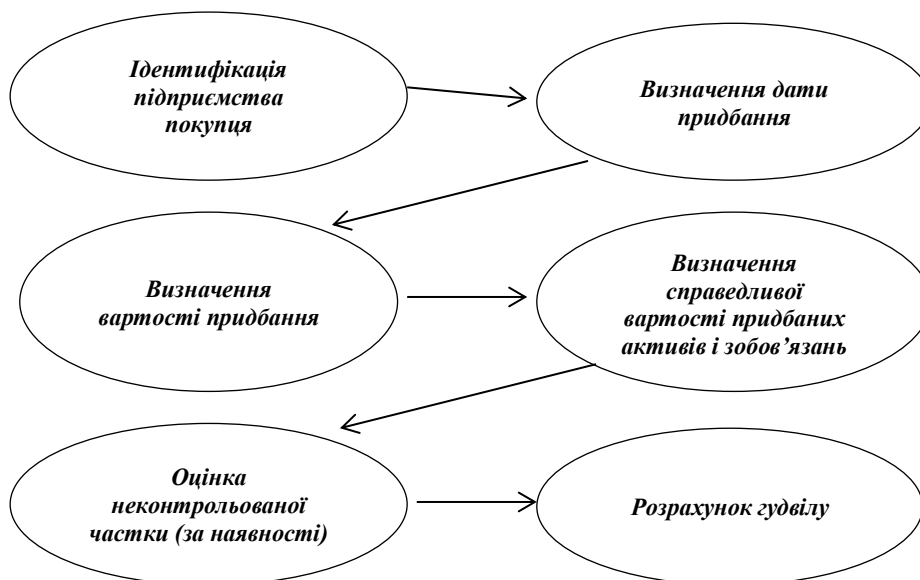

Рисунок 2.1 - Основні етапи обліку придбання підприємств

Джерело: розроблено автором за даними [17]

Як було зазначено вище, існує три типи придбання підприємств: горизонтальне, вертикальне, конгломератні. Горизонтальний і вертикальний тип придбання підприємств є найбільш поширеними в Україні. Яскравим прикладом є підприємство, діяльного якого досліджується у цій роботі, а саме група компаній «НОВА ПОШТА», яке в 2024 році змінило назву на «NOVA», що подано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Склад групи ТОВ «НОВА ПОШТА»

Назва	Основний вид діяльності	Володіння корпоративними правами
1	2	3
ТОВ «НП СЕРВІС»	47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах	100%
ПП «АГРІКОМ-ІНВЕСТ»	68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна	100%
ПП «СТЕНД ПЛЮС»	68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна	100%
ТОВ «НоваПей»	64.19 Інші види грошового посередництва	75%
ТОВ «НоваПей Кредит»	64.92 Інші види кредитування	75%
ТОВ «НоваПей Солюшнс »	62.01 Комп'ютерне програмування	75%
ТОВ «НОВА ПЛЕЙС»	63.11 Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	99%
ТОВ «ПОДІЛ-ЕКСПО»	68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	99.67%
ТОВ «НОВОБОКС»	52.10 Складське господарство	99.24%
ТОВ «Слайдинг ЮРТ-Індастрі»	70.22 — Консультування з питань комерційної діяльності й керування	85%
ТОВ «НП Діджитал»	62.01 Комп'ютерне програмування	85%
ТОВ «КОМПАНІЯ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СЕРВІСУ»	70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування	85%
NovaPay EU UAB	Фінансові послуги закордоном	75%
Nova Post Lithuania UAB	Філіал закордоном НП	100%
ТОВ «ДДГ »	68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна.	95.5%
New Post International MLD S.R.L.	Філіал закордоном НП	100%
NovaPay MLD S.R.L.	Фінансові послуги закордоном	75%
Nova Post Poland SP. Z O O	Філіал закордоном НП	92%
Nova Post SK s.r.o.	Філіал закордоном НП	100%
Nova Global International Hu Kft.	Філіал закордоном НП	100%
Nova Global GE GmbH	Філіал закордоном НП	100%
Nova Poshta Global Ro S.R.	Філіал закордоном НП	100%
Nova Post Estonia OÜ	Філіал закордоном НП	100%
Nova Global CA LTD	Філіал закордоном НП	75%
Nova Post Latvia SIA	Філіал закордоном НП	100%
Nova Global CZ S. R. O.	Філіал закордоном НП	100%
Nova Global CA LTD	Філіал закордоном НП	75%
UK Novapay LTD	Філіал закордоном НП	75%

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
ТОВ "Нова Пост Європа"	70.22 - Консультування з питань комерційної діяльності й керування	100%
Nova Post FR sas	Філіал закордоном НП	100%
Nova Post IT S.R.L.	Філіал закордоном НП	100%
Sp. Z.o.o. «Nova Safetrade»	Філіал закордоном НП	75%
Nova Post Bulgaria EOOD	Філіал закордоном НП	100%
Nova Post Belgium	Філіал закордоном НП	100%
Nova Poshta Delivery SL	Філіал закордоном НП	100%

Джерело: складено на підставі [46]

ТОВ «НОВА ПОШТА» є провідним оператором експрес-доставки в Україні. Вона спеціалізується на швидкій доставці документів, посилок та великогабаритних вантажів на палетах. Завдяки значній кількості інвестицій (табл. 2.1) ТОВ «НОВА ПОШТА» перетворилася на групу компаній, яка пропонує послуги грошових переказів та надання позик. Група здійснює свою діяльність через власні філії та відділення партнерів, що дозволяє розширювати географічне покриття без значних капіталовкладень у розвиток мережі. На основі досліджень Групи компаній ТОВ «НОВА ПОШТА» у розрізі типу їх діяльності та володіння корпоративними правами можна стверджувати, що компанія розвивається в більшості через горизонтальний тип придбання, володіючи корпоративним правами організацій, які забезпечують операційну основу для їх діяльності, а саме приміщення для зберігання посилок і реалізації поштових послуг, а також вертикальний тип придбання через організації, які забезпечать логістику, програмне середовище та інші види посередництва [36].

Група компаній ТОВ «НОВА ПОШТА» демонструє стратегічний підхід до розвитку бізнесу через диверсифікацію напрямків діяльності, включаючи логістику, фінансові послуги, інформаційні технології, нерухомість, роздрібну торгівлю та енергетику. Більшість дочірніх компаній перебувають у повному володінні материнської компанії, хоча є й стратегічні партнерства з частковим володінням. Таким чином, ТОВ «НОВА ПОШТА» визначила підприємства, які змогли не тільки розширити бізнес компанії, а й забезпечити вихід на нові ринки та технології і які знаходяться під контролем Групи.

Материнська компанія формує консолідовану фінансову звітність відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, що відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV. Тому відображення операцій придбання корпоративних прав дочірнього підприємства в її системі бухгалтерського обліку відбувається відповідно до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу».

Процес об'єднання підприємств шляхом придбання іншого суб'єкта господарювання згідно з МСФЗ 3 можна розділити на такі ключові етапи:

- етап 1 - ідентифікація об'єкта придбання і його «покупця»;
- етап 2 - визначення «дати придбання»;
- етап 3 - визнання та оцінка ідентифікованих придбаних активів, прийнятих зобов'язань і будь-якої неконтрольованої частки у придбаному підприємстві;
- етап 4 - визнання та оцінка гудвілу або прибутку від вигідного придбання [28].

Значення першого етапу процесу придбання підприємства полягає в ідентифікації потенційного об'єкта придбання, що означає визначення компаній, які можуть доповнити або розширити бізнес покупця, забезпечити синергію або надати доступ до нових ринків чи технологій. Важливо також визначити, хто буде «покупцем» у цій угоді, тобто яка компанія або група компаній здійснює придбання. На цьому етапі проводиться попереднє вивчення фінансового стану, ринкової позиції та потенціалу зростання об'єкта придбання. Це може включати аналіз фінансових звітів, оцінку активів та зобов'язань, а також вивчення конкурентного середовища. Важливо також провести юридичну перевірку, щоб переконатися, що об'єкт придбання не має значних правових ризиків або невирішених судових справ.

На другому етапі об'єднання бізнесів покупець має встановити дату придбання, яка фіксує момент, коли покупець отримує контроль над придбаним підприємством. Визначення цієї дати є важливим, оскільки саме з цього моменту починається консолідація фінансових звітів придбаного підприємства з фінансовими звітами покупця. Дата придбання зазвичай визначається як дата, коли

відбувається передача ризиків і вигод, пов'язаних з володінням підприємством. Цей етап включає юридичне оформлення угоди, підписання необхідних документів та отримання всіх необхідних дозволів від регуляторних органів. Тому такою датою можна вважати: дату підписання договору про придбання, дату передачі контролю та завершення всіх умов, необхідних для набуття контролю, дату отримання дозволів від регуляторних органів, якщо такі потрібні, тому важливо, щоб всі юридичні та фінансові аспекти були належним чином задокументовані, щоб уникнути будь-яких непорозумінь або суперечок у майбутньому. Однак, можливі випадки, коли контроль може бути отриманий на дату, яка передуює або слідує за датою юридичного завершення угоди (дату закриття). Так, наприклад, дата придбання може бути ранішою за дату закриття, якщо в письмовій угоді зазначено, що покупець набуває контроль над об'єктом придбання на більш ранню дату. Під час визначення дати придбання, покупець враховує всі відповідні факти та обставини [6].

Виходячи з вище наведеної інформації, дата придбання може відрізнитися від дати фінансового закриття угоди або дати платежу. Вона визначається саме моментом отримання контролю над придбаним бізнесом, тому для дочірніх підприємств материнської компанії ТОВ «НОВА ПОШТА» дата придбання буде визначатися аналогічно.

Після визначення дати придбання наступним етапом є визнання та оцінка всіх ідентифікованих придбаних покупцем активів, прийнятих зобов'язань і будь-якої неконтрольованої частки у придбаному підприємстві. Це включає детальний аналіз і оцінку всіх матеріальних і нематеріальних активів, а також зобов'язань, які переходять до покупця в результаті угоди. Важливо правильно оцінити справедливую вартість цих активів і зобов'язань на дату придбання. Це може включати залучення незалежних експертів для проведення оцінки, особливо у випадку складних або спеціалізованих активів. Процес ідентифікації придбаних активів і зобов'язань включає оцінку їхньої справедливої вартості на дату придбання, оскільки всі операції обміну базуються саме на цій оцінці. Справедлива вартість - це оціночна величина, яка відображає ціну, за яку можна продати актив

або сплатити зобов'язання в умовах звичайної ринкової угоди між учасниками ринку на дату оцінки. В системі міжнародних стандартів фінансової звітності відсутній чіткий перелік, що можна вважати справедливою вартістю для конкретних активів в операції об'єднання бізнесу. Тому у такій ситуації доречно скористатися вказівками, що містяться у НП(С)БО 19 «Об'єднання бізнесу» [38]. Так, наприклад, для цінних паперів використовується ринкова вартість або експертна оцінка, дебіторська заборгованість оцінюється за теперішньою (дисконтованою) вартістю, готова продукція, товари та незавершене виробництво враховуються за ціною реалізації з урахуванням витрат та прибутку, а земля і будівлі — за ринковою вартістю, але машини, устаткування та основні засоби оцінюються за відновлювальною вартістю або сумою за вирахуванням зносу та інше. Ці підходи забезпечують точність оцінки справедливої вартості згідно з економічними реаліями.

На досліджуваному підприємстві ТОВ «НОВА ПОШТА» протягом 2023 року відбувалось розширення мережі філій на міжнародному рівні, а саме протягом цього періоду компанія придбала нижче наведені компанії з викупом долі у розмірі 100% (вказана справедлива вартість ідентифікованих чистих активів):

- Nova Post SK s.r.o. (вартість придбання підприємства складала 1 730 тис.грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 1 103 тис. грн.);
- Nova Global GE GmbH. (вартість придбання підприємства складала 989 тис. грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 4 258 тис. грн.);
- Nova Poshta Global Ro S.R.L. (вартість придбання підприємства складала 1 546 тис. грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 638 тис. грн.);
- Nova Global CZ. (вартість придбання підприємства складала 34 тис. грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 1 561 тис. грн.);
- Nova Post HU Kft. (вартість придбання підприємства складала 2 325 тис. грн, а його справедлива вартість на дату придбання складала 1 030 тис. грн.);
- Nova Global CA LTD. (вартість придбання підприємства складала 4 тис.

грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 4 тис. грн.);

- New Post International MLD SRL. (вартість придбання підприємства складала 15 281 тис. грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 9 426 тис. грн.);

- NovaPay S.R.L. (вартість придбання підприємства складала 4 110 тис. грн., а його справедлива вартість на дату придбання складала 2 480 тис. грн.).

Виходячи з вище наведеної інформації, можна стверджувати, що компанія ТОВ «НОВА ПОШТА» при придбанні підприємств забезпечує аналіз справедливої вартості активів і зобов'язань саме на дату придбання згідно з МСФЗ. Але при цьому важливо зазначити, що вартість придбання включає в себе певні складові, такі як фактичну суму сплачених коштів за передачу власності за акції, справедливу вартість активів і зобов'язань і також справедливу вартість корпоративних прав.

У процесі придбання підприємств безпосередньо виникають витрати, що пов'язані із здійсненням операції об'єднання. До таких витрат належать оплата послуг посередників, консультантів, бухгалтерів, юристів, оцінювачів, інших спеціалістів та експертів, або також адміністративні витрати, і витрати, що пов'язані з реєстрацією і випуском боргових та цінних паперів. Такі операції повинні включатись до суми придбання підприємств відповідно до НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», але згідно з МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» такі витрати обліковуються як витрати в періоді в якому були надані послуги підприємству.

Неконтрольована частка участі, раніше відома як міноритарна частка, представляє собою частку в дочірньому підприємстві, яка не належить материнській компанії. Це частка власності, що належить інвесторам, які не мають контролю над підприємством. Неконтрольована частка відображає інтереси інших акціонерів у чистих активах і прибутках дочірнього підприємства. Вона враховується у фінансовій звітності материнської компанії для забезпечення повного та точного відображення структури власності та фінансових результатів групи компаній. Відповідно до МСФЗ 3, оцінка неконтрольованої частки участі

може здійснюватися одним із двох методів:

- на основі її справедливої вартості;
- за пропорційною часткою у визнаних чистих активах придбаного підприємства [28].

Обраний підхід до оцінки неконтрольованої частки має прямий вплив на величину гудвілу, що виникає в результаті придбання компанії.

При консолідації неконтрольована частка визнається на дату придбання дочірнього підприємства, а також на кожну наступну звітну дату групи і відображається окремо в консолідованому балансі материнської компанії. У консолідованому звіті про фінансовий стан неконтрольована частка відображається окремо від власного капіталу материнської компанії. У консолідованому звіті про прибутки та збитки частка прибутку або збитку, що належить неконтрольованим акціонерам, також відображається окремо. Таким чином, неконтрольована частка забезпечує прозорість і точність у відображенні фінансових результатів та структури власності групи компаній, до складу якої входить материнська компанія та її дочірні підприємства. Наприклад, компанія ТОВ «НоваПей», що є одним з дочірніх підприємств ТОВ «НОВА ПОШТА», має два власника: ТОВ «НОВА ПОШТА» володіє 75% акцій і ПАТ «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Прайд», що володіє 25% акцій. Отже, неконтрольована частка, що належить ПАТ «Прайд», становить 25%. Це означає, що ТОВ «НОВА ПОШТА» не має повного контролю над «НоваПей», оскільки решта корпоративних прав придбаного підприємства належить іншому власнику і буде відображатись окремо в консолідованій фінансовій звітності материнської компанії [46].

Також існують випадки, коли колишньому власнику покупець як компенсацію може передавати необоротні активів (основні засоби чи нематеріальні активи), які попередньо слід класифікуватися як необоротні активи утримувані для продажу за виключенням витрат на здійснення продажу згідно міжнародних стандартів, тоді відповідно МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [29].

На наступному етапі відбувається оцінка результату придбання. Так, гудвіл – це позитивна різниця між ціною придбання і справедливою вартістю чистих ідентифікованих активів і зобов'язань придбаного підприємства і обов'язково на дату придбання.

При придбанні дочірньої компанії різниця між вартістю придбання та справедливою вартістю придбаних чистих активів визнається як гудвіл. Гудвіл щорічно перевіряється на предмет знецінення і не амортизується відповідно до міжнародних стандартів. Гудвіл, що виникає при придбанні дочірньої компанії, визнається як актив у консолідованій фінансовій звітності. Гудвіл являє собою перевищення вартості придбання над справедливою вартістю (нетто) придбаних ідентифікованих активів. При придбанні дочірньої компанії різниця між вартістю покупки та справедливою вартістю чистих активів відображається як гудвіл. Гудвіл тестується на знецінення щороку і не амортизується за міжнародними стандартами [48].

Гудвіл відображає нематеріальні цінності, такі як репутація, клієнтська база, бренди та інші фактори, які можуть сприяти майбутньому зростанню і прибутковості компанії. У разі позитивного значення гудвілу його слід класифікувати як актив і проводити щорічну перевірку на знецінення відповідно до вимог МСФЗ 36 «Зменшення корисності активів». Якщо ціна придбання є нижчою за справедливу вартість ідентифікованих чистих активів придбаного підприємства, то виникає прибуток від вигідного придбання або як його раніше називали негативний гудвіл. Це може статися, якщо покупець здійснює вигідну угоду через фінансові труднощі продавця. Від'ємний результат, який виникає як дохід від операції придбання, можна трактувати як «економію» коштів інвестора або як знижку при придбанні іншого підприємства. Причини виникнення такого результату та його розмір можуть бути пов'язані, наприклад, з наявністю в балансі об'єкта придбання непокритих збитків минулих років, здатністю покупця знизити ціну придбання, продажем під тиском або помилками в ідентифікації та оцінці вартості активів і зобов'язань. У випадку від'ємної різниці її необхідно відобразити як дохід від придбання з подальшим включенням його до нерозподіленого

прибутку групи. Відображення результату придбання в обліку та фінансовій звітності покупця залежить від подальшого функціонування придбаного підприємства. У разі ліквідації придбаного підприємства покупець має перенести на свій баланс усі ідентифіковані активи та зобов'язання відповідно до своєї частки, одночасно відображаючи у звітності, а також включати доходи та витрати підприємства до свого фінансового звіту. Якщо ж придбане підприємство зберігає статус незалежної юридичної особи, покупець відображає придбані акції у складі фінансових інвестицій, а гудвіл чи негативний гудвіл фігуруватимуть лише в консолідованій звітності.

Розглянемо формування гудвілу при придбанні підприємств ТОВ «НОВА ПОШТА» протягом 2023 року (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 - Розрахунок гудвілу щодо придбаних підприємств ТОВ «НОВА ПОШТА» у 2023 році

Дочірнє підприємство	Вартість придбання, тис. грн	Справедлива вартість, тис. грн	Результат придбання, тис. грн	Класифікація результату придбання
Nova Post SK s.r.o	1 730	1 103	627	Гудвіл
Nova Global GE GmbH	989	(4 258)	5 247	Гудвіл
Nova Poshta Global Ro S.R.L.	1 546	(638)	2 184	Гудвіл
Nova Global CZ.	34	(1 561)	1 595	Гудвіл
Nova Post HU Kft.	2 325	(1 030)	3 355	Гудвіл
Nova Global CA LTD	4	4	0	-
New Post International MLD SRL	15 281	9 426	5 855	Гудвіл
NovaPay S.R.L.	4 110	2 480	1 630	Гудвіл

Джерело: складено на підставі [46]

Згідно з вище наведеною таблицею гудвіл спостерігається у більшості дочірніх підприємств, що свідчить про те, що вартість придбання перевищує справедливу вартість чистих активів об'єктів інвестування. Це може означати, що придбані підприємства мають високу репутацію, відомий бренд або інші нематеріальні активи, які можуть принести додаткові економічні вигоди. У одного підприємства (Nova Global CA LTD) гудвіл відсутній, оскільки вартість придбання дорівнює справедливій вартості активів, що свідчить про угоду, яка була здійснена

на справедливих умовах без значних переваг для обох сторін.

Таким чином, завдяки придбанню інших підприємств, компанія ТОВ «НОВА ПОШТА» і її Група є провідним оператором експрес-доставки в Україні. Група також надає послуги з грошових переказів і кредитування, які вона здійснює через власні філії та дочірні офіси, що дозволяє розширяти географічне покриття без великих інвестицій у розвиток мережі та зміцнювати лідерство на ринку, пропонуючи клієнтам найвищу швидкість, максимальну доступність та високу якість.

2.2. Облік інвестицій в дочірні підприємства

Бухгалтерський облік є основою фінансового управління компанією, забезпечуючи прозорість, точність та надійність фінансової інформації. Він відіграє ключову роль у прийнятті стратегічних рішень, виконанні законодавчих вимог, податковому плануванні і облік інвестицій в дочірні підприємства не є виключенням.

Для відображення операції придбання у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності покупця необхідно насамперед визначити величину вартості придбання, що буде покладена в основу оцінки інвестицій. Придбані корпоративні права покупця, що відображають контроль дочірнього підприємства, будуть обліковуватись покупцем на рахунку 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі», за умовою, що частка капіталу становить більше 20 %, і відобразатись в його балансовому звіті у складі довгострокових фінансових інвестицій. Наприклад, як раніше було зазначено, ТОВ «НОВА ПОШТА» у 2023 році придбала 100% корпоративних прав підприємства Nova Post SK s.r.o. з метою розширення послуг закордоном, а саме відкриття філіалу у Словаччині в місті Братислава. Вартість такого придбання на дату придбання складала 1 730 тис.грн. При купівлі 100% корпоративних прав Nova Post SK s.r.o. ТОВ «НОВА ПОШТА» отримує повний контроль над діяльністю компанії і стає материнською компанією для об'єкта інвестування, а Nova Post SK s.r.o. стає дочірнім підприємством [36].

Згідно з внутрішньою політикою материнської компанії об'єднання бізнесів відображаються в обліку за методом придбання. При цьому вартість придбання визначається як сукупність справедливої вартості переданого відшкодування на дату придбання та неконтролюючої частки участі в придбаній компанії. Для кожного такого об'єднання Група визначає підхід до оцінки неконтролюючої частки: або за її справедливою вартістю, або пропорційно до частки чистих активів придбаного бізнесу, що підлягають ідентифікації. Якщо до і після угоди Група та придбаний бізнес перебувають під спільним контролем одного власника, різниця між справедливою вартістю переданого відшкодування та придбаного бізнесу визнається як коригування власного капіталу (внесок або розподіл).

Порядок відображення в обліку покупця здійсненої інвестиції в компанії Nova Post SK s.r.o., де було викуплено 100% корпоративних прав, наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Відображення в обліку операції здійснення фінансових інвестицій ТОВ «НОВА ПОШТА» у дочірнє підприємство Nova Post SK s.r.o.

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
		дебет	кредит	
1	Придбано корпоративні права	141	685	1 730
2	Сплачено компенсацію колишнім власникам корпоративних прав	685	311	1 730

Джерело: складено на підставі [46,47]

Для відображення зазначених операцій в бухгалтерському обліку необхідно мати відповідні документи, які підтверджують здійснення цих операцій, а саме:

- договір купівлі-продажу акцій (часток), тобто договір між материнською компанією та продавцем, який підтверджує передачу 100% частки в компанії Nova Post SK s.r.o.;

- акт приймання-передачі акцій (часток) - документ, який підтверджує передачу прав власності на акції (частки) від продавця до покупця;

- платіжні документи (банківські виписки або платіжні інструкції), які підтверджують оплату вартості придбання (1 730 тис. грн).

У примітках до консолідованої звітності за 2023 рік ТОВ «НОВА ПОШТА» зазначила, що при придбанні у травні 2023 року 100% долю компанії Nova Post SK

s.r.o., справедлива вартість чистих активів на дату придбання складала 1 103 тис.грн. Оцінена справедлива вартість ідентифікованих активів і зобов'язань на дату отримання контролю Nova Post SK s.r.o. представлена нижче в табл. 2.4., що є частиною оцінки фінансового стану дочірніх підприємств, зокрема для визначення справедливої вартості активів і зобов'язань у процесі придбання відповідно до вимог МСФЗ.

Таблиця 2.4 - Структура ідентифікованих активів і зобов'язань Nova Post SK s.r.o.

Стаття	Сума на дату придбання в травні 2023 року, тис. грн
Активи:	
Інші необоротні активи	-
Запаси	-
ПДВ до відшкодування	-
Аванси видані	-
Інші оборотні активи	-
Грошові кошти	1 103
Всього активи	1 103
Зобов'язання:	
Торгова кредиторська заборгованість	-
Фінансові зобов'язання	-
Інші поточні зобов'язання	-
Всього зобов'язання	-
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю	1 103

Джерело: складено на підставі [46, 47]

Табл. 2.4 ілюструє просту структуру фінансового стану компанії на момент її придбання, що відповідає вимогам МСФЗ для оцінки справедливої вартості активів і зобов'язань. У частині активів зазначено, що компанія Nova Post SK s.r.o. мала лише грошові кошти в розмірі 1 103 тис. грн, тоді як усі інші активи, такі як необоротні активи, запаси, ПДВ до відшкодування, аванси видані та інші оборотні активи, були відсутні. У частині зобов'язань відсутні будь-які зобов'язання, включаючи торгову кредиторську заборгованість, фінансові зобов'язання та інші поточні зобов'язання. Загальна сума активів склала 1 103 тис. грн, а зобов'язання дорівнювали нулю, що призвело до справедливої вартості чистих активів у розмірі 1 103 тис. грн. Для відображення даної операції необхідно мати відповідний документ, наприклад, звіт незалежного оцінювача або внутрішній документ, який

підтверджує справедливу вартість чистих активів на дату придбання (1,103 млн. грн).

Наступний крок передбачає зіставлення вартості придбання та справедливої вартості чистих активів, іншими словами - розрахунок гудвілу, так як у процесі придбання зазвичай виникає економічна вигода або збиток, у випадку коли вартість придбання корпоративних прав може перевищувати або навпаки бути менше справедливої вартості ідентифікованих придбаних активів та зобов'язань. Гудвіл обліковується на рахунку 19 «Гудвіл» включаючи субрахунки:

- 191 «Гудвіл при придбанні»;
- 193 «Гудвіл при приватизації (корпоратизації)».

Аналітичний облік гудвілу ведеться за об'єктами придбання. Для розрахунку гудвілу використаємо формулу 2.2:

$$\text{Гудвіл} = \text{частка участі} + \text{Справедлива вартість існуючої участі} - \text{Справедлива вартість чистих активів придбаного підприємства.} \quad (2.2)$$

Отже, гудвіл при придбанні підприємства Nova Post SK s.r.o. = 627 тис. грн (1 730 тис. грн – 1 103 тис. грн), що свідчить про внутрішні переваги підприємства, які в майбутньому можуть дати економічні вигоди материнській компанії.

Після визначення справедливої вартості активів і зобов'язань Nova Post SK s.r.o., а також гудвілу підприємство зобов'язане провести відповідні операції в обліку (за умови, що придбане підприємство відразу ліквідується). Цей процес відображено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 - Відображення в обліку справедливої вартості активів і зобов'язань Nova Post SK s.r.o.

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
		дебет	кредит	
1	Відображення справедливої вартості чистих активів	311	141	1 103
2	Визнання гудвілу	191	141	627

Джерело складено на підставі [46, 47]

Так як підприємство Nova Post SK s.r.o. повністю належить материнському

підприємству, яке є єдиним власником статутного капіталу дочірнього підприємства, неконтрольованої частки не виникає. Тому розглянемо додатковий приклад придбання підприємства з неконтрольованою часткою.

Завдяки визначенню методу справедливої вартості активів і зобов'язань, ТОВ «НОВА ПОШТА» оцінила справедливу вартість ідентифікованих активів і зобов'язань ТОВ «КМС» на дату придбання, що складає 642 050 тис. грн. Але Група володіє лише 85% корпоративних прав, а 15% не належить прямо чи опосередковано материнському підприємству. Тому виникає показник «неконтрольована частка участі» в розмірі 15% акцій. Її оцінка має здійснюватися як на дату придбання, так і на кожен дату складання консолідованої фінансової звітності. Оскільки неможливо було визначити справедливу вартість частки неконтрольованих акціонерів, то покупець застосував пропорційний метод. Звідси, величина неконтрольованої частки у дочірньому підприємстві склала 96308 (642050 * 0,15) тис. грн.

У липні 2022 року Група ТОВ «НОВА ПОШТА» внесла 509 091 тис. грн до статутного капіталу ТОВ «КМС» для розширення та підвищення ефективності логістичного бізнесу, так як ТОВ «КМС» володіє логістичними терміналами в Києві, що дозволило їй отримати 85% корпоративних прав цієї компанії. Інформація про справедливу вартість ідентифікованих активів і зобов'язань на дату прийняття рішення про контроль над ТОВ «КМС» наведена нижче в табл. 2.6.

Оскільки у зовнішніх джерелах відсутня інформація щодо вартості придбання ТОВ «КМС» у 2022 році, то можна приблизно розрахувати справедливу вартість неконтрольованої частки участі. Припустімо, що підприємство ТОВ «НОВА ПОШТА» придбало 85% акцій ТОВ «КМС» за 700 000 тис. грн. Згідно з розрахунками в табл. 2.6 на дату придбання сукупна справедлива вартість ідентифікованих активів і зобов'язань підприємства ТОВ «КМС» склала 642 050 тис. грн. Звідси сума з урахуванням ринкової ціни звичайних акцій підприємства ТОВ «КМС» до моменту придбання неконтрольованої частки участі (15% акцій) склала 98 000 тис. грн.

Таблиця 2.6 - Структура ідентифікованих активів і зобов'язань ТОВ «КМС»

Стаття	Сума на дату придбання, тис. грн	Основа для визначення справедливої вартості
Основні засоби	537 419	Ринкова вартість
Нематеріальні активи	72	Поточна ринкова вартість
Відстрочені податки	395	Сума, що підлягає сплаті унаслідок об'єднання підприємств
Інші необоротні активи	19	Ринкова вартість або якщо це необоротні активи утримувані для продажу, тоді оцінка відбувається за чистою вартістю реалізації
Запаси	4 595	Ціна реалізації за вирахуванням витрат або їх відновлювана вартість
ПДВ до відшкодування	48 122	Сума, яке підприємство очікує отримати від податкових органів. Це може бути оцінено за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків, якщо очікується, що відшкодування буде здійснено через значний період часу
Аванси видані	2 122	Теперішня сума, але коли аванси видані на тривалий термін, їх справедлива вартість може бути також оцінена шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків
Торгова дебіторська заборгованість	74 771	Теперішня (номінальна) вартість
Інші поточні податкові активи	230	Сума, що підлягає сплаті унаслідок об'єднання підприємств
Інші оборотні активи	20	Поточна ринкова вартість
Грошові кошти	521 242	Фактична сума
Разом активів	1 189 007	х
Торгова кредиторська заборгованість	342	Теперішня (номінальна) вартість
Фінансові зобов'язання	544 397	Теперішня (дисконтована сума)
Інші поточні зобов'язання	2 218	Сума, яку підприємство очікує сплатити для погашення зобов'язань
Разом зобов'язань	546 957	х
Разом ідентифікованих чистих активів	642 050	х

Джерело: складено на підставі [46, 47]

Розрахуємо гудвіл та неконтрольовану частку участі, використовуючи два методи оцінювання неконтрольованої частки участі згідно з МСФЗ 3. Дані, подані в табл. 2.7 підтверджують, що метод оцінки неконтрольованої частки безпосередньо впливає на величину гудвілу.

Таблиця 2.7 - Вплив методу на величину гудвілу

Показники	Справедлива вартість, тис. грн	Пропорційна частка в чистих активах підприємства ТОВ «КМС», тис. грн
Вартість придбання	700 000	700 000
Неконтрольована частка участі (плюс)	98 000*	96 307.5**
Чисті активи підприємства (мінус)	642 050	642 050
Гудвіл	155 950	154 257.5

Джерело: складено на підставі [46,47]

* За ринковою ціною акцій підприємства ТОВ «КМС»

** 15% від чистих активів підприємства у розмірі 642 050 тис. грн

У двох випадках при об'єднанні підприємств виникає гудвіл, що свідчить про те, що ТОВ «НОВА ПОШТА» буде класифікувати його як актив і проводити щорічну перевірку на зменшення корисності активів, а також переносити в консолідований баланс ідентифіковані чисті активи за справедливої вартістю ТОВ «КМС» відповідно до своєї частки у розмірі 85% або 546 957 тис.грн. Якщо ж придбане підприємство було б відразу ліквідовано після придбання, то процес зарахування чистих активів ТОВ «КМС» на баланс покупця відобразився б так, як показано в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 - Відображення в бухгалтерському обліку операцій ТОВ «НОВА ПОШТА» при придбанні ТОВ «КМС»

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн	Сума, тис. грн (згідно вартості частки 85%)
		дебет	кредит		
1	2	3	4	5	6
1	Сплата грошових коштів з одночасним зарахуванням на баланс покупця вартості зобов'язань придбаного підприємства:				
	Торгова кредиторська заборгованість	377	631	342	290.7
	Інші поточні зобов'язання	377	681	2 218	1 885.3
	Фінансові зобов'язання	377	601	544 397	462 737.45
	Загальна сума			1 246 957	1 164 913.45
2	Прийняття на баланс покупця активів придбаного підприємства:				
	Основні засоби	10	377	537 419	456 806.15
	Нематеріальні активи	12	377	72	61.2
	Інші необоротні активи	11	377	19	16.15
	Відстрочені податки	17	377	395	335.75
	Запаси	20	377	4 595	3 905.75
	ПДВ до відшкодування	644	377	48 122	40 903.7
	Аванси видані	371	377	2 122	1 803.7

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6
	Торгова дебіторська заборгованість	361	377	74 771	63 555.35
	Інші поточні податкові активи	641	377	230	195.5
	Інші оборотні активи	331	377	20	17
	Грошові кошти	311	377	521 242	443 055.7
	Загальна сума			1 189 007	1 010 655.95
3	Відображення визнаного при придбанні гудвілу	191	377		154 257.5

Джерело: складено на підставі [46,47]

Це означає, що його балансова вартість відображається як первісна вартість, скоригована на накопичені збитки від втрати корисності. У разі, якщо на кінець звітного періоду гудвіл більше не відповідає критеріям визнання активу, його залишкова вартість списується до витрат, що забезпечує достовірність фінансової звітності та об'єктивне відображення економічної реальності.

2.3. Методика складання консолідованої фінансової звітності холдингових структур

Відповідно до статті 12 пункту 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», підприємства, що володіють дочірніми компаніями, зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність [11]. Складання консолідованої фінансової звітності холдингових структур є складним процесом, який вимагає дотримання певних методик та стандартів. Консолідація фінансової звітності є важливим процесом для холдингових структур, так як вона забезпечує повну та прозору картину фінансового стану та результатів діяльності всієї групи підприємств, що дозволяє інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам отримати об'єктивну інформацію про фінансову стабільність та ефективність управління ресурсами. Вона також підвищує довіри до фінансової інформації, що є критично важливим для залучення інвестицій та забезпечення стабільного фінансування.

Згідно з МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» [32] материнське підприємство готує консолідовану фінансову звітність, застосовуючи єдині

облікові політики для подібних операцій та інших подій за подібних обставин. При консолідації материнська компанія використовує узгоджені облікові політики для аналогічних операцій та ситуацій за однакових умов, а сам процес консолідації інвестиційного об'єкта розпочинається з моменту, коли компанія набуває контроль над цим об'єктом, і завершується, коли такий контроль втрачається. Консолідована фінансова звітність включає в себе всі стандартні форми звітів, передбачені МСФЗ, зокрема:

- консолідований баланс (звіт про фінансовий стан);
- консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід);
- консолідований звіт про рух грошових коштів;
- консолідований звіт про власний капітал;
- примітки до фінансової звітності.

Консолідована фінансова звітність холдингової групи, а саме материнської компанії і її дочірніх підприємств, має бути підготовлена на єдину дату звітності материнської компанії, в єдиній господарській валюті, а також використовуючи єдину облікову політику, що відповідає усім МСФЗ. У разі відмінностей між обліковими політиками чи валютами, проводиться їх уніфікація та трансформація для приведення до єдиного стандарту.

На першому етапі консолідації визначається склад холдингової структури, методи консолідації фінансової звітності визначаються специфікою взаємозв'язків між підприємствами, що входять до складу групи, та ступенем впливу, який материнське підприємство здійснює на інші суб'єкти господарювання у межах цієї групи. Вибір конкретного методу залежить від рівня контролю чи значного впливу, який материнське підприємство має над дочірніми компаніями, асоційованими підприємствами або іншими об'єктами інвестування. Розглянемо основні підходи, які застосовуються у процесі консолідації фінансової звітності (рис. 2.2).

Консолідація фінансової звітності базується на визначенні рівня контролю материнської компанії над іншими підприємствами, що визначає вибір відповідного методу. Метод справедливої вартості застосовується, коли компанія володіє менш ніж 20% акцій іншого підприємства і не має значного впливу на його

діяльність. У цьому випадку інвестиції оцінюються за ринковими цінами або іншими об'єктивними критеріями справедливої вартості, а зміни цієї вартості відображаються у прибутку або іншому сукупному доході. Якщо ж компанія має 20–50% акцій, це свідчить про наявність значного впливу, але не контролю, і застосовується метод участі в капіталі. За цим методом інвестиція відображається у консолідованій звітності пропорційно до частки материнської компанії у чистому прибутку чи збитку асоційованого підприємства, а отримані дивіденди зменшують вартість інвестиції. Коли частка акцій перевищує 50%, материнська компанія отримує контроль над дочірнім підприємством і застосовує повну консолідацію, яка передбачає включення до звітності всіх активів, зобов'язань, доходів і витрат дочірньої компанії. Однак частка неконтрольованих акціонерів (міноритаріїв) окремо виділяється у складі власного капіталу та чистого прибутку.

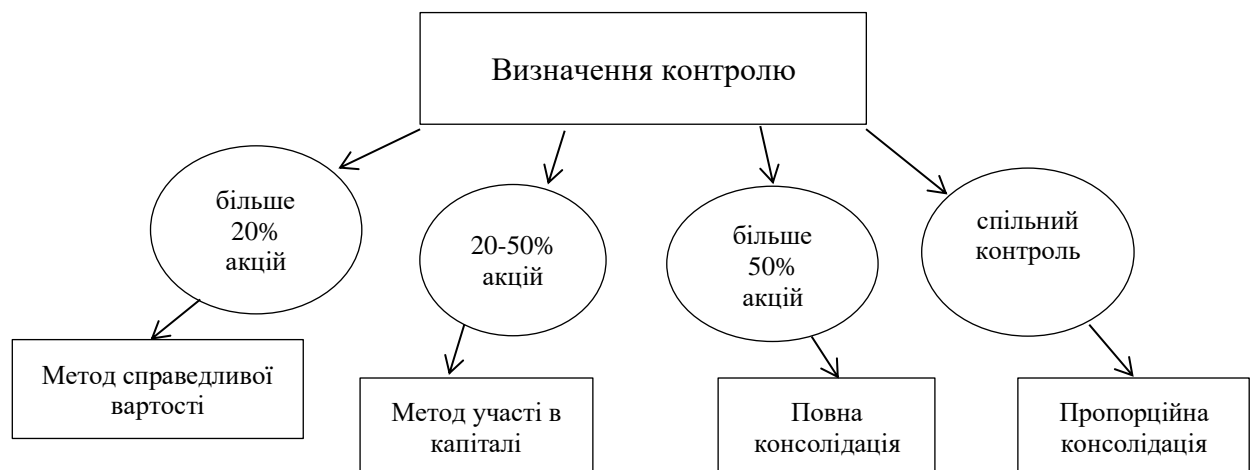

Рисунок 2.2 - Методи консолідацій фінансової звітності

Джерело: розроблено автором за даними [17]

Консолідована фінансова звітність досліджуваного підприємства ТОВ «НОВА ПОШТА» та його дочірніх підприємств була підготовлена згідно з методом повної консолідації, так як володіння корпоративними правами кожної дочірньої компанії дозволяє отримати контроль над об'єктами інвестування. Після збору вихідних даних усіх дочірніх підприємств, а саме їх фінансових звітів, починається сам процес складання консолідованої фінансової звітності, використовуючи показники материнської компанії та її дочірніх підприємств.

Основна мета цього процесу полягає в тому, щоб створити цілісну картину фінансового стану групи компаній, уникаючи дублювання даних та штучного завищення результатів. На початковому етапі відбувається постатейне підсумовування показників фінансової звітності материнської компанії з аналогічними статтями звітності її дочірніх підприємств, що включає активи, зобов'язання, доходи та витрати. Однак ключовим етапом під час цього процесу є виключення внутрішньогрупових операцій, щоб уникнути подвійного обліку [47]. Внутрішньогрупові операції - це операції, що виникають між материнською компанією та її дочірніми підприємствами або операції між самими дочірніми підприємствами однієї групи холдінгу. На цьому етапі усуваються взаємні заборгованості між підприємствами групи, внутрішньогрупові продажі та доходи, а також коригуються нереалізовані прибутки від таких операцій. Основні внутрішньогрупові операції, які підлягають виключенню, розглянуті нижче.

1. Внутрішньогрупові інвестиції. Ці операції включають інвестиції материнської компанії у дочірні підприємства, такі як вкладення у статутний капітал або придбання акцій. Для уникнення подвійного обліку активів і власного капіталу, балансові значення інвестицій материнської компанії виключаються із усіх статей власного капіталу дочірньої компанії у відповідній пропорції володіння. Рівняння, що описує логіку взаємозв'язку між інвестиціями материнської компанії у дочірнє підприємство та структурою фінансових показників дочірнього підприємства, представлено формулою 2.3:

$$\text{Інвестиції } M = \text{Власний капітал } D = \text{Чисті активи } D = \text{Актив } D - \text{Зобов'язання } D \quad (2.3)$$

де M – материнська компанія,

D – дочірня компанія:

Дане рівняння підкреслює, що під час об'єднання фінансових звітів обидва елементи (інвестиції та власний капітал) компенсуються, а у консолідованій звітності чисті активи дочірньої компанії відображаються як реальна складова загального фінансового стану групи. Таким чином, материнська компанія відображає вартість інвестицій як актив у своєму балансі, а у дочірній компанії ця інвестиція відповідає її власному капіталу, який складається з чистих активів.

2. Внутрішньогрупові розрахунки та заборгованості. До цієї категорії належать усі форми дебіторської та кредиторської заборгованості між підприємствами групи. Виключення таких статей дозволяє усунути активи та зобов'язання, які виникають унаслідок внутрішньої взаємодії. Наприклад, кредит материнської компанії дочірньому підприємству не повинен відображатися як реальний борг у консолідованому балансі.

3. Внутрішньогрупові дивіденди. Нарахування дивідендів дочірнім підприємством материнській компанії не повинна визнаватися як дохід у консолідованому звіті про прибутки та збитки. Такі суми виключаються, щоб уникнути завищення фінансових результатів групи.

Наступним етапом відбувається вокремлення неконтрольованої частки участі у консолідованому балансі пропорційно до частки володіння корпоративними правами іншими учасниками відмінними від материнського підприємства.

Одним із консолідаційних коригувань є визнання гудвілу. Він є важливим активом групи, що відображає додаткову вартість, яку материнська компанія заплатила за дочірнє підприємство понад справедливу вартість його чистих активів. Компанія повинна проводити тестування гудвілу на можливі зниження його вартості, що може статися, якщо частина активів або бізнес-операцій, на які він базується, втратить свою ефективність або знизить свою рентабельність. Якщо виявляється знецінення, гудвіл має бути скоригований у звітності. Згодом оцінка гудвілу відбувається за первісною вартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Усі коригування, пов'язані з консолідацією, здійснюються виключно на етапі підготовки консолідованої фінансової звітності. Ці коригування не відображаються у бухгалтерському обліку окремих підприємств, фінансові показники яких підлягають об'єднанню. Як правило, відповідні коригувальні записи вносяться до журналу реєстрації операцій групи та подальшого узагальнення у спеціально створених робочих таблицях. Так як материнська компанія ТОВ «НОВА ПОШТА» володіє понад 34 дочірніми підприємствами,

розглянемо процес консолідації та відповідні коригування на прикладі звіту про фінансовий стан ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року (ДОДАТОК Б) та її однієї дочірньої компанії ТОВ «Нова Пост Європа», що була створена в липні 2023 року [47]. В даному випадку, у консолідованому балансі материнської компанії будуть відображатися всі активи і зобов'язання дочірньої компанії за методом повної консолідації. Для детального висвітлення розширимо умови, що будуть застосовані при консолідації.

Так, станом на 31 грудня 2023 року кредиторська заборгованість ТОВ «НОВА ПОШТА» перед ТОВ «Нова Пост Європа» складає 305 тис. грн.

Фрагмент робочої таблиці балансу при консолідації цих двох підприємств представлено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 - Робоча таблиця балансу при консолідації ТОВ «НОВА ПОШТА» та ТОВ «Нова Пост Європа»

Статті звіту	Код рядка	Сума, тис.грн		Коригування		Консолідований баланс, тис.грн
		ТОВ «НОВА ПОШТА»	ТОВ «Нова Пост Європа»	Дебет	Кредит	
Актив						
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	63,849	4,244	-	-	68,093
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2,765,733	309	-	-	2,766,042
Основні засоби	1010	9,327,238	2,471	1,067	-	9,330,776
Інші фінансові інвестиції	1035	6,297,444	-	-	324,799	5,972,645
Відстрочені податкові активи	1045	157,041	-	-	-	157,041
Інші необоротні активи	1090	157,949	-	-	-	157,949
Усього за розділом I	1095	18,769,254	7,024	-	-	18,452,546
II. Оборотні активи						
Запаси	1100	413,811	4	-	-	413,815
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1,138,305	355	-	305	1,138,355
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	160,436	224	-	-	160,660
з бюджетом	1135	53,902	1,205	-	-	55,107
з нарахованих доходів	1140	1,302,772		-	-	1,302,772
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	155,631	1,305	-	-	3,784
Поточні фінансові інвестиції	1160	3,784		-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1,079,267	14,959	-	-	1,094,226
Витрати майбутніх періодів	1170	24,544	851	-	-	25,395
Інші оборотні активи	1190		20	-	-	20
Усього за розділом II	1195	4,332,452	18,923	-	-	4,351,070
Баланс	1300	23,101,706	25,947	-	-	22,803,616

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7
I. Власний капітал						
Зареєстрований капітал (пайовий)	1400	4,654	360,000	360,000		4,654
Додатковий капітал	1410	27,301	-	-	-	27,301
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9,476,353	(36,268)	(36,268)	-	9,476,353
Неоплачений капітал	1425	-	310,00	-	-	310,000
Усього за розділом I	1495	9,508,308	13,732	-	-	9,198,308
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	19,912,643	-	-	-	19,912,643
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3,424,357	-	-	-	3,424,357
Усього за розділом II	1595	5,337,000	-	-	-	5,337,000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	3,393,971	4,752	-	-	3,398,723
товари, роботи, послуги	1615	1,857,488	751	305	-	1,857,934
розрахунками з бюджетом	1620	655,332	659	-	-	655,991
розрахунками зі страхування	1625	85,122	7	-	-	85,129
розрахунками з оплати праці	1630	595,758	2,722	-	-	598,480
за одержаними авансами	1635	64,885	-	-	-	64,885
за розрахунками з учасниками	1640	883,928	-	-	-	883,928
Поточні забезпечення	1660	695,705	3,055	-	-	698,760
Інші поточні зобов'язання	1690	24,209	269	-	-	24,478
Усього за розділом III	1695	8,256,398	12,215	-	-	8,268,308
Баланс	1900	23,101,706	25,947	-	-	22,803,616

Джерело: складено на підставі [46, 47]

Визначення консолідованих сум у балансі відображаються згідно наведених рівнянь :

$$\text{Активи} = \text{Ам} + \text{Ад} + \text{Ард} - \text{Арк} \quad (2.4)$$

$$\text{Зобов'язання} = \text{Зм} + \text{Зд} - \text{Зрд} + \text{Зрк} \quad (2.5)$$

$$\text{Капітал} = \text{Км} + \text{Кд} - \text{Крд} + \text{Крк} - \text{Кчм} \quad (2.6)$$

Так як компанія ТОВ «НОВА ПОШТА» створила компанію ТОВ «Нова Пост Європа», а не придбала, розрахунок гудвілу та його відображення в даному випадку відсутні. Коригувальні записи, необхідні для отримання показників консолідованої фінансової звітності на 31.12.2023 р., будуть наступними:

а) виключення внутрішньо групову заборгованість за послуги:

Дебет субрахунку 682 «Внутрішні розрахунки» - 305 тис. грн

Кредит субрахунку 682 «Внутрішні розрахунки» - 305 тис. грн;

б) виключення вартості фінансових інвестицій материнського підприємства:

Дебет рахунку 40 «Статутний капітал» - 360 000 тис. грн

Дебет рахунку 441 «Прибуток нерозподілений (збиток)» - (36 268) тис.

грн

Дебет рахунку 10 «Основні засоби» - 1 067 тис. грн (придбання ОЗ)

Кредит субрахунку 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі» - 324 799 тис. грн

Процес консолідації звітів підприємств групи також вимагає складання звіту про фінансові результати, що подано в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 - Робоча таблиця звіту про фінансові результати при консолідації ТОВ «НОВА ПОШТА» та ТОВ «Нова Пост Європа»

Статті звіту	Код рядка	Сума, тис.грн		Коригування		Баланс групи, тис.грн
		ТОВ «НОВА ПОШТА»	ТОВ «Нова Пост Європа»	Дебет	Кредит	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	36,468,879	-	-	-	36,468,879
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	28,625,037	-	-	-	28,625,037
Валовий прибуток	2090	7,843,842	-	-	-	7,843,842
Інші операційні доходи	2120	581,274	4	-	-	581,278
Адміністративні витрати	2130	2,958,829	32,320	-	-	3,018,149
Витрати на збут	2150	856,282	5,195	-	-	861,477
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	774,662	4	-	-	774,666
збиток	2195	-	37,515	-	-	37,515
Інші фінансові доходи	2220	2,706,514	563	-	-	2,707,077
Інші доходи	2240	29,003	1,086	-	-	30,089
Фінансові витрати	2250	1,248,217	402	-	-	1,248,619
Інші витрати	2270	857,468	-	-	-	857,468
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4,438,175	-	-	-	4,438,175
збиток	2295	-	36,268	-	-	36,268
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(471,019)	-	-	-	(471,019)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3,967,156	-	-	-	3,967,156
Збиток	2355	-	36,268	-	-	36,268

Джерело: складено на підставі [46, 47]

Зазначимо, що на дату придбання цей звіт не формується, а при виникненні внутрішньої операції, слід робити такі коригування. Після формування групи слід формувати і інші консолідовані звіти.

Коригування при консолідації виникають тоді, коли між материнською та дочірньою компаніями відбувалися внутрішньогрупові операції (наприклад, продаж товарів, надання послуг, передача активів), у компаній протягом 2023 року такі операції були відсутні, тому відповідно коригування не були проведені і протягом 2023 року у підприємств не було ознак внутрішньогрупових продажів або переоцінених активів, що могло б потребувати коригувань, але важливо зазначити випадки, при яких відбуваються відповідні коригування:

Якщо одна компанія групи реалізувала товари, роботи чи послуги іншій компанії групи, доходи від такої внутрішньогрупової реалізації виключаються зі статті «Чистий дохід», а відповідні витрати – зі статті «Собівартість реалізованої продукції». Це необхідно для запобігання завищенню виручки та витрат групи, оскільки така операція не є зовнішньою. Водночас у продавця виникають прибутки (збитки) від таких операцій, оскільки в своєму обліку він фіксує її як звичайну господарську операцію. Проте з позицій групи компаній якщо товари, продані однією компанією групи іншій, залишаються нереалізованими на кінець звітного періоду, то внутрішньогруповий прибуток від таких операцій елімінується під час консолідаційного процесу. Для цього зменшується дохід від реалізації та коригується «Собівартість» на величину прибутку, що включений у залишки товарів у покупця-члена групи.

Дивіденди, що нараховані дочірніми підприємствами всередині групи, виключаються. Витрати на виплату дивідендів не впливають на загальний фінансовий результат групи, оскільки це внутрішнє перерахування коштів.

Відсотки за внутрішньогруповими позиками або кредитами також підлягають виключенню. В доходах однієї компанії не враховуються внутрішньогрупові відсотки, а в витратах іншої компанії коригуються відповідні суми. Це необхідно для запобігання завищенню фінансових результатів.

Витрати на внутрішньогрупові послуги, такі як управлінські, маркетингові

або консультаційні, повинні бути виключені із «Адміністративних витрат» або «Інших операційних витрат» (коригуючий запис за кредитом відповідних статей витрат). Відповідні доходи, які відображені у звіті про фінансові результати іншої компанії групи, також підлягають виключенню завдяки коригувальному запису за дебетом таких статей доходів.

Якщо компанії групи використовують різні методи обліку доходів або витрат, показники на етапі консолідації коригуються для приведення їх до єдиної облікової політики. Наприклад, облікова політика групи передбачає списання суми дооцінки основних засобів пропорційно нарахованій амортизації основного засобу, що дооцінювався.

При передачі активів в оренду між компаніями групи доходи від оренди та витрати на оренду виключаються. Це стосується й інших внутрішніх операцій з активами, що не мають відношення до зовнішніх контрагентів.

Вище ми розглянули приклад розрахунку консолідованих показників використовуючи лише одну дочірню компанію, але загальна консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» включає всі 34 підприємства, що входять до складу групи материнської компанії станом на одну звітну дату і складені на основі бухгалтерські записів групи згідно з МСФЗ (ДОДАТОК В) [46].

У примітках до консолідованої фінансової звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» та його дочірніх підприємств надається детальна інформація, що розкриває ключові аспекти формування звітності групи підприємств згідно з МСФЗ. Основні положення, які включаються до приміток, охоплюють наступні пункти:

1. Перелік дочірніх підприємств під контролем материнської компанії. Вказується назва кожного дочірнього підприємства, країна його реєстрації та фактичне місцезнаходження. Також наводяться відомості про частку материнського підприємства в капіталі дочірнього підприємства, частку в розподілі голосів (якщо вона відрізняється від частки у капіталі) та інші механізми або форми контролю, які забезпечують вплив на діяльність дочірнього підприємства (ДОДАТОК Г).

2. Пояснення щодо виключення дочірніх підприємств із консолідованої

фінансової звітності. Надаються обґрунтування, чому фінансові показники певного дочірнього підприємства не включені до консолідованої звітності. Причини можуть бути пов'язані з тимчасовою втратою контролю, обмеженнями у фінансовій інформації або іншими факторами. Протягом 2023 року ТОВ «НОВА ПОШТА» не мала дочірніх підприємств, що не були включені до консолідованої фінансової звітності групи.

3. Інформація про втрату контролю над дочірніми підприємствами. У примітках зазначається перелік дочірніх підприємств, над якими материнська компанія втратила контроль протягом звітного періоду. Вказується дата втрати контролю та основні обставини, які призвели до такого результату. Протягом 2023 року ТОВ «НОВА ПОШТА» не мала випадків втрати контролю над дочірнім підприємством.

4. Перелік підприємств із часткою понад 50% голосів, але без контролю. Розкривається інформація про підприємства, в яких материнська компанія володіє більше половини голосів прямо або опосередковано через дочірні підприємства, але не має контролю. Пояснюються причини відсутності контролю, такі як наявність обмежень у впливі або інші правові та організаційні аспекти. Дочірні підприємстві, які перебували у частковій власності ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік, представлені в табл. 2.11.

5. Вплив придбання або продажу дочірніх підприємств. Примітки включають аналіз впливу операцій із придбання чи продажу дочірніх підприємств на фінансовий стан групи. Зокрема розкривається, вплив операцій на ключові показники, таких як активи, зобов'язання та фінансові результати поточного звітного періоду. Поряд з цим надається порівняння з аналогічними показниками за попередній період для забезпечення прозорості та зрозумілості змін. У 2023 році досліджуване підприємство і його групі здійснила ланку операцій з придбання корпоративних прав українських та іноземних підприємств, в консолідованій фінансовій звітності дана інформація відображається у примітці про об'єднання бізнесу, що включаю інформацію як за 2023, так і за 2022 рік (ДОДАТОК Д).

Таблиця 2.11 - Дочірні компанії, що перебувають у частковій власності
(узагальнений звіт про прибутки і збитки за 2023 рік)

Показники	ТОВ «КМС»	ТОВ «Поділ Експо»	ТОВ «ДДГ»	ТОВ «НП «Діджитал»	ТОВ «Нова Пей»	ТОВ «Ново-бокс»	ТОВ НоваПей Кредит»	Nova Poshta International (Poland)	Інші компанії
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	102 428	70 159	80 271	527 535	7 475 221	291 062	95 625	268 610	75 249
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(81 403)	(50 311)	(62 673)	(433 132)	(2924951)	(229 456)	(54 766)	(283 666)	(65 841)
Адміністративні витрати	(5 678)	(7 943)	(3 544)	(75 429)	(607 576)	(32 516)	(8 730)	(112 412)	(83 527)
Витрати на збут	-	-	-	-	(290 696)	(570)	(4 626)	(32 555)	(11 682)
Інші операційні доходи (витрати)	10	(55)	(102)	(51)	2 024	(51 183)	19 399	10 425	5 163
Інші доходи (витрати)	-	-	-	-	35 459	-	-	(2)	(5)
Фінансовий результат до оподаткування	15 998	52 682	14 374	19 098	3 930 247	(22 883)	53 551	(157 000)	(78 324)
Податок на прибуток	(2 880)	(9 620)	(2 604)	(3 447)	(709 324)	-	(13 212)	-	(1 886)
Чистий фінансовий результат	13 118	43 062	11 770	15 651	3 220 923	(22 883)	40 339	(157 000)	80 210
Належить неконтрольованій частці	1 968	142	530	2 348	805 231	(174)	10 085	(12 560)	(8 281)
Дивіденди, оголошені на користь неконтролюючих часток участі	-	-	-	-	863 506	-	-	-	-

Джерело: складено на підставі [46 ,47]

6. Використання різної облікової політики в консолідованій звітності. Зазначаються конкретні статті консолідованої фінансової звітності, для яких застосовувалася відмінна облікова політика окремими підприємствами групи. Це стосується випадків, коли через специфіку діяльності компаній або інші причини не вдалося привести облікову політику до єдиних стандартів, що вплинуло на фінансові результати.

7. Розкриття інформації по операційних сегментах групи. Види сегментів можуть включати як географічні сегменти, наприклад, діяльність у різних країнах або регіонах (Україна, Польща тощо), так і сегменти за продуктами/послугами: Наприклад, логістика, фінансові послуги, ІТ-рішення, доставка. У 2023 році ТОВ «НОВА ПОШТА» відповідно розкрило інформацію про операційні сегменти групи, які включають поштові та супутні послуги, а також фінансові послуги

(ДОДАТОК Г).

Таким чином, до правил, які повинні використовуватись при складанні консолідованої фінансової звітності, слід віднести:

- агрегування показників, тобто показники фінансових звітів материнської компанії та дочірніх підприємств об'єднуються постатейно, щоб відобразити діяльність групи як єдиного цілого;

- єдині облікові політики, що означає застосування усіма компаніями групи однакових облікових політик для забезпечення порівнянності даних;

- елімінація результатів внутрішньогрупових операцій, тобто виключення доходів, витрат, активів, зобов'язань між компаніями групи, щоб уникнути подвійного рахунку;

- коригування інвестицій материнської компанії у дочірні підприємства виключаються через їх заміну часткою у чистих активах дочірньої компанії;

- виділення частки чистих активів і фінансових результатів, яка належить іншим учасникам дочірнього підприємства відмінних від материнського підприємства;

- обчислюється і відображається гудвіл або знижка при придбанні, що виникають при консолідації;

Дотримання цих правил забезпечує прозорість, достовірність і повноту консолідованої фінансової звітності, що дозволяє користувачам отримати реальне уявлення про фінансовий стан і результати діяльності групи компаній як єдиного суб'єкта господарювання, що управляється керівництвом материнського підприємства.

2.4. Особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті

Консолідація фінансової звітності стає особливо складною, коли підприємства групи ведуть бухгалтерський облік у різних валютах, тобто мають

різні функціональні валюти. Така ситуація є типовою для міжнародних груп компаній, які функціонують на ринках різних країн та регіонів, наприклад, такі компанії як ПАТ «МХП», ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», а також ТОВ «НОВА ПОШТА». Ключовим документом, який регулює порядок обліку операцій в іноземній валюті та переведення фінансової звітності в валюту подання, є МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [22]. Саме цей стандарт встановлюють основні правила та методи перерахунку валютних показників у процесі складання консолідованої фінансової звітності, забезпечуючи об'єктивність та достовірність відображених результатів.

Першочерговим етапом для компаній, які функціонують закордоном, є визначення їх функціональної валюти, адже саме вона визначає, як компанія відображає фінансові операції та оцінює результати діяльності. Відповідно до МСБО 21 функціональна валюта обирається на основі сукупності економічних факторів, які впливають на діяльність компанії. Обрання функціональної валюти підприємства залежить від нижче наведених факторів:

- валюта країни, у якій компанія працює, та її регуляторні вимоги;
- валюта, в якій генерується більшість доходів;
- валюта, що використовується для покриття основних операційних витрат;
- валюта, яка визначає ціноутворення на товари чи послуги.

Функціональна валюта дочірнього підприємства може відрізнитися від валюти групи. Але в процесі консолідації та об'єднанні всіх окремих фінансових звітів загального призначення материнського та дочірніх підприємств усі дані повинні бути представлені єдиній валюті, якою, як правило, є валюта звітності материнської компанії. Тому фінансові звіти дочірніх компаній, які ведуться в іноземній валюті, повинні бути переведені у функціональну валюту материнської компанії для консолідації. Усі активи та пасиви компанії перераховуються за курсом валют на дату складання балансу, тоді як доходи та витрати транслуються за середньозваженим курсом за період або курсами на дату кожної операції, якщо це доречно. Усі складові власного капіталу підприємства (крім нерозподіленого

прибутку) перераховується за історичним курсом, який діяв на дату внеску або визнання статті [14]. Немонетарні статті, що були оцінені за історичною собівартістю в іноземній валюті повинні бути перераховані за валютним курсом на дату операції або іншими словами курс «спот», а статті, які оцінюються за справедливою вартістю перераховуються за валютним курсом на дату визначення справедливої вартості.

Наприклад, якщо функціональною валютою материнська компанія є гривня, а її дочірня компанія в Італії веде облік у євро, то балансова вартість усіх активів (1 млн.євро) конвертується за курсом на дату балансу, наприклад, станом на 31 грудня 2023 року, коли валютний курс становив 1 євро = 42.2079 гривні. При цьому доходи від продажу за 2023 рік у 10 мільйонів євро конвертуються за середнім курсом цього звітного року - 39.5619 євро/гривні.

Курсові різниці, що виникають при переведенні фінансових звітів, відображаються як курсовий прибуток або збиток у складі іншого сукупного доходу і накопичуються в окремому компоненті власного капіталу до моменту вибуття дочірньої компанії, тобто не впливають на чистий прибуток (збиток). Курсові різниці, що виникають за монетарними статтями, які є частиною чистих інвестицій суб'єкта, що звітує, в іноземну господарську одиницю, відображаються у прибутку чи збитку в окремій фінансовій звітності такого суб'єкта або в індивідуальній звітності іноземної господарської одиниці. У фінансовій звітності, що охоплює як іноземну господарську одиницю, так і суб'єкт, що звітує (наприклад, у консолідованій звітності, де іноземна одиниця є дочірнім підприємством). Ці курсові різниці спочатку визнаються в іншому сукупному доході, а згодом перекласифікуються з власного капіталу до прибутку чи збитку при вибутті чистих інвестицій. Гудвіл, що виникає під час придбання іноземної господарської одиниці, а також коригування балансової вартості активів і зобов'язань до справедливої вартості внаслідок такого придбання, трактуються як активи та зобов'язання цієї одиниці. Вони оцінюються у функціональній валюті іноземної господарської одиниці та переводяться за курсом, актуальним на дату звітності.

Курсові різниці можуть виникати на кількох етапах:

- у разі переведення фінансових звітів дочірніх компаній у валюту звітності материнської компанії;
- під час консолідації операцій та залишків між компаніями групи, при елімінації операцій між учасниками групи, наприклад, взаємозалік внутрішньогрупових дебіторів та кредиторів, для чого також може знадобитися перерахунок валют.

Важливо зазначити, якщо дочірня компанія працює в економіці з гіперінфляцією, згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [25], її фінансові звіти спочатку коригуються на індекс інфляції, а потім переводяться у валюту звітності материнської компанії.

У примітках до фінансової звітності, підготовленої за міжнародними стандартами, мають бути детально розкриті особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті, а саме:

- валюта подання звітності групи, включали пояснення вибору цієї валюти;
- функціональні валюти учасників групи, а також функціональну валюту групи-нерезидентів;
- облік курсових різниць і їх відображення у звіті;
- обмінні курси, що використовувалися при складанні консолідованої фінансової звітності;
- при різниці валюта подання від функціональної валюти, необхідно вказати цей факт і пояснити причину вибору іншої валюти.
- у разі зміни функціональної валюти суб'єкта господарювання або значущої закордонної одиниці слід зазначити цю зміну та обґрунтувати її причини.
- коригування відповідно до МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» (за наявності);
- політика щодо внутрішньогрупових операцій та курсових різниць, пов'язаних із такими операціями;
- ризики, пов'язані з коливанням валютних курсів.

На досліджуваному підприємстві ТОВ «НОВА ПОШТА» функціональною валютою є українська гривня, тобто це валюта подання Групи. Отже, усі активи та зобов'язання дочірніх компаній мають також бути відображені у гривнях через перерахунок за курсом НБУ. Більшість дочірніх підприємств ТОВ «НОВА ПОШТА» є іноземними, і їхня функціональна валюта та країна походження у розрізі кожного підприємства наведено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12 - Функціональна валюта іноземних дочірніх компаній ТОВ «НОВА ПОШТА»

Назва підприємства	Країна	Код валюти
1	2	3
NovaPay EU UAB	Литва	EUR
Nova Post Lithuania UAB	Литва	EUR
New Post International MLD S.R.L.	Молдова	MDL
NovaPay MLD S.R.L.	Молдова	MDL
Nova Post Poland SP. Z O O	Польща	PLN
Nova Post SK s.r.o.	Словаччина	EUR
Nova Global International Hu Kft.	Угорщина	HUF
Nova Global GE GmbH	Німеччина	EUR
Nova Poshta Global Ro S.R.	Румунія	RON
Nova Post Estonia OÜ	Естонія	EUR
Nova Post Latvia SIA	Латвія	EUR
Nova Global CZ S. R. O.	Чехія	CZK
Nova Global GE GmbH	Німеччина	EUR
Nova Poshta Global Ro S.R.	Румунія	RON
Nova Post Estonia OÜ	Естонія	EUR
Nova Post Latvia SIA	Латвія	EUR
Nova Global CZ S. R. O.	Чехія	CZK
Nova Global CA LTD	Канада	CAD
UK Novapay LTD	Велика Британія	GBP
Nova Post FR sas	Франція	EUR
Nova Post IT S.R.L.	Італія	EUR
Sp. Z.o.o. «Nova Safetrade»	Польща	PLN
Nova Post Bulgaria EOOD	Болгарія	BGN
Nova Post Belgium	Бельгія	EUR
Nova Poshta Delivery SL	Словаччина	EUR

Джерело: складено на підставі [46,47]

Таблиця демонструє структуру міжнародного представництва ТОВ «НОВА ПОШТА», у списку представлені країни Європи (Литва, Польща, Німеччина, Чехія, Франція тощо), а також Канада та їх функціональні валюти, що використовувалися при консолідації фінансової звітності материнською компанією. Перерахунок з функціональної валюти до гривні був здійсненим за

використанням валютних курсів Національного Банку України на кожен балансуючу дату, а доходів та витрат - за середнім курсом для кожного звітного періоду. Обмінні курси валют Національного Банку України, що використовувалися при складанні консолідованої фінансової звітності зазначені в примітках до консолідованої звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» (табл. 2.13).

Таблиця 2.13 - Обмінні курси валют НБУ

Валюта	Курс на 31.12.2022 р.	Курс на 31.12.2023 р.	Середній курс за 2022 р.	Середній курс за 2023 р.
1	2	3	4	5
EUR	38.9510	42.2079	33.9954	39.5619
USD	36.5686	37.9824	32.3684	36.5750
MDL	2.1764	2.1764	1.7100	2.0167
PLN	9.7333	9.7333	7.2745	8.7165
HUF	0.1102	0.1102	0.0873	0.1037
RON	7.8701	8.4841	6.8957	7.9985
CZK	1.7080	1.7080	1.3863	1.6490
GBP	48.4883	48.4883	39.8567	45.4757
BGN	19.9132	21.5846	17.3823	20.7103
CAD	26.9085	28.7202	24.8174	27.1009

Джерело: складено на підставі [46,47]

Всі пов'язані курсові різниці від перерахунку окремих фінансових звітів дочірніх підприємств нерезидентів у валюті подання визнаються як окремий елемент капіталу і супроводжується наступними проведеннями:

Дт/Кт: Додатковий капітал (накопичені курсові різниці)

Кт/Дт: Прибуток/збиток від курсових різниць

Додатковий капітал від накопичених курсових різниць у Балансі консолідованій фінансовій звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» та його дочірніх підприємств станом на 31 грудня 2023 року на суму 65 652 тис. грн (31 грудня 2022 року: 3 414 тис.грн) зображений в табл. 2.14.

Таблиця 2.14 - Власний капітал у консолідованому балансі Групи станом на 31.12.2023 р.

Пасив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На початок звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал (пайовий)	30	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу		1401	-	-

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4	5
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал	31	1410	30 715	92 953
Емісійний дохід		1411	-	-
Накопичені курсові різниці		1412	3 414	65 652
Резервний капітал		1415	17 752	17 752
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	7 750 397	10 145 105
Неоплачений капітал		1425	-	-
Вилучений капітал		1430	-	-
Інші резерви		1435	-	-
Неконтрольована частка		1490	664 659	618 784
Усього за розділом I		1495	8 468 177	10 879 248

Джерело: складено на підставі [46, 47]

У примітках до фінансової звітності має бути розкритий склад додаткового капіталу, включаючи накопичені курсові різниці. Приклад такого розкриття наведено на рис. 2.3.

Примітка 31. Додатковий капітал

Станом на 31 грудня 2023 року резервний капітал представлений накопиченими курсовими різницями від переведення у валюту презентації компаній нерезидентів в сумі 65 652 тис.грн (станом на 31 грудня 2022 року – 3 414 тис. грн), сумою непогашеного боргу за відсотковим кредитом у розмірі 27 300 тис. грн, наданий пов'язаною стороною, який було прощено та визнано в якості додаткового капіталу в 2017 році, 1 тис.грн – за рахунок курсової різниці, яка виникла при сплаті внеску до Статутного капіталу.

Рисунок 2.3 - Розкриття додаткового капіталу у консолідованій фінансовій звітності Групи станом на 31.12.2023 року [46, 47]

Консолідація фінансової звітності забезпечує цілісне уявлення про фінансовий стан і результати діяльності групи підприємств як єдиного економічного суб'єкта. Вона ґрунтується на міжнародних і національних стандартах, що регламентують облік, розкриття інформації та усунення внутрішньогрупових операцій. Консолідована звітність сприяє прозорості, достовірності даних і ефективному управлінню холдинговими компаніями, підтримуючи стратегічний розвиток групи.

Формування консолідованої звітності відбувається за єдиними обліковими політиками, що забезпечує порівнянність операцій і подій у межах групи. Ключовими аспектами є визначення периметру консолідації, вибір методів обліку інвестицій, усунення взаємних операцій та розподіл неконтрольованих часток.

Особливу увагу приділяють підприємствам, які функціонують у різних валютних зонах, оскільки під час консолідації їхня індивідуальна фінансова звітність має бути трансформована в єдину валюту подання.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИЙ КОМПАНІЙ

3.1 Організаційно-методичні підходи аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній

Аудит консолідованої фінансової звітності холдингів є складною та багатогранною процедурою, оскільки вимагає врахування не лише економічних, але й правових, організаційних і фінансових аспектів функціонування групи підприємств. Консолідована звітність відображає фінансовий стан і результати діяльності холдингу як єдиного цілого, що створює додаткові виклики в оцінці достовірності даних, особливо з огляду на міжгрупові або іншими словами внутрішні операції та різні підходи до бухгалтерського обліку, така звітність виступає не тільки основним джерелом інформації для зовнішніх користувачів, а й ключовим інструментом як для внутрішнього, так і для зовнішнього контролю.

Це зумовлено необхідністю забезпечення прозорості, надійності та ефективності управлінських процесів, що стає критично важливим у середовищі, де економічна діяльність залежить від взаємодії багатьох складових, тому питання чіткої організації та реалізації контролів є критичним елементом системи управління групою підприємств. На сьогодні можна з упевненістю сказати, що аудит є надійним інструментом для визначення шляхів покращення інноваційної діяльності підприємства. Цей процес включає аналіз ключових показників, оцінку сильних і слабких сторін, розробку рекомендацій щодо розвитку інновацій та їх впровадження. У деяких випадках аудит також дозволяє оцінити інноваційний потенціал і рівень зрілості підприємства в сфері інновацій.

Метою аудиту слугує забезпечення незалежної та об'єктивної оцінки фінансової звітності, її точності, достовірності та відповідності до законодавчих вимог та до чинних стандартів, таким як НП(С)БО та МСФЗ. Гарантом до єдиних підходів до оцінки фінансової звітності під час аудиту, що охоплюють усі етапи

аудиторського процесу від планування до формування висновків, відповідно до статті 1 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», є Міжнародні стандарти аудиту (МСА). Вони розроблені Міжнародною федерацією бухгалтерів через Раду з міжнародних стандартів аудиту та гарантійного забезпечення, що забезпечують об'єктивність та прозорість аудиторських перевірок [11]. Водночас, впровадження та дотримання цих стандартів вимагає від аудиторів здатності адаптуватися до специфіки кожної організації, що робить ці стандарти водночас універсальними та практично застосовними. Це означає можливість кожної країни адаптувати їх відповідно до місцевих норм, що створює варіативність. МСА складаються з низки стандартів, кожен з яких регламентує конкретний аспект аудиторської діяльності. Розглянемо ключові групи цих стандартів, наведених на рис 3.1.

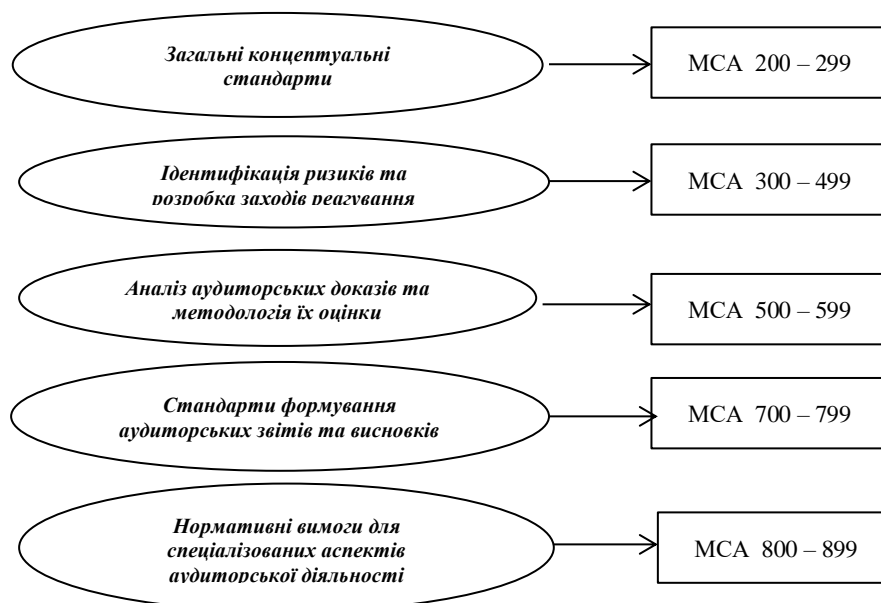

Рисунок 3.1 - Міжнародні стандарти аудиту у сфері консолідованої фінансової звітності

Джерело: сформовано автором за джерелом [11]

На вище зазначеному рисунку представлено структуровану схему, яка демонструє основні категорії Міжнародних стандартів аудиту (МСА), згруповані за їх тематичним спрямуванням та відповідними діапазонами номерів. Перша категорія закладає фундаментальні принципи аудиторської діяльності, що охоплює базові цілі аудитора, забезпечуючи єдність підходів, визначають відповідальність

аудитора та формують базу для всіх наступних аудиторських дій. Розглянемо основні стандарти цієї категорії:

- МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту»;
- МСА 210 « Узгодження умов виконання завдань з аудиту»;
- МСА 230 « Аудиторська документація»;
- МСА 240 « Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»;
- МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності»;
- МСА 260 «Повідомлення інформації з питань аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями»;
- МСА 265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу».

Ці стандарти визначають основні завдання аудитора, зокрема формування об'єктивної думки про фінансову звітність на основі достовірних доказів із дотриманням професійної етики та стандартів якості. Вони регулюють порядок укладання договорів між аудитором і клієнтом, уточнюючи обсяг роботи, відповідальність сторін та очікувані результати. Стандарти також встановлюють вимоги до документування процесу аудиту, що забезпечує його відтворюваність та контроль, а також в них окремо акцентується увага на виявленні ризиків шахрайства, невідповідностей законодавству і вдосконаленні внутрішніх процедур компанії [11].

В другому розділі визначено методологію ідентифікації ризиків, що можуть призвести до суттєвих викривлень у фінансовій звітності. Водночас підкреслюється, що не всі заходи контролю ризиків є доречними для аудиту, і вибір аудитора в цьому питанні повинен ґрунтуватися на його професійному судженні. Наприклад, варто розглядати систему внутрішнього контролю підприємства, розподіливши її на такі компоненти: середовище контролю; процес оцінювання

ризиків суб'єкта господарювання; інформаційну систему, включаючи пов'язані бізнес-процеси та обмін інформацією; контрольні заходи; моніторинг цих заходів. При цьому оцінка аудитором зазначених параметрів здійснюється з урахуванням конкретних обставин. Особлива увага приділяється розробці процедур реагування, які дозволяють аудитору ефективно мінімізувати вплив таких ризиків, що регуляється нижче наведеними ключовими стандартами:

- МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності»;
- МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»;
- МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»;
- МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»;
- МСА 402 «Аудиторські міркування стосовно суб'єктів господарювання, які звертаються до організацій, що надають послуги»;
- МСА 450 «Оцінка викривлень, ідентифікованих під час аудиту».

Третій блок стандартизує процес збору інформації, перевірки аналітичних процедур та аналізу аудиторських доказів, що підтверджують або спростовують достовірність фінансової звітності.. Він гарантує, що аудитор зможе обґрунтовано оцінити достовірність і точність фінансових даних, забезпечуючи об'єктивність висновків. Концептуальною основою для цього розділу слугують такі стандарти:

- МСА 500 «Аудиторські докази»
- МСА 520 «Аналітичні процедури»
- МСА 530 «Аудиторська вибірка»
- МСА 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації».

Стандарти формування аудиторських звітів та висновків регуляє визначає вимоги до структури, змісту та формату аудиторських звітів. порядок підготовки аудиторських звітів та формування висновків на основі проведених перевірок. Важливість цього блоку стандартів зумовлена тим, що саме аудиторський звіт є кінцевим результатом аудиторської діяльності, який використовується широким

колом зацікавлених сторін, включаючи інвесторів, керівників, кредиторів та регуляторів [51]. Також особливий акцент зроблено на процесі модифікації висновків у випадках виявлення проблем або суттєвих відхилень від стандартів. Дія цього розділу визначається наступними ключовими стандартами:

- МСА 700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності»;
- МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора»;
- МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора».

Нормативні вимоги для спеціалізованих аспектів аудиторської діяльності регулюють аудит специфічних об'єктів, таких як фінансова звітність за спеціальними стандартами чи нефінансові об'єкти перевірки, наприклад, аудит екологічної звітності.

Таким чином, відповідно до вище перелічених стандартів, організаційно – методичні підходи до аудиту консолідованої фінансової звітності включають низку таких етапів.

1. Планування аудиту. Планування аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній закладає основу для всього аудиторського процесу, тому першим кроком у плануванні аудиту є визначення обсягу аудиту. Це охоплює оцінку масштабів діяльності холдингової компанії та її дочірніх підприємств. Аудитор повинен розуміти структуру холдингу, кількість та розмір дочірніх компаній, а також їхню географічне розташування та їх вид діяльності. Після визначення загального підходу до проведення перевірки, її основних цілей і завдань аудитору варто розробити загальну стратегію та план аудиту відповідно до МСА 300 "Планування", що розкриває зміст запланованих робіт включаючи перелік аудиторських процедур, які будуть виконані на кожному етапі аудиту, ідентифікуючи аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів, які можуть вплинути на фінансову звітність, таких як економічні умови, регуляторні зміни, внутрішні процеси та системи контролю для оцінки ризиків [20].

Також аудитор повинен визначити, які методи та техніки будуть

використовуватися для збору аудиторських доказів, а також які ресурси будуть потрібні для виконання цих процедур, наприклад, визначення групи аудиторів. У випадку, коли холдингова компанія має численні дочірні підприємства, розташовані в різних регіонах або країнах, аудитор може залучати до роботи інших аудиторів. Для проведення перевірки початково аудиторська команда визначає матеріальність або іншими словами визначає пороги, враховуючи для розрахунку як бухгалтерські дані, наприклад, оборотно – сальдову відомість, так і якісні аспекти, при перевищенні цієї суми викривлення у фінансовій звітності можуть вплинути на рішення користувачів цієї звітності. Важливо зазначити, що на етапі планування аудиту важливо встановити ефективну комунікацію з керівництвом холдингової компанії, проговорюючи основні аспекти плану аудиту, включаючи обсяг, методи та терміни виконання аудиторських процедур.

2. Оцінка системи внутрішнього контролю. Цей етап включає детальний аналіз політик, процедур та механізмів, які використовуються для забезпечення достовірності фінансової звітності та захисту активів компанії. Оцінка системи внутрішнього контролю допомагає аудитору зрозуміти, наскільки ефективно компанія управляє ризиками та забезпечує точність фінансової інформації. Першим кроком в оцінці системи внутрішнього контролю є аналіз політик та процедур, які використовуються в холдинговій компанії та її дочірніх підприємствах.

Аудитор повинен ознайомитися з документами, що регулюють внутрішній контроль, такими як внутрішні регламенти, інструкції, політики щодо управління ризиками та інші нормативні акти. Важливо зрозуміти, як ці політики та процедури впроваджуються на практиці та наскільки вони відповідають вимогам міжнародних стандартів внутрішнього контролю, так як зазвичай холдинги, що об'єднують компанії з різних галузей або країн, стикаються з відмінностями у застосуванні облікових стандартів. Облікова політика повинна відповідати стандартам, які застосовуються для підготовки консолідованої звітності, наприклад, МСФЗ.

Це включає стандартизовані підходи до оцінки основних засобів, обліку доходів і витрат, а також розрахунків зобов'язань, що забезпечує порівнянність

звітності. Відмінності в облікових підходах можуть стати причиною викривлення фінансових результатів. Наприклад, різні методи оцінки запасів або амортизації в дочірніх компаніях можуть спотворити загальні показники. Аудитор повинен перевірити, чи всі дані трансформовані відповідно до єдиної облікової політики, так як перевірка узгодженості облікової політики є необхідним етапом для підтвердження достовірності звітності всієї групи компаній, включаючи правильність виключення міжгрупових операцій згідно облікової політики, а також розрахунку неконтрольованої частки.

3. Збір аудиторських доказів. Збір аудиторських доказів є центральним етапом аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній. Від якості та кількості зібраних доказів залежить об'єктивність і точність аудиторського висновку. Першим кроком у зборі аудиторських доказів є виконання запланованих аудиторських процедур. Аудитор повинен провести детальні тести та перевірки, які включають аналіз фінансових документів, перевірку облікових записів, інвентаризацію активів, а також інші процедури, що допомагають підтвердити достовірність фінансової звітності.

Одним з ефективних методів збору аудиторських доказів є вибіркоче тестування для перевірки значних статей фінансової звітності, що дозволяє зосередити увагу на найбільш ризикованих аспектах. Вибіркове тестування включає відбір певної кількості транзакцій або операцій для детальної перевірки. Перевірка документів та записів під час процедур є невід'ємною частиною збору аудиторських доказів. Аудитор повинен ретельно перевірити фінансові документи, такі як рахунки-фактури, контракти, банківські виписки, податкові декларації та інші документи, що підтверджують фінансові операції. Важливо переконатися, що всі документи є достовірними, повними та відповідають обліковим записам. Також одним з методів збору доказів є фізичну перевірку активів компанії, таких як запаси, основні засоби. Це включає перевірку наявності, стану та оцінки активів, а також порівняння з обліковими записами після проведення самої інвентаризації. Підтвердження від третіх сторін є важливим джерелом аудиторських доказів. Аудитор може звертатися до банків, постачальників, клієнтів та інших третіх сторін

для отримання підтверджень щодо фінансових операцій та залишків на рахунках. Це допомагає аудитору отримати незалежні докази, які підтверджують достовірність фінансової інформації. Підтвердження від третіх сторін є особливо важливими для перевірки залишків на банківських рахунках, дебіторської та кредиторської заборгованості.

Вище перелічені приклади є прямими доказами, але важливу роль також відіграють непрямі докази, що є корисними для розуміння загальної картини фінансової діяльності компанії та оцінки її логічності. Прикладами непрямих доказів є:

- аналітичні процедури через порівняння поточних фінансових показників із попередніми періодами чи середньогалузевими даними. наприклад, зниження валового прибутку може свідчити про проблеми у ціноутворенні або зростання собівартості;
- аналіз змін у фінансових показниках протягом кількох періодів, який дозволяє виявити аномальні відхилення. наприклад, раптове скорочення витрат на маркетинг може не відповідати підвищенню доходів;
- порівняння прогнозів із фактичними даними, наскільки фактичні фінансові результати відповідають прогнозам чи планам компанії;
- аналіз кореляцій через вивчення залежності між різними показниками. наприклад, зростання витрат на сировину має супроводжуватися збільшенням обсягу виробництва.

4. Аналіз та перевірка консолідованих фінансових звітів. Перевірка консолідованих фінансових звітів є одним з найважливіших етапів аудиту холдингових компаній, що включає детальний аналіз та перевірку правильності об'єднання фінансових звітів дочірніх підприємств, а також оцінку відповідності консолідованої фінансової звітності міжнародним стандартам фінансової звітності. Консолідована фінансова звітність холдингових компаній представляє фінансовий стан та результати діяльності групи підприємств як єдиного економічного суб'єкта. Її перевірка потребує особливого підходу через складну структуру зв'язків між компаніями, різницю в облікових політиках і необхідність елімінації

внутрішньогрупових операцій. Аудитор повинен переконатися, що фінансові звіти дочірніх підприємств були правильно об'єднані з фінансовими звітами материнської компанії, використовуючи методи консолідації, такі як повна консолідація, пропорційна консолідація або метод участі, та що всі дочірні підприємства, які підлягають консолідації, були враховані, а всі внутрішньогрупові операції та залишки виключені. Важливо перевірити відповідність консолідованої фінансової звітності вимогам МСФЗ щодо розкриття інформації, оцінки активів та зобов'язань, визнання доходів та витрат, а також аналіз відповідності облікових політик вимогам стандартів [49].

Особливу увагу приділяють коректності елімінації внутрішньогрупових операцій, таких як міжгрупові продажі, кредити чи дивіденди, аби уникнути подвійного врахування доходів чи витрат. Аудитор повинен також переконатися, що всі внутрішньогрупові операції та залишки були виключені з консолідованої фінансової звітності, включаючи перевірку внутрішньогрупових продажів, позик, дивідендів та інших операцій між материнською компанією та її дочірніми підприємствами. Аналіз неконтрольованих часток у дочірніх підприємствах включає перевірку правильності обліку неконтрольованих часток у консолідованій фінансовій звітності та оцінку їх впливу на фінансові результати та фінансовий стан холдингової компанії.

Крім того, аудитори аналізують суттєві статті балансу та звітів про прибутки й збитки, оцінюючи, наскільки коректно вони відображають фінансові результати групи. Окремо перевіряються оцінки, зроблені керівництвом, такі як знецінення активів, резерви чи оцінка справедливої вартості, що можуть мати значний вплив на звітність. Також проводиться аналіз ризиків, пов'язаних із валютними коливаннями, податковими зобов'язаннями та юридичними спорами, які можуть впливати на фінансові показники групи.

Перевірка коригувань та рекласифікації, які були зроблені для підготовки консолідованої фінансової звітності, включаючи аналіз коригувань, пов'язаних з різницями в облікових політиках, валютними курсами та іншими факторами, які можуть вплинути на фінансову звітність, при виявленні невідповідності аудитори

пропонують клієнтам свої коригування для вирівнювання фінансових даних. Завершальний етап перевірки включає оцінку розкриття інформації у примітках до звітності. Це забезпечує прозорість даних про структуру власності, склад групи, неконтрольовану частку, облікову політику та вплив суттєвих подій.

Важливою частиною також є оцінка суттєвих питань та подій, що відбулися після дати балансу, що включає аналіз подій для оцінки безперервності діяльності, які можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан або результати діяльності холдингової компанії, та визначення необхідності коригувань або розкриття додаткової інформації у фінансовій звітності. Оцінка суттєвих питань та подій після дати балансу. Оцінка подій після дати балансу є критично важливим аспектом аудиту фінансової звітності, оскільки ці події можуть суттєво вплинути на достовірність і повноту звітності компанії. Відповідно до МСФЗ 10 «Події після звітного періоду», такі події поділяються на дві категорії: коригуючі, які надають додаткову інформацію про обставини, що існували на дату балансу, та некоригуючі, які виникли після цієї дати [32]. Коригуючі події вимагають внесення змін до звітності, наприклад, уточнення зобов'язань, виявлених помилок чи перегляду оцінок активів. Некоригуючі події, хоча й не впливають на зміну числових показників, повинні бути розкриті у примітках, якщо вони мають значний вплив на діяльність компанії, наприклад, пожежі, природні катастрофи чи істотні зміни ринкових умов. Аудитор на етапі перевірки таких подій зобов'язаний оцінити їхній характер, враховуючи протоколи засідань керівництва, угоди з контрагентами, листування чи зовнішні звіти, аби встановити, як ці події впливають на достовірність фінансових даних. Також важливо перевірити, чи всі суттєві події належним чином розкриті у звітності відповідно до вимог стандарту, зокрема шляхом коректного документування їхнього впливу або внесення змін. Належне врахування подій після дати балансу забезпечує не лише відповідність звітності міжнародним стандартам, а й підвищує довіру інвесторів та інших користувачів фінансової інформації, дозволяючи їм приймати обґрунтовані рішення на основі актуальних і достовірних даних.

5. Підготовка аудиторського висновку. Після оцінки всіх отриманих доказів

та проведених процедур, аудиторська команда на основі аналізу даних формує обґрунтовану думку про звітність, що включає врахування всіх виявлених недоліків, їхній вплив на фінансові показники та можливі ризики. У разі виявлення суттєвих проблем аудитор обговорює їх із керівництвом, щоб переконатися у правильності інтерпретації фактів і можливих подальших дій. Після чого починається завершальний етап аудиторської перевірки – підготовка аудиторського висновку, який формує об'єктивну думку аудитора щодо відповідності фінансової звітності компанії міжнародним стандартам, зокрема МСФЗ. Відповідно до вимог МСА 700, аудиторський висновок має наступну структуру:

- назва та адресат звіту до власників або раді директорів компанії;
- вступний параграф з описом звітності, яка була предметом перевірки з переліком стандартів, що застосовувались;
- відповідальність керівництва та аудиторів із зазначенням завдань аудитора, обсягу перевірки та відповідності аудиторських процедур встановленим стандартам;
- думка аудитора включаючи висновок щодо відповідності всім застосованим стандартам. висновок може бути немодифікованим або модифікованим. немодифікований висновок слугує позитивним рішенням, що звітність відповідає всім стандарти, а модифікований може поділятися на умовний, негативний або взагалі відмовою від висновку, якщо група має суттєві проблеми чи обмеження під час перевірки;
- додаткові параграфи за потребою, що можуть включати пояснення щодо суттєвих аспектів, таких як невизначеність чи акцент на певних питаннях, які потребують уваги користувачів;
- дата, місце та підпис фірмою, що проводила та надавали аудиторські послуги із зазначенням дати завершення перевірки [21].

Таким чином, досліджуване підприємство ТОВ «НОВА ПОШТА» та його дочірні підприємство зобов'язані проводити аудит їх консолідованої фінансової звітності. У 2023 - 2024 році ТОВ "БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА" здійснила аудит

консолідованої фінансової звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» та її дочірніх підприємств станом на 31 грудня 2023 року та за рік, що завершився цією датою. Відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА) компанія сформувала Звіт незалежного аудитора датований 29 квітня 2024 року стверджуючи, що консолідована фінансова звітність Групи на вказану дату достовірно відображає її фінансовий стан у всіх суттєвих аспектах відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Крім того, звітність повністю відповідає вимогам чинного законодавства України (ДОДАТОК Е).

3.2 Контроль ризиків, що виникають під час аудиту консолідованої фінансової звітності

Успішне виконання аудиту залежить від здатності аудитора ідентифікувати, оцінювати внутрішню систему обліку компанії та її зовнішні чинники, а також контролювати ризики, що є невід'ємною частиною будь-якої аудиторської перевірки. У випадку з консолідованою фінансовою звітністю ризики ще більше ускладнюються через масштабність операцій, багаторівневу структуру підприємств і різницю в облікових політиках. Аудитор стикається з низкою викликів: від неправильного включення або виключення даних дочірніх компаній до недостатнього розкриття інформації, що може призвести до помилкового тлумачення звітності зацікавленими сторонами.

Ще на початковому етапі аудиторська команда превентивно визначає основні ризики, які залежать як від специфіки операційної діяльності підприємств, так і від ризиків, що виникають під час консолідації даних материнської компанії з дочірніми, саме для цього використовується модель аудиторського ризику. Модель аудиторського ризику - це стратегічний інструмент, який аудитори застосовують для оцінки ймовірності того, що суттєві викривлення у фінансовій звітності залишаться невиявленими. Завдяки цій моделі аудитори можуть ефективно планувати процедури для мінімізації ризиків і досягнення обґрунтованих

висновків, відповідне рівняння для визначення такого ризику формулою 3.2:

$$AR = IR \times CR \times DR, \quad (3.2)$$

де *AR (Audit Risk)* - загальний аудиторський ризик

IR (Inherent Risk) - властивий ризик

CR (Control Risk) - контрольний ризик

DR (Detection Risk) - ризик невиявлення

Модель аудиторського ризику включає три основні компоненти для розрахунку, а саме властивий ризик, контрольний ризик та ризик невиявлення. Властивий ризик залежить від природи бізнесу, складності операцій, специфіки галузі та інших зовнішніх факторів, що можуть спричинити суттєві викривлення у фінансовій звітності до врахування будь-яких заходів контролю. Контрольний ризик - це ризик, що потенційні суттєві викривлення не будуть виявлені або попереджені системами контролю клієнта і оцінюється на основі аналізу ефективності внутрішніх процедур контролю. Ризик невиявлення - це ризик того, що аудиторські процедури не зможуть виявити суттєве викривлення. Це особливо ймовірно, коли існує кілька викривлень, які окремо не є суттєвими, але стають такими в сукупності.

У результаті аудитор може зробити висновок, що у фінансовій звітності немає суттєвих викривлень, хоча такі помилки фактично існують, але не є матеріальними як для загального аудиту. Таким чином, якщо рівень властивого або контрольного ризику є високим, аудитор повинен знизити ризик невиявлення, збільшивши обсяг або ефективність аудиторських процедур, наприклад, якщо підприємство має складні операції, що зумовлює високий властивий ризик і слабку систему внутрішнього контролю, аудитор повинен запланувати більш детальні та ретельні процедури для мінімізації ризику невиявлення [49].

Тому першим етап у процесі контролю ризиків є їх ідентифікація. Аудитор повинен чітко визначити всі можливі джерела ризиків, враховуючи специфіку діяльності групи. Серед основних ризиків можна виділити:

- ризик неправильного консолідування;
- ризик різниці облікових політик;

- ризик неповного розкриття інформації;
- ризик суб'єктивних оцінок;
- ризик зовнішніх факторів.

Контроль ризиків під час аудиту консолідованої звітності передбачає застосування різноманітних підходів, що допомагають зменшити ймовірність суттєвих викривлень. Система внутрішнього контролю є фундаментом, що забезпечує надійність облікових даних. Аудитор повинен оцінити, наскільки ефективною є ця система на рівні групи, зокрема середовище контролю, відповідальність керівництва, політики й процедури, що сприяють достовірності фінансових даних, та його внутрішній моніторинг, а саме регулярність і якість перевірок внутрішніх процесів.

На основі фінансової звітності для кожної її статті аудиторська команда визначає рівень кожного ризику в залежності від діяльності компанії, її показників або значних змін в порівнянні з минулим періодом. Властивий ризик може визначатися як високий, стандартний або низький, а контрольний ризик розкриває чи може аудиторська команда покладатися на внутрішню систему обліку чи ні. Тим не менш, в залежності від специфіки компанії, є також статті, які визначаються як лімітований ризик, тобто для таких рахунків аудиторська команда може зменшити обсяг процедур або ж провести лише аналітичний аналіз з професійним судженням. Наприклад, так статті як грошові кошти та доходи мають завжди високий ризик, адже вони є ліквідними, мають велику частоту операцій і вимагають особливої уваги під час аудиту та належної організації внутрішнього контролю. Також грошові кошти можуть бути вразливими до зовнішніх кібератак, підробки документів або махінацій, тим часом як доходи можуть бути навмисно занижені або завищені для впливу на податкові зобов'язання чи фінансові звіти. Розглянемо приклади контролю, які можуть бути використані аудиторською командою при перевірці статті грошових коштів (табл. 3.3).

Таким чином, кожен стаття фінансової звітності розглядається як окремий елемент і підлягає оцінці для проведення аудиторських процедур. При консолідації фінансової звітності виникає низка ризиків у бухгалтерському обліку, які можуть

вплинути на достовірність і якість звітності.

Таблиця 3.1 - Ідентифікація ризиків грошових коштів та їх контроль

Ризик	Контроль
Фіктивні/дубльовані записи про надходження або витрати грошових коштів вносяться до головної книги	Грошові транзакції заносяться в систему обліку на основі даних банківської виписки щоденно фахівцем з обробки платежів
Надходження грошових коштів обліковуються у неправильному періоді	Сума за первинним документом звіряється з бухгалтерськими записами про надходження/витрати грошових коштів, зафіксованими в системі.
Надходження грошових коштів обліковуються у неправильній сумі	Усі платіжні доручення затверджуються генеральним директором та головним бухгалтером у системі Client Bank
Витрати грошових коштів не обліковуються	Дата за первинним документом звіряється з бухгалтерськими записами про надходження/витрати грошових коштів, зафіксованими в системі.
Витрати грошових коштів обліковуються у неправильній сумі	Відповідальний бухгалтер щомісяця звіряє залишки в банківських виписках із даними в системі для всіх наявних банківських рахунків.

Джерело: розроблено автором за даними [34]

Основні ризики включають:

- помилки у визначенні, які дочірні підприємства підлягають консолідації, а саме неправильна інтерпретація критеріїв контролю (власність, вплив на управління);
- відсутність повного відображення активів, зобов'язань, доходів і витрат групи;
- ризик подвійного обліку внутрішньогрупових операцій, наприклад, невірне усунення внутрішньогрупових операцій, таких як продажі, кредити або нараховані дивіденди, що може спричинити ризик завищення доходів або активів у консолідованій звітності;
- ризик некоректного представлення фінансових показників через невідповідність стандартам в результаті відмінності облікових політик;
- викривлення консолідованих доходів, витрат, активів та зобов'язань, через невірний перерахунок фінансових показників дочірніх підприємств, що ведуть облік у різних валютах;
- помилки у трансформації фінансових даних через невірний перенос даних або консолідаційний коригувань із окремих фінансових звітів дочірніх

підприємств у консолідовану звітність;

- відсутність або неефективність процедур контролю у материнській компанії чи дочірніх підприємствах;

- неповнота даних щодо дочірніх підприємств або її відсутність.

Для уникнення таких ризиків аудитор повинен проаналізувати, наскільки ефективно функціонує система контролю як у материнській компанії, так і в дочірніх структурах. Важливо впевнитися, що всі внутрішньогрупові операції, такі як міжкомпанійні продажі, кредити або дивіденди, були правильно враховані та еліміновані. Аудитор повинен аналізувати первинну документацію, перевіряти точність проведених консолідаційних коригувань і тестувати арифметичну правильність записів, щоб упевнитися в достовірності звітності, а також забезпечення відповідності розкриття інформації вимогам стандартів звітності.

При перевірці консолідованої фінансової звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» та її групи у Звіті незалежного аудиту ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» зазначила ключові питання, які були взяті до уваги під час проведення аудиту, а саме на визнання виручки від надання послуг, у зв'язку із здійсненням Групою великого обсягу операцій з грошових переказів, інтерфейси між платіжною системою і даними бухгалтерського обліку створюють ризики для навмисних маніпуляцій і помилок. У зв'язку з цим, були включені такі процедури:

- аналіз облікової політики Групи з визнання виручки від надання послуг, включаючи критерії її визнання;

- отримання розуміння і оцінку ефективності заходів внутрішнього контролю в області визнання виручки від надання послуг, тестування ефективності заходів внутрішнього контролю над визнанням виручки від надання послуг фізичним особам;

- аналітичні процедури, які передбачали, серед іншого, вивчення динаміки визнання виручки за місяцями на предмет виявлення незвичних коливань, співставлення з порівняльною інформацією за попередній рік, а також з очікуваними результатами діяльності Групи;

- проведення детального тестування на вибірковій основі, в тому числі

отримання зовнішніх підтверджень від покупців – корпоративних клієнтів, тестування первинних облікових документів, що призводять до визнання виручки від надання послуг.

Також аудиторі зазначили, що у компанії виникають наступні ризики при використанні фінансових інструментів: кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик.

Кредитний ризик - це ймовірність того, що одна зі сторін фінансового інструмента або контракту не виконає свої зобов'язання перед іншою стороною, що може спричинити фінансові втрати. Група піддається кредитному ризику в результаті операційної діяльності (зокрема, через торгіву дебіторську заборгованість), а також фінансової діяльності, яка включає розміщення коштів на депозитах в банках та фінансових установах, операції з іноземною валютою та використання інших фінансових інструментів. Тим не менш при перевірці зазначається, що керівництво Групи несе повну відповідальність за розробку та впровадження системи управління ризиками розробивши політику управління ризиками з метою ідентифікації та оцінки ризиків, які можуть впливати на діяльність Групи, встановлення відповідних лімітів для їхнього контролю, а також моніторингу дотримання цих лімітів, що регулярно оновлюються відповідно до змін ринкових умов і операційної діяльності Групи.

Водночас для ефективного управління ліквідністю компанія передбачає забезпечення достатнього рівня грошових коштів та обмінних цінних паперів, а також наявність фінансових ресурсів для своєчасного виконання зобов'язань. Керівництво проводить щоденний аналіз стану ліквідності, застосовуючи ключові показники ефективності, такі як EBITDA та обсяг вільних грошових коштів, для гарантування надійного контролю ризиків, пов'язаних із ліквідністю.

На підставі висновку аудитора згідно формули 3.2 розрахуємо загальний аудиторський ризик.

1. Притаманний ризик (IR) – у звіті зазначено, що ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки ідентифіковано та оцінено. Ризик невиявлення суттєвого викривлення

внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.

Прийmemo IR на рівні 70% (або 0,7).

2. Ризик внутрішнього контролю (CR) відображає ймовірність того, що внутрішні системи контролю не зможуть виявити або виправити суттєві помилки. Прийmemo контроль на високому рівні, а отже ризик низький, оскільки в звіті зазначено збільшення витрат на утримання управлінського персоналу, що є відповідальними за планування, управління та контроль за діяльністю Групи.

Значення CR прийmemo на рівні 40% (або 0,4).

3. Ризик невиявлення (DR) - ризик того, що аудиторські процедури не зможуть виявити суттєві помилки, які залишилися у фінансовій звітності. При достатньо високих показниках IR та CR, DR має бути низьким, оскільки аудиторська перевірка проходить щорічно та здійснюється детальне тестування.

Приймаємо DR на рівні 12% (або 0,12).

4. Загальний ризик (AR) розраховуємо за формулою 3.2:

$$0,7 \times 0,4 \times 0,12 = 0,034 \text{ (або 3,4\%)}$$

Таким чином, аудитор зберіг прийнятний рівень ризику завдяки відповідному плануванню процедур та дозволив збалансувати ризики, планувати процедури та приймати обґрунтовані висновки.

3.3 Особливості аналізу консолідованої фінансової звітності групи компаній

Однією з основних особливостей аналізу консолідованої фінансової звітності є складність структури групи компаній. Група може включати дочірні компанії, асоційовані компанії та спільні підприємства, кожна з яких має свої фінансові показники та взаємозв'язки з іншими компаніями групи. Це ускладнює процес аналізу, оскільки необхідно враховувати всі ці взаємозв'язки та їх вплив на загальні фінансові показники. В порівнянні із звичайною фінансовою звітністю, що

охоплює фінансові операції однієї компанії, її аналіз зазвичай стосується локальних операцій та внутрішнього середовища, в той час як консолідована звітність інтегрує дані багатьох компаній, включаючи їх фінансові результати, активи та зобов'язання, що потребує ширшого підходу до аналізу. Консолідована звітність вимагає приведення до єдиних стандартів обліку, що враховують різні облікові політики дочірніх підприємств і якщо дочірні компанії розташовані в різних країнах, аналіз повинен враховувати вплив валютних курсів, місцевого законодавства та податкових режимів. Також Група може складатися з компаній, які працюють у різних галузях, що створює потребу у звітності за сегментами, наприклад, один підрозділ займається виробництвом, а інший — роздрібною торгівлею. що вимагає детального аналізу для визначення ключових сегментів відповідно до МСФЗ 8 і забезпечення детального розкриття їх фінансових показників [30].

Зазвичай для аналізу консолідованої фінансової звітності залучаються декілька аудиторських команд і її типів, так як в більшості випадків інвестори надають перевагу, щоб тільки одна компанія проводила аудит як для материнської компанії так і для дочірніх для забезпечення повної картини при консолідації. При таких масштабних проєктах, аудиторська команда залучає додаткових спеціалістів, наприклад, ІТ - команду, податківців, а також команду трансферного ціноутворення в залежності від специфіки клієнта. Метою залучення ІТ – команди слугує забезпечення коректної роботи інформаційних систем, які використовуються для збору, обробки та консолідації фінансових даних, а саме забезпечення захисту фінансової інформації від кібератак чи втрати даних, перевірка точності роботи інтеграційних інструментів, які об'єднують дані материнської компанії та дочірніх підприємств, а також виявлення помилок у налаштуваннях системи, які можуть вплинути на додаткові ризики або контролі.

Для перевірки податкових зобов'язань материнської компанії та її дочірніх підприємств залучається також податкова команда, так як дочірні компанії можуть знаходитись закордоном, в такому випадку особливу увагу приділяють чи всі податкові звіти групи відповідають вимогам країн, у яких працюють дочірні

компанії, а також оцінка впливу внутрішньогрупових операцій на податкові наслідки. В свою чергу команда трансферного ціноутворення залучається для оцінки коректності внутрішньогрупових операцій щодо їх відповідності принципу "витагнутої руки" та міжнародним стандартам трансферного ціноутворення. Залучення спеціалізованих аудиторських команд під час консолідації фінансової звітності гарантує, що звітність буде відповідати нормативним вимогам, міжнародним стандартам і буде захищеною від технічних, податкових або регуляторних ризиків. Кожна з цих команд має чітко визначену роль, яка допомагає забезпечити прозорість і достовірність консолідованої звітності [4].

Аналіз фінансових коефіцієнтів є важливим інструментом оцінки фінансової ефективності групи компаній, оскільки він дозволяє виявити сильні сторони, слабкі місця та ключові тенденції в діяльності. Консолідована фінансова звітність групи компаній створює унікальні умови для розрахунку коефіцієнтів, адже об'єднує фінансові показники всіх компаній у межах групи, враховуючи специфіку внутрішньогрупових транзакцій та їх елімінування. Визначення рентабельності характеризує здатність групи отримувати прибуток від своєї діяльності. Основні коефіцієнти для є рентабельність продажів, активів та рентабельність власного капіталу. Коефіцієнти демонструють, яка частка доходів залишається у вигляді чистого прибутку. Наприклад, якщо група компаній реалізує продукцію через різні дочірні компанії, цей показник допоможе аналізувати, як ефективно кожна з них сприяє зростанню прибутковості.

Аналізуючи консолідовану фінансову звітність ТОВ «НОВА ПОШТА», можна побачити, що основна стратегія управління капіталом у Групі зосереджена на забезпеченні її безперервної діяльності, підтриманні необхідного рівня рентабельності та створенні оптимальної структури власного капіталу. Це дає змогу мінімізувати вартість фінансування та зберегти фінансову стійкість. Одним із ключових інструментів для аналізу, який використовується для оцінки управління капіталом, є коефіцієнт фінансового важеля. Він розраховується як відношення чистого боргу до сукупної суми власного капіталу та чистого боргу. Цей показник дозволяє оцінити рівень фінансового навантаження на групу, що є

важливим для аналізу її здатності забезпечувати свої зобов'язання та підтримувати фінансову стабільність.

Також для оцінки спроможності Групи підтримувати безперервну діяльність, керівництво зобов'язане оновлювати фінансовий прогноз щорічно, що демонструє здатність Групи продовжувати функціонувати як підприємство, що безперервно діє, включаючи як внутрішні, так і зовнішні фактори. Під час аналізу консолідованої фінансової звітності зовнішні фактори відіграють ключову роль, через їх суттєвий вплив на фінансовий стан, операційну діяльність і перспективи розвитку будь-якої компанії чи групи компаній. При аналізі фінансової звітності, особливо консолідованої, зовнішнє середовище визначає умови, в яких функціонує бізнес, і формує контекст для прийняття управлінських рішень [9]. Для груп компаній з міжнародною присутністю валютні ризики можуть суттєво впливати на результати діяльності, так як зміни обмінних курсів можуть призводити до переоцінки активів і зобов'язань, що відображаються у консолідованій звітності. Під час аналізу групи також включаються економічні та політичні ризики, наприклад, інфляція, рецесія або коливання процентних ставок у країнах присутності дочірніх компаній можуть вплинути на фінансові результати, а санкції, регуляторні обмеження чи зміни податкової політики створюють ризики для групи і безпосередньо впливають на оцінку Групи підтримувати безперервну діяльність.

Згідно наведеної в ДОДАТКУ В відомостей розрахуємо показники ліквідності, рентабельності та оборотності за 2022 та 2023 роки.

1. Коефіцієнти ліквідності - відображають здатність компанії погашати короткострокові зобов'язання та має бути більшим від одиниці.

Коефіцієнт поточної ліквідності = $\text{Оборотні активи} / \text{Поточні зобов'язання}$ (3.3)

$$\text{Кпл у 2022 р.} = 7\,489\,573 / 2\,402\,730 = 3,117$$

$$\text{Кпл у 2023 р.} = 9\,682\,092 / 2\,588\,990 = 3,740$$

Коефіцієнт поточної ліквідності вказує на здатність компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів в розрахунок на кожну гривню

поточних зобов'язань.

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (3.4)$$

$$\text{Кшл у 2022 р.} = 7\,489\,573 - 587\,449 / 2\,402\,730 = 2,873$$

$$\text{Кшл у 2023 р.} = 9\,682\,092 - 555\,913 / 2\,588\,990 = 3,525$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності є індикатором короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів.

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (3.5)$$

$$\text{Кабл у 2022 р.} = 4\,940\,852 / 2\,402\,730 = 2,056$$

$$\text{Кабл у 2023 р.} = 6\,554\,017 / 2\,588\,990 = 2,531$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно.

2. Коефіцієнти рентабельності – показують ефективність використання ресурсів компанії для отримання прибутку.

$$\text{Рентабельність активів} = \frac{\text{Чистий прибуток (Чистий збиток)} \times 100\%}{\text{Середньорічна сума активів}} \quad (3.6)$$

$$\text{Ра у 2022 р.} = 3\,262\,705 / (12\,025\,648 + 7\,489\,573) \times 100\% = 16,7\%$$

$$\text{Ра у 2023 р.} = 4\,278\,848 / (17\,069\,970 + 9\,682\,092) \times 100\% = 16,0\%$$

Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку.

$$\text{Рентабельність власного капіталу} = \frac{\text{Чистий прибуток (Чистий збиток)} \times 100\%}{\text{Середньорічна сума власного капіталу}} \quad (3.7)$$

$$\text{Ра у 2022 р.} = 3\,262\,705 / 8\,468\,177 \times 100\% = 38,53\%$$

$$\text{Ра у 2023 р.} = 4\,278\,848 / 10\,879\,248 \times 100\% = 39,33\%$$

Рентабельність власного капіталу вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на

кожну гривню залучених власних коштів.

3. Коефіцієнти оборотності відображають ефективність використання активів компанії.

$$\text{Оборотність активів} = \frac{\text{Виручка (Чистий дохід)}}{\text{Середньорічний обсяг активів}} \quad (3.8)$$

$$\text{Об.ак у 2022 р.} = 28\,461\,964 / (12\,025\,648 + 7\,489\,573) = 1,458$$

$$\text{Об.ак у 2023 р.} = 43\,645\,219 / (17\,069\,970 + 9\,682\,092) = 1,815$$

Оборотність активів - показник ділової активності, який демонструє ефективність використання активів компанії. Значення показника говорить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожну гривню використаних активів.

$$\text{Оборотність запасів} = \frac{\text{Собівартість продукції}}{\text{Середньорічна вартість запасів}} \quad (3.9)$$

$$\text{Оз у 2022 р.} = 21\,095\,656 / 587\,449 = 35,91$$

$$\text{Оз у 2023 р.} = 31\,494\,507 / 555\,913 = 56,65$$

Оборотність запасів - показник ділової активності, який вказує на ефективність управління запасами в компанії. Значення показника свідчить про кількість оборотів, що здійснили запаси за рік.

$$\text{Оборотність дебіторської заборгованості} = \frac{\text{Виручка}}{\text{Середньорічна сума дебіторської заборгованості}} \quad (3.10)$$

$$\text{Одз у 2022 р.} = 28\,461\,964 / 992\,633 = 28,67$$

$$\text{Одз у 2023 р.} = 43\,645\,219 / 1\,241\,218 = 36,16$$

Оборотність дебіторської заборгованості показник ділової активності, який вказує на ефективність управління заборгованістю клієнтів і інших дебіторів. Значення коефіцієнта демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед компанією.

Особливості аналізу консолідованої фінансової звітності вимагають врахування складних взаємозв'язків між компаніями групи, різних облікових політик та зовнішніх факторів, а під час аудиту детальної перевірки відображенні

всіх показників згідно з МСФЗ. Розгляд конкретних випадків, таких як трансферне ціноутворення, валютні ризики чи управління гудвілом, дозволяє отримати більш повне уявлення про реальний стан групи для інвесторів. Глибокий аналіз цих аспектів є ключовим для забезпечення прозорості та точності фінансової звітності.

Таким чином, процес аудиту консолідованої звітності охоплює такі етапи: планування, оцінку систему внутрішнього контролю, проведення аудиторських процедур та збір доказів, підготовку звіту. Основні принципи, що лежать в основі організації аудиту, включають незалежність, професіоналізм, об'єктивність і дотримання міжнародних стандартів аудиту (МСА).

При аудиті з консолідованою фінансовою звітністю ідентифікація та оцінка внутрішньої системи обліку компанії, а також ризиків ще більше ускладнюються через масштабність операцій, багаторівневу структуру підприємств. Серед основних ризиків можна виділити: ризик неправильного консолідування, ризик різниці облікових політик, ризик неповного розкриття інформації, ризик суб'єктивних оцінок, ризик зовнішніх факторів.

При перевірці консолідованої фінансової звітності ТОВ «НОВА ПОШТА» та її групи у Звіті незалежного аудиту ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» зазначила ключові питання під час аудиту, а саме визнання виручки від надання послуг через великий обсяг операцій з грошових переказів, інтерфейсами між платіжною системою і даними бухгалтерського обліку, у зв'язку з чим було розширення процедур для цих секцій під час аудиту.

Аналіз консолідованої фінансової звітності є завершальним етапом аудиторського процесу. Його метою є оцінка фінансового стану групи компаній, визначення основних фінансових показників та їх інтерпретація для зацікавлених сторін. Особливості аналізу включають:

- оцінка фінансової стабільності.
- рентабельність і прибутковість.
- аналіз гудвілу та неконтрольованих часток.
- валютний аналіз.
- порівняльний аналіз.

Загалом, фінансові показники Групи ТОВ «НОВА ПОШТА» за аналізований період вказують на її здатність адаптуватися до змінних умов ринку, зберігаючи високу ліквідність і ефективність використання активів. Це свідчить про продуману стратегію розвитку та потенціал для подальшого зростання у майбутньому.

ВИСНОВКИ

Таким чином, проведене дослідження дозволило дійти таких висновків і внести відповідні пропозиції.

1. Холдингові компанії є невід'ємною складовою сучасного економічного середовища, які акумулюють значну кількість ресурсів. Це потребує особливої уваги до їх діяльності через вивчення фінансової звітності. Холдингова компанія — це юридична особа, яка володіє контрольним пакетом акцій або часток інших компаній, що дозволяє їй здійснювати контроль над їх діяльністю. Особливістю холдингових структур є те, що дочірні компанії зберігають певну операційну самостійність, однак підпорядковуються централізованому керівництву з боку материнської компанії. Основними шляхами формування холдингів є створення нових об'єднань через придбання контрольного пакета акцій, злиття, поглинання чи реструктуризацію існуючих підприємств. Холдинги можуть бути сформовані як за вертикальним принципом через об'єднання підприємств різних етапів виробничого циклу, так і за горизонтальним через об'єднання підприємств однієї галузі.

2. У сучасних умовах глобалізації бізнесу та інтеграції економік забезпечення прозорості та достовірності фінансової звітності стає ключовим фактором для прийняття ефективних управлінських рішень, залучення інвесторів і забезпечення довіри з боку зовнішніх стейкхолдерів. Консолідація фінансової звітності передбачає об'єднання фінансових даних материнської компанії та її дочірніх підприємств, щоб представити результати діяльності групи як єдиного економічного суб'єкта. У рамках цього процесу визначають методологію консолідації залежно від рівня контролю, впливу та структури володіння учасниками групи. Контроль існує, коли інвестор має владу над об'єктом інвестування, піддається або має права на змінні доходи від своєї участі в об'єкті інвестування і може використовувати свою владу для впливу на ці доходи. Для здійснення процесу консолідації застосовують кілька концепцій, залежно від взаємозв'язків між холдинговою компанією та об'єктом інвестування.

Консолідація фінансової звітності базується на принципах контролю, власності та співпраці, що дозволяє інтегрувати фінансові дані материнської компанії та її дочірніх підприємств.

3. Процес об'єднання підприємств шляхом придбання іншого суб'єкта господарювання згідно з МСФЗ 3 можна розділити на такі ключові етапи: ідентифікація об'єкта придбання і його «покупця»; визначення «дати придбання»; визнання та оцінка ідентифікованих придбаних активів, прийнятих зобов'язань і будь-якої неконтрольованої частки у придбаному підприємстві; визнання та оцінка гудвілу або прибутку від вигідного придбання. Об'єднання бізнесу обліковуються за методом придбання, що передбачає оцінку придбаних активів, зобов'язань та неконтрольованих часток за справедливою вартістю на дату придбання.

4. В Україні процес консолідації фінансової звітності регулюється низкою законодавчих актів і міжнародних стандартів, які визначають вимоги до складання та подання звітності для корпоративних груп. При цьому холдинги в Україні можуть формувати консолідовану фінансову звітність на основі двох основних підходів в залежності від законодавчих вимог: за допомогою Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) або Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Вибір нормативного документу, на основі якого буде застосовуватися методика консолідації, визначатиметься обліковою політикою материнської компанії. Річна консолідована фінансова звітність разом з аудиторськими висновками та іншими релевантними документами мають бути опубліковані на офіційному веб-сайті підприємства. Слід підкреслити, що якщо компанія формує свою консолідовану фінансову звітність на основі вимог МСФЗ, то тоді додатково її необхідно розміщувати в єдиному електронному форматі EBRL.

5. Консолідована фінансова звітність досліджуваного підприємства ТОВ «НОВА ПОШТА» та його дочірніх підприємств була підготовлена згідно з методом повної консолідації, так як володіння корпоративними правами кожної дочірньої компанії дозволяє отримати контроль над об'єктами інвестування. В основі консолідаційного процесу покладено вимоги МСФЗ.

6. Особливу увагу слід приділяти підприємствам, що діють у різних валютних зонах, оскільки їхня індивідуальна фінансова звітність має бути перекладена у єлину валюту подання, як правило, як правило, у валюту звітності материнської компанії з метою забезпечення подальшого консолідаційного процесу. Тому першочерговим етапом для компаній, які функціонують закордоном, є визначення їх функціональної валюти та відповідно до МСБО 21 функціональна валюта обирається на основі сукупності економічних факторів, які впливають на діяльність компанії. Курсові різниці, що виникають при переведенні фінансових звітів, відображаються як курсовий прибуток або збиток у складі іншого сукупного доходу і накопичуються в окремому компоненті власного капіталу до моменту вибуття дочірньої компанії, тобто не впливають на чистий прибуток (збиток).

У примітках до фінансової звітності, підготовленої за міжнародними стандартами, мають бути детально розкриті особливості консолідації фінансових звітів учасників групи в іноземній валюті

7. Аудит консолідованої фінансової звітності є невід'ємною складовою забезпечення її достовірності, що потребує врахування специфіки діяльності материнської компанії, її дочірніх підприємств та всіх внутрішньогрупових взаємодій. Таким чином, процес аудиту консолідованої звітності охоплює такі етапи: планування, оцінку систему внутрішнього контролю, проведення аудиторських процедур та збір доказів, підготовку звіту. Основні принципи, що лежать в основі організації аудиту, включають незалежність, професіоналізм, об'єктивність і дотримання міжнародних стандартів аудиту (МСА).

При аудиті з консолідованою фінансовою звітністю ідентифікація та оцінка внутрішньої системи обліку компанії, а також ризиків ще більше ускладнюються через масштабність операцій, багаторівневу структуру підприємств. Серед основних ризиків можна виділити: ризик неправильного консолідування, ризик різниці облікових політик, ризик неповного розкриття інформації, ризик суб'єктивних оцінок, ризик зовнішніх факторів. Окремі підприємства холдингу

можуть використовувати різні підходи до обліку, що ускладнює процес консолідації.

Згідно з аналізом, проведеним на основі аудиту консолідованої фінансової звітності Групи ТОВ «НОВА ПОШТА», основними викликами при консолідації є: необхідність узгодження облікової політики, велика кількість внутрішньогрупових операцій, облік взаєморозрахунків між підприємствами групи, аналіз справедливої вартості активів, що використовуються в діяльності групи, розподіл результатів між неконтролюючими акціонерами. Але консолідація фінансової звітності в рамках групи компаній ТОВ «НОВА ПОШТА» дозволяє забезпечити інтегроване бачення фінансових потоків, рентабельності діяльності та фінансової стійкості.

8. Вдосконалення процесу складання та аудиту консолідованої фінансової звітності ґрунтується на інтеграції сучасних технологій, посиленні внутрішнього контролю, підвищенні прозорості та професійності. Основні рекомендації передбачають: уніфікацію облікових політик у межах групи компаній для забезпечення порівнянності фінансових даних та мінімізації помилок; запровадження централізованих систем збору та обробки даних, що сприятиме автоматизації процесів, скороченню термінів підготовки звітності та підвищенню її точності; **використання сучасних технологій в аудиті**, зокрема спеціалізованого програмного забезпечення для аналізу фінансових даних, автоматизації перевірок та виявлення аномалій, що підвищить ефективність контролю.

9. Результати дослідження мають теоретичне, методичне та практичне значення: вони сприяють розвитку методології консолідації фінансової звітності, удосконалюють підходи до її складання та можуть бути використані для оптимізації процесу консолідації у ТОВ «Нова Пошта» та інших холдингових структурах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аспекти відображення фінансових інвестицій. URL: https://buh.ligazakon.net/analytics/223868_aspekti-vdobrazhennya-fnansovikh-nvestitsiy-v-asotsyovan-ta-dochrn-pdprimstva.
2. Барановська Т.В. Облікова політика як елемент системи внутрішнього контролю: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Том 21. Економіка. Наука і освіта. 2003. С. 35-36.
3. Бесараб Є.О. Формування промфінгруп в Україні та стимулювання руху інвестиційних ресурсів / Є.О. Бесараб // Фінанси України. 2001. № 6. С. 114-119.
4. Бутинець Т.А. Внутрішній контроль: суть і зміст / Т.А. Бутинець // Вісник ЖДТУ / Економічні науки. 2008. № 2 (44). С. 31-42.
5. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація: монографія / Н.Г. Виговська. Житомир: ЖДТУ 2008. С. 532.
6. Герасименко О.С. Теоретичні аспекти створення груп підприємств в Україні / О.С. Герасименко // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 214. 2006. С. 430-437
7. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. Х.: Фактор, 2007. С. 976.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: https://kodeksy.com.ua/gospodars_kij_kodeks_ukraini.htm
9. Дорош Н.І. Особливості консолідованої фінансової звітності / Н.І. Дорош // Науковий вісник УНУ. Науковий журнал. Випуск 29. Ужгород. 2010. С. 240.
10. Комерційні операції. Найповніша бібліотека безпечних рішень бухгалтера. За темами бухобліку, податків та права. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-xozyajstvennye-operacii-9-kak-otrazit-v-uchete-priobretenie-korporativnyx-prav-po-cene-vyshe-ix-nominala>.

11. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 20.06.2004 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

13. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 16.05.2004р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

14. Закон України «Про холдингові компанії в Україні» від 15.03.2006 р. №3528- IV: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3528-15>

15. Клименко Я. В. Сутність консолідованої фінансової звітності. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки». 2017. Вип. 31. С. 208–218. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6905/1/24.pdf>.

16. Кучер С. В. Основні проблеми складання консолідованої фінансової звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2016. Вип. 19. Ч. 2. С. 148–151. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_19/2/38.pdf.

17. Лещенко М. М. Корпоративне управління холдингових структур / М. М. Лещенко // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика : міжнар. наук.-практ. конф. 16 лист. 2010 р. С. 52-54.

18. Литвиненко Н.О. Внутрішні розрахунки у міжнародних стандартах фінансової звітності: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. «Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні». Н.О. Литвиненко. Тернопіль: Крок. 2010. С. 125-127.

19. Лучко М.Р. Питання консолідованої фінансової звітності у контексті реформування бухгалтерського обліку в Україні / М.Р. Лучко // Фінанси України. 2006. С. 75-82.

20. МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr_02230-12#Text.

21. МСА 700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr_02230-12#Text.
22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
23. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 «Окрема фінансова звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.09.2024).
27. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 24.09.2024).
28. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Об'єднання бізнесу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2024).
29. Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 5.10.2024).
30. Міжнародний стандарт фінансової звітності 8 «Операційні сегменти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 5.10.2024).
31. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 5.10.2024).
32. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
33. Міжнародний стандарт фінансової звітності 11 «Спільна діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2024).
34. Міжнародні стандарти аудиту. Орган суспільного нагляду за

аудиторською діяльністю. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482

35. Пантелеєв В. П. Консолідація фінансової звітності : навч. посіб. / В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий. .: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. С. 442.

36. Податковий кодекс 2755-VI Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. № 13- 17. С.112.

37. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. КНЕУ. 2003. С. 608.

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджене наказом МФУ від 07.07.1999 р. № 163. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0499-99>.

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”, затверджене наказом МФУ від 30.07.1999 р. №176: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0553-99>.

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0398-99>.

41. Consolidated Financial Statements. URL: <https://xplained.com/537623/consolidated-financial-statements>.

42. Постанова КМУ “Про затвердження Порядку подання фінансової звітності” від 28.02.2000 р. № 419: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=419-2000-%EF>

43. Рогач О. І. Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій / О. І. Рогач, К. Либідь. 2005. С. 716.

44. Рубейкін В. А. Консолідація фінансової звітності: методика виконання процедур. Ефективна економіка. 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5204>.

45. Сторожук Т. М., Коротаєва І. Р. Консолідація фінансової звітності: зарубіжний досвід та вітчизняні проблеми. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 38. Ч. 2. С. 137–141.

46. ТОВ «НОВА ПОШТА». URL: <https://novaposhta.ua/partners/id/10030>

47. Фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОСТ ЄВРОПА» за 2023 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/45216791/yearly-finances?current_year=2023

48. Холдингова компанія: що це таке, створення, види та вартість. Company Formation. 2023. URL: <https://www.companyformation.com.ua> (дата звернення 20.09.2024).

49. Холдингова компанія: що це таке, створення, види та вартість. Company Formation. 2023. URL: <https://www.companyformation.com.ua> (дата звернення 20.09.2024).

50. Як обліковуються фінансові інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства від 25.12.2023 №1498. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/p1498697-03#Text>.

51. Яцко М. В., Яцко Г. В. Консолідована фінансова звітність в умовах зростання конкурентної боротьби. Науковий вісник Ужгородського університету. 2014. Вип. 2. С. 190–193.

ДОДАТКИ

Визначення справедливої вартості окремих активів та зобов'язань

Об'єкти визначення справедливої вартості	Визначення справедливої вартості
1. Цінні папери	Поточна ринкова вартість на фондовому ринку. Коли немає такої оцінки, то визначають експертну
2. Дебіторська заборгованість	Теперішня (дисконтована) сума, яка підлягає отриманню, що визначена: • за відповідною поточною відсотковою ставкою; • за вирахуванням резерву сумнівних боргів та витрат на отримання дебіторської заборгованості (в разі необхідності). Дисконтування не провадиться для короткострокової заборгованості, якщо різниця між номінальною сумою дебіторської заборгованості та дисконтованою сумою несуттєва (менше 5% номінальної суми)
3. Запаси	
3.1. Готова продукція і товари	Ціна реалізації за вирахуванням: • витрат на реалізацію; • суми надбавки (виходячи з надбавки для аналогічної готової продукції та товарів)
3.2. Незавершене виробництво	Ціна реалізації готової продукції за вирахуванням: • витрат на завершення; • витрат на реалізацію; • надбавки (прибутку), розрахованої за розміром прибутку аналогічної готової продукції
3.3. Матеріали	Відновлювальна вартість (собівартість придбання)
4. Основні засоби	
4.1. Земля і будівлі	Ринкова вартість
4.2. Устаткування	Ринкова вартість. Коли немає даних про ринкову вартість, тоді визначають відновлювальну вартість (собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки
4.3. Інші основні засоби	Відновлювальна вартість (собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки
5. Нематеріальні активи	Поточна ринкова вартість. Коли немає такої вартості, тоді визначають оцінювальну, яку підприємство: • сплатило б за актив; • в разі операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами; • виходячи з наявної інформації
6. Чисті активи або зобов'язання за пенсійними програмами з передбаченими виплатами	Теперішня (дисконтована) сума належних виплат пенсій за вирахуванням справедливої вартості будь-яких активів пенсійної програми
7. Податкові активи та зобов'язання	Сума податкових пільг чи податків, що підлягають сплаті, які виникають унаслідок об'єднання підприємств
8. Поточні та довгострокові зобов'язання	Теперішня (дисконтована) сума, яка має виплачуватися під час погашення заборгованості, визначеної за відповідними поточними відсотковими ставками. Дисконтування не провадиться для короткострокових зобов'язань, якщо різниця між номінальною сумою зобов'язання та дисконтованою сумою є несуттєвою (менше 5% номінальної вартості)
9. Обтяжливі контракти та інші непередбачені зобов'язання	Теперішня (дисконтована) сума, яка підлягає сплаті під час погашення зобов'язання, визначена за відповідною поточною відсотковою ставкою

ДОДАТОК Б

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

ТОВ «НОВА ПОШТА»

Додаток 1

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	2024	01	01
Підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВА ПОШТА"	за ЄДРПОУ 31316718		
Територія: Київська	за КОАТУУ 8036100000		
Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ 240		
Вид економічної діяльності: Інша допоміжна діяльність у галузі транспорту	за КВЕД 52.29		

Середня кількість працівників: 26 327

Адреса, телефон: 03026, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, корпус 1, поверх 9., (0532) 69-62-24

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати
(Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з
копійками).

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського
обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2023 р.

v

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	16	1000	76 808	63 849
первісна вартість		1001	222 084	235 471
накопичена амортизація		1002	(145 276)	(171 622)
Незавершені капітальні інвестиції	17	1005	1 660 949	2 765 733
Основні засоби	15	1010	6 840 742	9 327 238
первісна вартість		1011	10 178 235	13 852 844
знос		1012	(3 337 493)	(4 525 606)
Інвестиційна нерухомість		1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості		1017	-	-
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції	18	1035	3 564 861	6 297 444
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	-	-
Відстрочені податкові активи	19	1045	128 083	157 041
Гудвіл		1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати		1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065	-	-
інші необоротні активи	20	1090	47 748	157 949
Усього за розділом I		1095	12 319 191	18 769 254

ДОДАТОК Б (ПРОДОВЖЕННЯ)

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

ТОВ «НОВА ПОШТА»

II. Оборотні активи				
Запаси	21	1100	422 156	413 811
Виробничі запаси		1101	417 390	391 015
Незавершене виробництво		1102	-	-
Готова продукція		1103	-	-
Товари		1104	4 766	22 796
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Депозити перестраховання		1115	-	-
Векселі одержані		1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	22	1125	968 844	1 138 305
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	23	1130	146 103	160 436
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	25	1135	48 136	53 902
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		1140	588 549	1 302 772
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	24	1155	502 922	155 631
Поточні фінансові інвестиції	27	1160	73 263	3 784
Гроші та їх еквіваленти	26	1165	673 522	1 079 267
Готівка		1166	34	-
Рахунки в банках		1167	461 620	714 068
Витрати майбутніх періодів	23	1170	11 952	24 544
Частка перестраховика у страхових резервах		1180	-	-
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань		1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат		1182	-	-
резервах незароблених премій		1183	-	-
інших страхових резервах		1184	-	-
Інші оборотні активи		1190	282	-
Усього за розділом II		1195	3 435 729	4 332 452
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	15 754 920	23 101 706

ДОДАТОК Б (ПРОДОВЖЕННЯ)

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

ТОВ «НОВА ПОШТА»

Пасив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	28	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу		1401	-	-
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал	29	1410	27 301	27 301
Емісійний дохід		1411	-	-
Накопичені курсові різниці		1412	-	-
Резервний капітал		1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	6 484 117	9 476 353
Неоплачений капітал		1425	-	-
Вилучений капітал		1430	-	-
Інші резерви		1435	-	-
Усього за розділом I		1495	6 516 072	9 508 308
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Пенсійні зобов'язання		1505	-	-
Довгострокові кредити банків	30	1510	1 454 745	1 912 643
Інші довгострокові зобов'язання	30	1515	2 332 885	3 424 357
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		1521	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Благодійна допомога		1526	-	-
Страхові резерви		1530	-	-
у тому числі:				
резерв довгострокових зобов'язань		1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат		1532	-	-
резерв незароблених премій		1533	-	-
інші страхові резерви		1534	-	-
Інвестиційні контракти		1535	-	-
Призовий фонд		1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту		1545	-	-
Усього за розділом II		1595	3 787 630	5 337 000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	30	1600	76 000	-
Векселі видані		1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	30	1610	2 368 731	3 393 971
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	31	1615	1 259 484	1 857 488
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	32	1620	570 842	655 332
у тому числі з податку на прибуток	32	1621	92 053	113 522
розрахунками зі страхування		1625	77 644	85 122
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці		1630	419 219	595 758
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	49 736	64 885
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	34	1640	6 500	883 928

ДОДАТОК Б (ПРОДОВЖЕННЯ)

Окремий баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р.

ТОВ «НОВА ПОШТА»

Пасив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю		1650	-	-
Поточні забезпечення	33	1660	435 264	695 705
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	35	1690	187 798	24 209
Усього за розділом III		1695	5 451 218	8 256 398
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та и вибуття		1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду		1800	-	-
Баланс		1900	15 754 920	23 101 706

Підписано і затверджено до випуску від імені ТОВ Нова Пошта 22 березня 2024 року.

 Тафійчук Євген Олександрович
 Директор операційний

 Шевченко Аліна Іванівна
 Головний бухгалтер

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною окремої фінансової звітності.

ДОДАТОК В

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	2024	01	01
Підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВА ПОШТА"	за ЄДРПОУ 31316718		
Територія: Київська	за КОАТУУ 8036100000		
Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ 240		
Вид економічної діяльності: інша допоміжна діяльність у галузі транспорту	за КВЕД 52.29		
Середня кількість працівників: 31 298			
Адреса, телефон: 03026, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, корпус 1, поверх 9., (0532) 69-62-24			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками).			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	v		
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801007

Актив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	18	1000	202 964	245 252
первісна вартість		1001	381 162	465 528
накопичена амортизація		1002	(178 198)	(220 276)
Незавершені капітальні інвестиції	20	1005	2 835 272	3 528 058
Основні засоби	19	1010	8 026 715	12 120 922
первісна вартість		1011	11 604 057	17 068 310
знос		1012	(3 577 342)	(4 947 388)
Інвестиційна нерухомість		1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості		1017	-	-
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції	21	1035	35 602	4 630
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	-	-
Відстрочені податкові активи	22	1045	135 629	162 045
Гудвіл		1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати		1060	-	-

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065	-	-
Інші необоротні активи	23	1090	789 466	1 009 063
Усього за розділом I		1095	12 025 648	17 069 970
II. Оборотні активи				
Запаси	24	1100	587 449	555 913
Виробничі запаси		1101	570 379	511 462
Незавершене виробництво		1102	-	-
Готова продукція		1103	-	-
Товари		1104	17 070	44 451
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Депозити перестраховання		1115	-	-
Векселі одержані		1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	25	1125	992 633	1 241 218
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	26	1130	174 561	210 321
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	27	1135	65 940	226 432
у тому числі з податку на прибуток		1136	2	95
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		1140	37 894	62 605
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	26	1155	267 178	678 293
Поточні фінансові інвестиції	28	1160	403 263	106 089
Гроші та їх еквіваленти	29	1165	4 940 852	6 554 017
Готівка		1166	454 665	618 688
Рахунки в банках		1167	3 476 993	5 247 417
Витрати майбутніх періодів		1170	19 803	47 204
Частка перестраховика у страхових резервах		1180	-	-
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань		1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат		1182	-	-
резервах незароблених премій		1183	-	-
інших страхових резервах		1184	-	-
Інші оборотні активи		1190	-	-
Усього за розділом II		1195	7 489 573	9 682 092
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	19 515 221	26 752 062

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом
на 31 грудня 2023 року та за рік

Пасив	Примітки	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	30	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу		1401	-	-
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал	31	1410	30 715	92 953
Емісійний дохід		1411	-	-
Накопичені курсові різниці		1412	3 414	65 652
Резервний капітал		1415	17 752	17 752
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	7 750 397	10 145 105
Неоплачений капітал		1425	-	-
Вилучений капітал		1430	-	-
Інші резерви		1435	-	-
Неконтрольована частка		1490	664 659	618 784
Усього за розділом I		1495	8 468 177	10 879 248
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Пенсійні зобов'язання		1505	-	-
Довгострокові кредити банків	32	1510	1 454 745	1 912 643
Інші довгострокові зобов'язання	32	1515	1 645 450	2 424 238
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		1521	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Благодійна допомога		1526	-	-
Страхові резерви		1530	-	-
у тому числі:		1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			-	-
резерв збитків або резерв належних виплат		1532	-	-
резерв незароблених премій		1533	-	-
інші страхові резерви		1534	-	-
Інвестиційні контракти		1535	-	-
Призовий фонд		1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту		1545	-	-
Усього за розділом II		1595	3 100 195	4 336 881
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	32	1600	76 000	35 000
Векселі видані		1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	32	1610	2 301 491	3 424 290
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	33	1615	1 181 221	1 870 939
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	34	1620	765 741	886 293
у тому числі з податку на прибуток	34	1621	268 916	316 624

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

розрахунками зі страхування		1625	84 895	114 271
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці		1630	503 931	761 453
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	50 032	73 349
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	36	1640	19 656	883 928
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю		1650	-	-
Поточні забезпечення	35	1660	561 152	897 420
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	37	1690	2 402 730	2 588 990
Усього за розділом III		1695	7 946 849	11 535 933
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду		1800	-	-
Баланс		1900	19 515 221	26 752 062

Підписано і затверджено до випуску від імені ТОВ Нова Пошта 29 квітня 2024 року.

Будьба Олександр Миколайович
Директор

Шевченко Діана Іванівна
Головний бухгалтер

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною консолідованої фінансової звітності.

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Підприємство "НОВА ПОШТА" (найменування) Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

Коди		
2024	01	01
31316718		

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
За 2023 рік

I. Фінансові результати

Форма N2 Код за ДКУД

1801008

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8	2000	43 645 219	28 461 964
Чисті зароблені страхові премії		2010	-	-
премії підписані, валова сума		2011	-	-
премії, передані у перестраховання		2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума		2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій		2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9	2050	(31 494 507)	(21 095 656)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами		2070	-	-
Валовий:				
прибуток		2090	12 150 712	7 366 308
збиток		2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань		2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів		2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума		2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах		2112	-	-
Інші операційні доходи	10	2120	579 530	772 221
у тому числі:				
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю		2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів / сільськогосподарської продукції		2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування		2123	-	-
Адміністративні витрати	11	2130	(3 495 117)	(1 873 082)
Витрати на збут	12	2150	(1 234 713)	(603 898)
Інші операційні витрати	13	2180	(558 309)	(578 933)
у тому числі:				
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю		2181	-	-

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції		2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	7 442 103	5 082 616
збиток		2195	-	-
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи	14	2220	115 982	76 906
Інші доходи	16	2240	43 433	-
у тому числі:				
дохід від благодійної допомоги		2241	-	-
Фінансові витрати	15	2250	(1 117 868)	(771 717)
Втрати від участі в капіталі		2255	-	-
Інші витрати	16	2270	(981 144)	(373 992)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті		2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	5 502 506	4 013 813
збиток		2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	17	2300	(1 223 659)	(751 108)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	4 278 847	3 262 705
збиток		2355	-	-

II. Сукупний дохід

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	-
Накопичені курсові різниці		2410	67 932	6 069
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	4 346 779	3 268 774
Чистий прибуток (збиток), що належить:				
власникам материнської компанії		2470	3 479 558	2 644 350
неконтрольованій частці		2475	799 289	618 355
Сукупний дохід, що належить:				
власникам материнської компанії		2480	3 541 796	2 647 764
неконтрольованій частці		2485	804 983	621 010

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)
Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом
на 31 грудня 2023 року та за рік

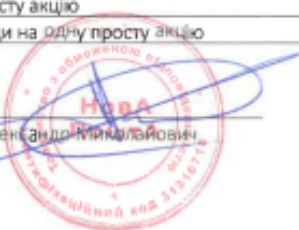
III. Елементи операційних витрат

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати		2500	3 769 080	3 941 782
Витрати на оплату праці		2505	11 235 271	7 018 616
Відрахування на соціальні заходи		2510	2 038 427	1 346 024
Амортизація		2515	2 520 407	1 871 690
Інші операційні витрати		2520	17 219 461	9 973 457
Разом		2550	36 782 646	24 151 569

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Бульба Олександр Миколайович
 Директор

Шевченко Аліна Іванівна
 Головна бухгалтер

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Підприємство "НОВА ПОШТА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2024	01	01
31316718		

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
За 2023 рік

Форма N3-н Код за ДКУД

1801009

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	5 502 506	-	4 013 813	-
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	2 520 407	-	1 871 690	-
збільшення (зменшення) забезпечень збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3510	336 268	-	66 396	-
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3515	-	86 707	-	338 803
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3520	1 939 597	-	963 946	-
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3521	-	-	-	-
Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу та груп вибуття	3522	-	-	-	-
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій	3523	-	-	-	-
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3524	-	8 334	34 812	-
Фінансові витрати	3526	X	-	X	-
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3540	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) запасів	3550	-	1 963 430	-	661 738
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3551	198 516	-	-	190 589
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3552	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	-	208 238	-	235 874
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	-	1 953 708	-	235 275

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	-	-	-	-
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	1 219 055	-	813 922	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	499 377	-	22 503	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	72 844	-	62 853	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	29 376	-	-	3 909
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	257 522	-	53 084	-
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	359 936	-	679 391	-
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	9 467 696	-	6 729 226	-
Сплачений податок на прибуток	3580	-	1 202 441	-	663 133
Сплачені відсотки	3585	-	-	-	-
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	8 265 255	-	6 066 093	-
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації:					
фінансових інвестицій	3200	403 263	-	239 342	-
необоротних активів	3205	12 871	-	9 208	-
Надходження від отриманих:					
відсотків	3215	117 120	-	130 817	-
дивідендів	3220	-	-	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-	-	-
Надходження від погашення позик	3230	564 171	-	269 153	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-	-	-
Інші надходження	3250	134 791	-	32 727	-
Витрачання на придбання:					
фінансових інвестицій	3255	-	110 719	-	735 627
необоротних активів	3260	-	5 275 042	-	2 183 227
Виплати за деривативами	3270	-	-	-	-
Витрачання на надання позик	3275	-	754 050	-	342 139
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	47 786	-	-
Інші платежі	3290	-	-	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	4 955 381	-	2 579 746

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300				-	-
Надходження від:						
Власного капіталу	3300	-			-	
Отримання позик	3305	3 930 431	-		969 261	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-		-	-
Інші надходження	3340	-	-		-	-
Витрачання на:	3345	-	-		-	-
Викуп власних акцій						
Погашення позик	3350	-	2 298 771		-	599 247
Сплату дивідендів	3355	-	984 154		-	457 338
Витрачання на сплату відсотків	3360	-	719 377		-	439 522
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	-	1 660 930		-	1 138 585
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-		-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	-	-		-	-
Інші платежі	3390	-	-		-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	1 732 801		-	1 665 431
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1 577 073	-		1 820 916	-
Залишок коштів на початок року	3405	4 940 852	-		2 950 053	-
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	36 092	-		169 883	-
Залишок коштів на кінець року	3415	6 554 017	-		4 940 852	-

Бублик Олександр Миколайович
 Директор

Шевченко Аліна Іванівна
 Головний бухгалтер

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
за ЄДРПОУ	31316718		

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НОВА ПОШТА"
(найменування)

Консолідований звіт про власний капітал
За 2023 рік

Форма №4 Код за ДКУД 18010011

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал (пайовий)	Капітал у доданих	Додатковий капітал	Накопичені курсові різниці	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Неконтрольована частка	Всього
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
											13
Залишок на початок року	4000	4 654	-	30 715	3 414	17 752	7 750 397	-	-	7 803 518	8 468 177
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	4 654	-	30 715	-	17 752	7 750 397	-	-	7 803 518	8 468 177
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	-	3 479 558	-	-	3 479 558	4 278 847
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	62 238	62 238	-	-	-	-	62 238	67 932
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	(984 920)	-	-	(984 920)	(1 848 426)
Спримування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Посаження заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Випул акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	[29 608]	-	-	[29 608]	[16 960]
Перепродаж вилучених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання вилучених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	[70 322]	-	-	[70 322]	[70 322]
Разом змін у капіталі	4295	-	-	62 238	62 238	-	2 394 708	-	-	2 456 946	2 411 071
Залишок на кінець року	4300	4 654	-	97 953	65 652	17 752	10 145 106	-	-	10 260 464	10 879 248

Шевченко Ірина Іванівна
Головний бухгалтер

Булєв Олександр Миколайович
Директор

ДОДАТОК В (ПРОДОВЖЕННЯ)

Консолідована фінансова звітність ТОВ «НОВА ПОШТА» станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
за ЄДРПОУ	31316718		

Коди

Підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НОВА ПОШТА»
(найменування)
Консолідований звіт про власний капітал
За 2022 рік

Форма №4 Код за ДКУД: 18010011

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал (найвищий)	Капітал у доцінках	Додатковий капітал	Накопичені курсові різниці	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непогашений збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	Неконтрольована частка	Всього	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Залишок на початок року	4000	4 654	-	27 301	-	17 752	5 247 901	-	-	5 297 608	270 647	5 568 255	
Коригування: зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Скоригований залишок на початок року	4095	4 654	-	27 301	-	17 752	5 247 901	-	-	5 297 608	270 647	5 568 255	
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	-	2 644 350	-	-	2 644 350	618 355	3 262 705	
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	3 414	3 414	-	-	-	-	3 414	2 655	6 069	
Розподіл прибутку; виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	(111 112)	-	-	(111 112)	(354 983)	(466 095)	
Сприбуття прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Внески учасників: внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Вилучення капіталу: Викуп акцій (частин)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Перепродаж аннулирених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	(30 742)	-	-	(30 742)	127 985	97 243	
Разом зміни у капіталі	4295	-	-	3 414	3 414	17 752	2 502 496	-	-	2 505 910	394 012	2 899 922	
Залишок на кінець року	4300	4 654	-	27 301	3 414	17 752	7 750 397	-	-	7 803 518	664 659	8 468 177	

Шлеченко Ольга Іванівна
Головний бухгалтер

Буяць Олександр Миколайович
Директор

**Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на
31 грудня 2023 року та за рік**

Консолідована Група

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність наступних підприємств:

Назва підприємства	Країна Інкorporації (реєстрації)	Відсоток володіння на 31.12.2022, %	Відсоток володіння на 31.12.2023, %
Материнська Компанія та дочірні підприємства, контрольовані материнською Компанією:			
ТОВ «Нова Пошта»	Україна	Материнська Компанія	Материнська Компанія
ТОВ «НП Сервіс»	Україна	100%	100%
ПП "Агріком-Інвест"	Україна	100%	100%
ПП "Стенд Плюс"	Україна	100%	100%
ТОВ «НоваПей»	Україна	75%	75%
ТОВ «НоваПей Кредит»	Україна	75%	75%
ТОВ "НоваПей Солюшнс"	Україна	74,25%	75%
ТОВ «НП Діджитал»	Україна	55%	85%
ТОВ «Новобокс»	Україна	99%	99,24%
ТОВ «Нова Плейс»	Україна	99%	99%
ТОВ «КМС»	Україна	85%	85%
ТОВ «Слайдинг ЮРТ-Індастрі»	Україна	85%	85%
ТОВ «Поділ Експо»	Україна	99%	99,67%
NovaPay EU UAB	Литва	56%	75%
Nova Post Lithuania UAB	Литва	75%	100%
ТОВ «ДДГ»	Україна	95%	95,50%
New Post International MLD S.R.L.	Молдова	-	100%
NovaPay MLD S.R.L.	Молдова	-	75%
Nova Post Poland SP. Z O O (New Post International Poland)	Польща	-	92%
Nova Post SK s.r.o.	Словаччина	-	100%
Nova Global International Hu Kft.	Угорщина	-	100%
Nova Global GE GmbH	Німеччина	-	100%
Nova Poshta Global Ro S.R.L.	Румунія	-	100%
Nova Post Estonia OÜ	Естонія	-	100%
Nova Post Latvia SIA	Латвія	-	100%
Nova Global CZ S. R. O.	Чехія	-	100%

23

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

Nova Global CA LTD	Канада	-	75%
UK Novapay LTD	Велика Британія	-	75%
ТОВ "Нова Пост Європа"	Україна	-	100%
Nova Post FR sas	Франція	-	100%
Nova Post IT S.R.L.	Італія	-	100%
Sp. Z.o.o. «Nova Safetrade»	Польща	-	75%
Nova Post Bulgaria EOOD	Болгарія	-	100%
Nova Post Belgium	Бельгія	-	100%
Nova Poshta Delivery SL	Іспанія	-	100%

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

7. Інформація по операційних сегментах

Менеджмент контролює результати діяльності операційних сегментів окремо для ефективного розподілу ресурсів та оцінки результатів діяльності. В цілях управління Група розділена на бізнес-одиниці, базуючись на послугах, що надаються:

- сегмент поштових перевезень та супутніх послуг.
- сегмент фінансових послуг, а саме послуги щодо грошових переказах та кредитування.

Ціни по операціям між операційними сегментами встановлюються на комерційній основі, аналогічно операціям з третіми сторонами.

Інформація по сегментах, за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, представлена нижче:

тис. грн	Поштові та супутні послуги	Фінансові послуги	Всього по сегментам	Міжсегме- нтна елімінація	Всього консолідовано
Реалізація зовнішнім покупцям	37 046 269	6 598 950	43 645 219	-	43 645 219
Міжсегментна реалізація	9 302	993 267	1 002 569	(1 002 569)	-
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	37 055 571	7 592 217	44 647 788	(1 002 569)	43 645 219
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(29 625 744)	(2 959 656)	(32 585 400)	1 090 893	(31 494 507)
Інші операційні доходи	296 690	381 918	678 608	(99 078)	579 530
Адміністративні витрати	(2 838 602)	(674 925)	(3 513 527)	18 410	(3 495 117)
Витрати на збут	(935 521)	(295 864)	(1 231 385)	(3 328)	(1 234 713)
Інші операційні витрати	(560 579)	2 270	(558 309)	-	(558 309)
Інші фінансові доходи	123 786	415	124 201	(8 219)	115 982
Інші доходи	33 380	10 053	43 433	-	43 433
Фінансові витрати	(1 113 064)	(8 695)	(1 121 759)	3 891	(1 117 868)
Інші витрати	(857 791)	(123 353)	(981 144)	-	(981 144)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(499 865)	(723 794)	(1 223 659)	-	(1 223 659)
Чистий прибуток по сегменту	1 078 261	3 200 586	4 278 847	-	4 278 847
Нарахування амортизації	(2 476 300)	(44 107)	(2 520 407)	-	(2 520 407)
Капітальні надходження	7 534 716	134 085	7 668 801	-	7 668 801
Всього активи	25 313 893	3 198 264	28 512 157	(1 760 095)	26 752 062
Всього зобов'язання	15 313 069	2 319 840	17 632 909	(1 760 095)	15 872 814

ДОДАТОК Г (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на
31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

Інформація по сегментах, за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, представлена нижче:

тис. грн	Поштові та супутні послуги	Фінансові послуги	Всього по сегментам	Міжсегме- нтна елімінація	Всього консолідовано
Реалізація зовнішнім покупцям	23 829 730	4 632 234	28 461 964	-	28 461 964
Міжсегментна реалізація	5 506	572 536	578 042	(578 042)	-
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	23 835 236	5 204 770	29 040 006	(578 042)	28 461 964
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(19 580 870)	(2 127 830)	(21 708 700)	613 044	(21 095 656)
Інші операційні доходи	528 257	329 714	857 971	(85 750)	772 221
Адміністративні витрати	(1 536 763)	(348 343)	(1 885 106)	12 024	(1 873 082)
Витрати на збут	(450 669)	(156 827)	(607 496)	3 598	(603 898)
Інші операційні витрати	(534 383)	(13 753)	(548 136)	(30 797)	(578 933)
Інші фінансові доходи	76 906	-	76 906	-	76 906
Інші доходи	-	-	-	-	-
Фінансові витрати	(834 773)	(2 867)	(837 640)	65 923	(771 717)
Інші витрати	(333 801)	(40 191)	(373 992)	-	(373 992)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(238 367)	(512 741)	(751 108)	-	(751 108)
Чистий прибуток по сегменту	930 773	2 331 932	3 262 705	-	3 262 705
Нарахування амортизації	(1 835 650)	(36 040)	(1 871 690)	-	(1 871 690)
Капітальні надходження	3 564 481	34 349	3 598 830	-	3 598 830
Всього активи	14 871 166	5 522 485	20 393 651	(878 430)	19 515 221
Всього зобов'язання	8 256 830	3 668 644	11 925 474	(878 430)	11 047 044

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

У вересні 2022 року Група придбала 75% корпоративних прав NP International UAB (Lithuania). Вартість придбання інвестиції склала 568 тис. грн. Справедлива вартість чистих активів на дату придбання склала 68 тис. грн. Сума збитку до оподаткування придбаної компанії, відображеного в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, склала 4 107 тис. грн. Придбання даної компанії було здійснено з метою розширення діяльності Групи в Європейському союзі. Для розширення можливостей компанії у вересні 2022 року було здійснено внесок в капітал в розмірі 60 000 тис. грн 75% цього внеску було здійснено Групою.

У червні 2022 року Група здійснила внесок в капітал ТОВ «Новобокс» та ТОВ «ДДГ» сумою 868 000 тис. грн та 1 291 000 тис. грн відповідно, таким чином отримавши частку корпоративних прав кожної з компаній розміром 99% та 95% відповідно (до внеску частка володіння в обох компаніях складала 55%). ТОВ «Новобокс» володіє мережею поштоматів по всій території України. ТОВ «ДДГ» буде логістичні термінали в містах Одеса та Дніпро.

У липні 2022 року Група здійснила внесок в капітал ТОВ «КМС», ТОВ «Поділ Експо» та ТОВ «Нова Плейс» сумою 509 091 тис. грн, 504 000 тис. грн та 90 400 відповідно, таким чином отримавши частку корпоративних прав кожної з компаній розміром 85%, 99% та 99% відповідно. ТОВ «КМС» володіє логістичними терміналами в м. Києві. ТОВ «Поділ Експо» володіє логістичними терміналами в м. Чернігові та м. Хмельницькому, а також здійснює будівництво терміналів в Київській області. Інвестиції в дані компанії було здійснено з метою розширення і збільшення ефективності логістичного бізнесу та інфраструктури Групи. Інформація щодо справедливої вартості ідентифікованих активів і зобов'язань на дату прийняття рішення щодо отримання контролю представлена нижче:

тис. грн	ТОВ «КМС»	ТОВ «Поділ Експо»	ТОВ «Нова Плейс»
Активи			
Основні засоби	537 419	237 494	6 539
Нематеріальні активи	72	2	2 360
Капітальні інвестиції	-	186 141	169
Відстрочені податки	395	1 366	-
Інші необоротні активи	19	-	-
Запаси	4 595	1 049	994
ПДВ до відшкодування	48 122	43 707	340
Аванси видані	2 122	2 873	977
Торгова дебіторська заборгованість	74 771	25 244	22 752
Інші поточні податкові активи	230	67	183
Інші оборотні активи	20	-	95
Грошові кошти	521 242	508 095	106 994
Всього активи	1 189 007	1 006 038	141 403
Зобов'язання			
Торгова кредиторська заборгованість	342	2 976	903
Фінансові зобов'язання	544 397	505 257	91 864
Інші поточні зобов'язання	2 218	648	526
Всього зобов'язання	546 957	508 881	93 293
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю	642 050	497 157	48 110
Неконтрольована частка	96 308	4 972	481
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю які належать Групі	545 742	492 185	47 629

ТОВ «КМС», ТОВ «Поділ Експо» та ТОВ «Нова Плейс» надають послуги виключно компаніям Групи та не мають будь яких інших зовнішніх джерел фінансових надходжень. Збиток до оподаткування придбаних

ДОДАТОК Д (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, склав 100 310 тис. грн.

Як до, так і після об'єднання бізнесу, ТОВ «КМС», ТОВ «Поділ Експо», ТОВ «Нова Плейс» та Група знаходяться під спільним контролем однієї контролюючої сторони.

Всі різниці між справедливою вартістю переданого відшкодування та справедливою вартістю чистих активів придбаного бізнесу відображено у складі «Інших змін в капіталі».

У 2023 році Група здійснила декілька операцій з придбання корпоративних прав низки українських та іноземних підприємств.

В січні 2023 року було проведено викуп долі в компанії UAB «NovaPay EU» в розмірі 25% вартість угоди склала 16 935 тис. грн. Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів зменшилась на 9 979 тис. грн.

В лютому 2023 року було проведено викуп долі в компанії ТОВ «НоваПей Солюшнс» в розмірі 1% вартість угоди склала 25 тис. грн. Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів збільшилась на 205 тис. грн.

В лютому 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в ТОВ «Подол-Експо» шляхом додаткового внеску в капітал в розмірі 498 621 тис. грн, в жовтні 2023 року Група збільшила інвестицію в ТОВ «Подол-Експо» шляхом додаткового внеску в капітал в розмірі 582 824 тис. грн, таким чином отримавши частку корпоративних прав розміром 99,67% (до внеску частка володіння складала 99%). Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів зменшилась на 4 978 тис. грн.

У грудні 2022 року Група передала обладнання вартістю 35 602 тис. грн в якості внеску до статутного капіталу Nova Post Poland SP. Z O O. В січні 2023 року Група передала обладнання в якості внеску до статутного капіталу в розмірі 12 237 тис. грн. В березні 2023 в обмін на передане обладнання Група отримала частку корпоративних прав розміром 60%. Nova Post Poland SP. Z O O володіє поштовими відділеннями і надає логістичні послуги в Польщі. Інвестиції в дану компанію було здійснено з метою розширення і збільшення ефективності логістичного бізнесу та інфраструктури Групи. Для розширення можливостей компанії в травні 2023 року здійснено внесок в капітал в розмірі 36 410 тис. грн, в червні 2023 року здійснено внесок в капітал в розмірі 344 367 тис. грн таким чином отримано частку корпоративних прав розміром 92%. Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів збільшилась на 26 587 тис. грн. Інформація щодо справедливої вартості ідентифікованих активів і зобов'язань на дату отримання контролю представлена нижче:

тис. ГРН

	Nova Post Poland SP. Z.O.O
Активи	
Основні засоби	119 897
Нематеріальні активи	632
Капітальні інвестиції	27 169
Інші необоротні активи	7 444
Запаси	5 090
ПДВ до відшкодування	16 624
Аванси видані	41 781
Торгова дебіторська заборгованість	32 089
Інші оборотні активи	51
Грошові кошти	90 817
Всього активи	341 594

ДОДАТОК Д (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

Зобов'язання

Торгова кредиторська заборгованість	143 944
Фінансові зобов'язання	178 770
Інші поточні зобов'язання	21 971
Всього зобов'язання	344 685
<hr/>	
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю	(3 091)
Неконтрольована частка	(1 236)
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю які належать Групі	(1 855)
Витрати на придбання дочірньої компанії	47 839
Ефект від придбання дочірньої компанії	49 694

Збиток до оподаткування придбаної компанії, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 150 615 тис. грн.

В березні 2023 року була створена компанія UK Novapay LTD. Внесок на дату створення становив 13 702 тис. грн. Після створення статутний капітал UK Novapay LTD був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу UK Novapay LTD за 2023 рік склали 26 211 тис. грн.

В березні 2023 року була створена компанія Nova Post Estonia OU. Внесок на дату створення становив 0,04 тис. грн. Після створення статутний капітал Nova Post Estonia OU був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу Nova Post Estonia OU за 2023 рік склали 12 007 тис. грн.

В березні 2023 року була створена компанія Nova Post Latvia SIA. Внесок на дату створення становив 107 тис. грн. Після створення статутний капітал Nova Post Latvia SIA був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу Nova Post Latvia SIA за 2023 рік склали 15 852 тис. грн.

В травні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Post SK s.r.o.. Вартість придбання інвестицій склала 1 730 тис. грн. Справедлива вартість чистих активів на дату придбання складала 1 103 тис. грн. В жовтні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Post SK s.r.o. шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 9 661 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 9 966 тис. грн.

В травні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Global GE GmbH. Вартість придбання інвестицій склала 989 тис. грн. Справедлива вартість чистих пасивів на дату придбання складала 4 258 тис. грн. В жовтні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Global GE GmbH. шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 77 271 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 85 237 тис. грн.

В травні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Poshta Global Ro S.R.L. Вартість придбання інвестицій склала 1 546 тис. грн. Справедлива вартість чистих пасивів на дату придбання складала 638 тис. грн. В червні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Poshta Global Ro S.R.L. шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 37 770 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 17 459 тис. грн.

В травні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Global CZ. Вартість придбання інвестицій склала 34 тис. грн. Справедлива вартість чистих пасивів на дату придбання складала 1 561 тис. грн. В серпні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Global CZ. шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 47 156 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 24 930 тис. грн.

ДОДАТОК Д (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

В жовтні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Post HU Kft. Вартість придбання інвестицій склала 2 325 тис. грн. Справедлива вартість чистих пасивів на дату придбання складала 1 030 тис. грн. В жовтні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Post HU Kft шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 13 900 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 4 214 тис. грн.

Інформація щодо справедливої вартості ідентифікованих активів і зобов'язань на дату отримання контролю представлена нижче:

	Nova Global CZ S. R. O.	Nova Poshta Global Ro S.R.L.	Nova Global GE GmbH	Nova Global International Hu Kft.	Nova Post SK s.r.o.
Активи					
Інші необоротні активи	4 370	772	-	554	-
Запаси	27	-	-	-	-
ПДВ до відшкодування	66	-	-	620	-
Аванси видані	55	587	-	1 642	-
Інші оборотні активи	101	-	-	352	-
Грошові кошти	3 907	4 051	1 667	4 408	1 103
Всього активи	8 526	5 410	1 667	7 576	1 103
Зобов'язання					
Торгова кредиторська заборгованість	646	174	-	446	-
Фінансові зобов'язання	8 681	-	5 925	7 714	-
Інші поточні зобов'язання	760	5 874	-	446	-
Всього зобов'язання	10 087	6 048	5 925	8 606	-
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю	(1 561)	(638)	(4 258)	(1 030)	1 103
	34	1 546	989	2 325	1 730
Ефект від придбання дочірньої компанії	1 595	2 184	5 247	3 355	627

В травні 2023 року, в рамках розширення послуг в інших країнах, було здійснено викуп долі (100%) компанії Nova Global CA LTD. Вартість придбання інвестицій склала 4 тис. грн. Справедлива вартість чистих активів на дату придбання складала 4 тис. грн. В липні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в Nova Global CA LTD. шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 1 638 тис. грн. Збиток до оподаткування придбаних компаній, відображений в складі консолідованого звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, склав 1 746 тис. грн.

В липні 2023 року була створена компанія ТОВ «Нова Пост Європа». Внесок на дату створення становив 50 000 тис. грн.

В липні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в ТОВ «НП Діджитал» шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 47 576 тис. грн таким чином отримавши частку корпоративних прав розміром 85% (до внеску частка володіння складала 55%). Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів збільшилась на 283 тис. грн.

В липні 2023 року була створена компанія Nova Post FR SAS. Внесок на дату створення становив 2 000 тис. грн. Після створення статутний капітал Nova Post FR SAS був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу POST FR SAS за 2023 рік склали 19 503 тис. грн.

В липні 2023 року була створена компанія Nova Post IT S.R.L. Внесок на дату створення становив 2 043 тис. грн. Після створення статутний капітал Nova Post IT S.R.L. був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу NOVA POST IT S.R.L. за 2023 рік склали 12 262 тис. грн.

ДОДАТОК Д (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

В вересні 2023 року була створена компанія Nova Poshta Delivery S.L. Внесок на дату створення становив 1 928 тис. грн.

В вересні 2023 року прийнято рішення щодо створення юридичної особи на території Болгарії для провадження господарської діяльності (здійснення послуг доставки). Станом на 31.12.2023 року вартість інвестиції в статутний капітал складає 2 050 тис. грн. Станом на 31.12.2023 року триває процес реєстрації компанії та уставного капіталу компанії «Nova Post Bulgaria».

В жовтні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в ТОВ «Новобокс» шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 258 611 тис. грн таким чином отримавши частку корпоративних прав розміром 99,24% (до внеску частка володіння складала 99%). Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів збільшилась на 40 тис. грн.

В жовтні 2023 року прийнято рішення щодо створення юридичної особи на території Королівства Бельгії для провадження господарської діяльності (здійснення послуг доставки). Станом на 31.12.2023 року вартість інвестиції в статутний капітал складає 2 110 тис. грн. Станом на 31.12.2023 року триває процес реєстрації компанії та уставного капіталу компанії «Nova Post Belgium».

В грудні 2023 року Група прийняла рішення про збільшення інвестиції в ТОВ «Дніпро Девелопмент Груп» шляхом додаткового внеску в капітал в сумі 172 824 тис. грн таким чином отримавши частку корпоративних прав розміром 95,5% (до внеску частка володіння складала 95%). Внаслідок збільшення частки участі балансова вартість неконтрольованої частки у складі власного капіталу неконтролюючих акціонерів збільшилась на 490 тис. грн.

У грудні 2023 року Група придбала 100% корпоративних прав New Post International MLD SRL. Вартість придбання інвестиції склала 15 281 тис. грн. Придбання даної компанії було здійснено з метою розширення діяльності Групи в Республіці Молдова. Інформація щодо справедливої вартості ідентифікованих активів і зобов'язань на дату отримання контролю представлена нижче:

тис. ГРН	New Post International MLD SRL
Активи	
Основні засоби	61 229
Нематеріальні активи	1 468
Капітальні інвестиції	5 961
Заласи	1 655
ПДВ до відшкодування	62
Аванси видані	3 880
Торгова дебіторська заборгованість	23 536
Інші поточні податкові активи	34
Інші оборотні активи	539
Грошові кошти	24 917
Всього активи	123 281
Зобов'язання	
Торгова кредиторська заборгованість	10 729
Фінансові зобов'язання	72 774
Інші поточні зобов'язання	30 352
Всього зобов'язання	113 855
Всього ідентифікованих чистих активів за справедливою вартістю	9 426
Витрати на придбання дочірньої компанії	15 281
Ефект від придбання дочірньої компанії	5 855

В рамках розширення послуг в інших країнах в липні 2023 року Група придбала 100% корпоративних прав компанії NovaPay S.R.L. Вартість придбання інвестицій склала 4 110 тис. грн. Справедлива вартість чистих активів на дату придбання складала 2 480 тис. грн.

ДОДАТОК Д (ПРОДОВЖЕННЯ)

Примітка до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (продовження)

Після придбання статутний капітал NovaPay S.R.L. був збільшений. Додаткові внески до статутного капіталу NovaPay S.R.L. за 2023 рік склали 18 129 тис. грн.

Також в рамках розширення послуг в інших країнах у вересні 2023 року Група придбала 100% корпоративних прав компанії Nova Safetrade. Вартість придбання інвестицій складала 177 тис. грн. Справедлива вартість чистих активів на дату придбання складала 42 тис. грн.

Інформація про балансову вартість ідентифікованих активів та зобов'язань компанії NovaPay S.R.L. та Nova Safetrade на дату придбання:

тис. ГРН	NovaPay S.R.L.	Nova Safetrade
Необоротні активи		
Нематеріальні активи	32	-
Основні засоби	171	-
Всього необоротні активи	203	-
Оборотні активи		
Запаси	6	-
Торгова та інша дебіторська заборгованість	1 705	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 879	42
Всього оборотні активи	5 590	42
Поточні зобов'язання		
Торгова та інша кредиторська заборгованість	2 967	-
Поточні забезпечення	346	-
Всього поточні зобов'язання	3 313	-
Балансова вартість чистих активів	2 480	42
Витрати на придбання дочірньої компанії	(4 110)	(177)
Ефект від придбання дочірньої компанії	(1 630)	(135)

Як до, так і після об'єднання бізнесу, придбані протягом 2023 року компанії та Група знаходяться під спільним контролем однієї контролюючої сторони. Всі різниці між справедливою вартістю переданого відшкодування та справедливою вартістю чистих активів придбаного бізнесу відображено у складі «Інших змін в капіталі». Загальний ефект від придбання під спільним контролем становив:

тис. ГРН	Ефект
Компанія	
Nova Post Poland SP. Z O O.	49 694
Nova Post SK s.r.o.	627
Nova Global GE GmbH	5 247
Nova Poshta Global Ro S.R.L.	2 184
Nova Global CZ	1 595
Nova Post HU Kft	3 355
New Post International MLD SRL	5 855
NovaPay S.R.L.	1 630
Nova Safetrade	135
Всього	70 322

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Звіт незалежного аудитора

Учасникам

Товариства з обмеженою відповідальністю «НОВА ПОШТА»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «НОВА ПОШТА» (далі – «Товариства») та його дочірніх підприємств (далі разом – «Група»), що складається з консолідованого балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 р., консолідованого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), консолідованого звіту про власний капітал, консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2023 р. та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та, в усіх суттєвих аспектах, відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з прийнятим Радою з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосованими в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 1 «Основа підготовки», розділ «Безперервність діяльності», до консолідованої фінансової звітності, в якій розкривається інформація про загострення російської агресії та військового вторгнення з боку Російської Федерації. Наразі неможливо передбачити подальший негативний розвиток цих подій та їх негативний вплив на українську економіку та фінансовий стан та результати діяльності Групи. Вищезазначені питання вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 39 «Операції з пов'язаними сторонами» до консолідованої фінансової звітності, яка свідчить про значну концентрацію операцій Групи з пов'язаними сторонами. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

вул. Фізкультури, 28, Київ, 03150, Україна
Т: + 380 (44) 284 18 65
Ф: + 380 (44) 284 18 66
info@bakertilly.ua, www.bakertilly.ua

Now, for tomorrow

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувалися при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Додатково до питання, описаного в розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності», ми визначили, що нижче описані питання є ключовими питаннями аудиту, інформацію щодо яких слід надати в нашому звіті.

Ключове питання аудиту	Яким чином наш аудит розглядав ключове питання аудиту
<p>Визнання виручки від надання послуг</p> <p>Дивіться Примітку 8</p> <p>Виручка Групи від надання послуг включає доходи від експрес-доставки (84% загальних доходів Групи) та доходи від здійснення грошових переказів (15% загальних доходів Групи), які визнаються виходячи з розміру винагороди, обумовленої договорами або тарифними планами на такі послуги.</p> <p>Не дивлячись на те, що під час визнання виручки управлінським персоналом застосовується обмежене професійне судження, в силу суттєвості суми, значного збільшення доходів у звітному періоді в порівнянні з минулим роком і великої кількості індивідуально несуттєвих операцій з визнання доходів, аудит виручки вимагає значних витрат часу і є областю підвищеного уваги аудитора.</p> <p>Окрім цього, Група здійснює великі обсяги операцій з грошових переказів, інтерфейси між платіжною системою і даними бухгалтерського обліку створюють ризики для навмисних маніпуляцій і помилок.</p> <p>У зв'язку з цим ми визначили визнання виручки від надання послуг в якості ключового питання аудиту.</p> <p>Доходи Групи від надання послуг експрес-доставки за 2023 рік склали 36 773 639 тис. грн., доходи від здійснення грошових переказів – 6 598 950 тис. грн.</p>	<p>Наші процедури включали, серед іншого:</p> <ul style="list-style-type: none">- аналіз облікової політики Групи з визнання виручки від надання послуг, включаючи критерії її визнання;- отримання розуміння і оцінку ефективності заходів внутрішнього контролю в області визнання виручки від надання послуг, тестування ефективності заходів внутрішнього контролю над визнанням виручки від надання послуг фізичним особам;- аналітичні процедури, які передбачали, серед іншого, вивчення динаміки визнання виручки за місяцями на предмет виявлення незвичних коливань, співставлення з порівняльною інформацією за попередній рік, а також з очікуваними результатами діяльності Групи;- проведення детального тестування на вибірковій основі, в тому числі отримання зовнішніх підтверджень від покупців – корпоративних клієнтів, тестування первинних облікових документів, що призводять до визнання виручки від надання послуг.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Консолідованому звіті про управління за 2023 рік (який включає інформацію про корпоративне управління), підготовленому у відповідності до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших застосованих законодавчих і нормативних вимог, який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та в Річній інформації емітента цінних паперів за 2023 рік (яка також включає у складі звіту керівництва завіт про корпоративне управління) відповідно до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», але не містять консолідованої фінансової звітності та нашого звіту аудитора щодо неї. Очікується, що Річна інформація емітента цінних паперів за 2023 рік, імовірно, буде надана нам після дати цього звіту аудитора.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

Now, for tomorrow

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Ми дійшли висновку, що фінансова інформація, наведена в Консолідованому звіті про управління за 2023 рік, в усіх суттєвих аспектах, узгоджується з консолідованою фінансовою звітністю за звітний період.

Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у

Now, for tomorrow

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності виключно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його користь для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Звітунання у відповідно до частини 4 статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII (далі – «Закон № 2258-VIII»)

Призначення аудитора та загальна тривалість завдання з аудиту

Ми вперше були призначені аудиторами Товариства 25 вересня 2018 р. рішенням Комітету з аудиту та фінансів Наглядової ради Товариства для виконання обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р. Наше призначення було вчергове продовжено рішенням загальних зборів учасників Товариства від 27 жовтня 2023 р. для виконання обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2023 р.

Загальна тривалість виконання нами аудиторського завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності Товариства без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень складає 6 років.

Надання неаудиторських послуг та незалежність

Ми підтверджуємо, що протягом періоду з початку звітного року і до дати цього звіту аудитора ми не надавали Товариству або контролюванім ним суб'єктам господарювання неаудиторські послуги, зазначені у четвертій частині статті 6 Закону № 2258-VIII, та що ми, включаючи ключового партнера з аудиту, були незалежними по відношенню до Товариства при проведенні нашого аудиту.

Протягом звітного періоду крім послуг з обов'язкового аудиту ми також надавали Товариству або контролюванім ним суб'єктам господарювання інші послуги, інформація про які не розкриття у звіті про управління або у фінансовій звітності, а саме: ініціативний аудит фінансової інформації з метою її включення до консолідованої фінансової звітності материнського підприємства, послуги з огляду проміжної звітності дочірньої компанії, виконання завдання з надання обмеженої впевненості щодо звітних даних його дочірніх компаній, виконання завдання з узгоджених процедур щодо перевірки форми подання проспекту емісії облігацій дочірньої компанії, виконання завдання з надання обмеженої впевненості щодо перевірки відповідності інформації у звіті про результати погашення облігацій, інших інформаційно-консультаційних послуг щодо збору, обробки та аналізу юридичної інформації та комплексного IT-Аудиту.

Now, for tomorrow

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Пояснення щодо того, якою мірою вважалось можливим виявити порушення, включаючи шахрайство

Те, якою мірою наші процедури здатні виявляти порушення, зокрема пов'язані із шахрайством, залежить від характеру шахрайства та складності виявлення суттєвих викривлень у консолідованій фінансовій звітності внаслідок цього, ефективності засобів контролю Групи, а також характеру, строків та обсягу подальших аудиторських процедур.

Ми розробляємо та виконуємо аудиторські процедури відповідно до наших обов'язків, зазначених вище в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності», у відповідь на оцінені ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства та для виявлення недотримання вимог тих законодавчих та нормативних актів, які можуть мати суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність. Однак основну відповідальність за запобігання і виявлення випадків шахрайства та дотримання вимог законодавчих та нормативних актів несуть ті, кого наділено найвищими повноваженнями, і управлінський персонал Групи.

Узгодженість з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету від 25 квітня 2024 року.

Інші правові і регуляторні вимоги

Додаткова інформація, яка наводиться відповідно до вимог, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 555 від 22 липня 2021 року

- Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» (Код ЄРДПОУ: 30373906. Вебсторінка суб'єкта аудиторської діяльності: www.bakertilly.ua) проводило аудит консолідованої фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «НОВА ПОШТА» згідно з договором № 185/23 від 10 листопада 2023 р. у період з 10 листопада 2023 р. по дату цього звіту.
- Товариство є підприємством, що становить суспільний інтерес, у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV.
- Товариство не є контролером/учасником небанківської фінансової групи.
- Інформація про структуру власності та кінцевих бенефіціарних власників Товариства, яку наведено у розділі «Загальна інформація» у примітках до консолідованої фінансової звітності, на нашу думку, відповідає інформації, розкритій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, дані в якому формуються на підставі документів, які подаються органам державної реєстрації за формою та змістом відповідно до вимог, встановлених Положенням про форму та зміст структури власності, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 19 березня 2021 року № 163.
- Станом на 31 грудня 2023 р. материнською компанією Товариства є NP Holdings Limited (Kипр, 1065, Нікосія, Мікінос, 8). Нижче наведені дочірні компанії Товариства:
 - "НОВАЛЕЙ" ТОВ (Юридична адреса: 03026, Україна, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, офіс 1304),
 - "НОВАЛЕЙ СОЛЮШНС" ТОВ (Юридична адреса: Україна, 03026, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, офіс 1309/1),
 - "НОВАЛЕЙ КРЕДИТ" ТОВ (Україна, 03026, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, офіс 1307),
 - NovaPay EU, UAB (Юридична адреса: Литва, LT-09109, м. Вільнюс, вул. Карейвіос, 11B),
 - Sp. Z.o.o. «Nova Safetrade» (Юридична адреса: Польща, 02-274, м. Варшава, вул. Мінеральна 15),
 - NovaPay S.R.L. (Юридична адреса: Молдова, м. Кишинів, вул. Барбу Леутару 3),
 - UK NOVAPAY LTD (Юридична адреса: Англія, W1K 3JВ, м. Лондон, вул. Гросвенор, 58),
 - NOVA GLOBAL CA LTD (Юридична адреса: Канада, M3N0A1, Онтаріо, м. Норт-Йорк, 1881 Стіла вест Авеню,406),
 - "НП СЕРВІС" ТОВ (Юридична адреса: 36011, Україна, Полтавська обл., місто Полтава, проспект Першотравневий, будинок 19-А),
 - "АГРІКОМ-ІНВЕСТ" ПП (Юридична адреса: 03026, Україна, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, офіс 1200),
 - "СТЕНД ПЛЮС" ПП (Юридична адреса: 03026, Україна, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, офіс 1200),
 - "НОВОБОКС" ТОВ (Юридична адреса: 03026, Україна, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103),

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

- "ДДГ" ТОВ (Юридична адреса: 49000, Україна, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вулиця Повітряна, Будинок 2).
 - "НП ДІДЖИТАЛ" ТОВ (Юридична адреса: 03026, Україна, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103).
 - "НОВА ПЛЕЙС" ТОВ (Юридична адреса: 07401, Україна, Київська область, Броварський район, м. Бровари, вулиця Київська, будинок 135, офіс 9).
 - "КМС" ТОВ (Юридична адреса: 36039, Україна, Полтавська обл., місто Полтава, вулиця Європейська, будинок 57).
 - "ПОДІЛ-ЕКСПО" ТОВ (Юридична адреса: 08322, Україна, Київська обл., Бориспільський р-н, село Проліски, вулиця Броварська, будинок 2-Ж).
 - "Нова Пост Європа" ТОВ (Юридична адреса: 03026, Україна, місто Київ, Столичне шосе, будинок 103).
 - "СЛАЙДІНГ ЮРТ-ІНДАСТРІ" ТОВ (Юридична адреса: 03026, Україна, місто Київ, Столичне шосе, будинок 103).
 - NOVA POST Poland Sp. Z O. O. (Юридична адреса: Польща, місто Варшава, вулиця Мінеральна, будинок 15).
 - NOVA POST LITHUANIA, UAB (Юридична адреса: LT-09109, Литва, місто Вільнюс, вулиця Карейюс, будинок 11B).
 - NOVA POST FR SAS (Юридична адреса: 75008, Франція, місто Париж, Єлисейські поля, будинок 66).
 - NOVA POST IT S.R.L. (Юридична адреса: CAP 20135, місто Мілан, вулиця Віа Аугусто Анфоссі, будинок 2).
 - NOVA POSHTA GLOBAL RO S.R.L. (Юридична адреса: Румунія, місто Бухарест, район 3, вулиця Бурнітей, 24, 1-й поверх, офіс A74).
 - NOVA POST Estonia OU (Юридична адреса: 11317, Естонія, місто Таллінн, район Кескліна, вулиця Пярну 139e/2-8).
 - NOVA POST LATVIA SIA (Юридична адреса: LV-1011, Латвія, місто Рига, вулиця Тербатас, будинок 30).
 - NOVA POSHTA DELIVERY SL (Юридична адреса: 08005, Іспанія, місто Барселона, вулиця Калле Маріна, будинок 16).
 - NOVA POST SK s.r.o. (Юридична адреса: 811 06, Словаччина, м. Братислава, район Старе Місце, вул. Поштова, 3).
 - New Post International MLD SRL (Юридична адреса: MD - 2008, Республіка Молдова, місто Кишинів, вулиця Барбу Леутару, будинок 3).
 - NOVA GLOBAL CZ s.r.o. (Юридична адреса: Чеська Республіка, м. Прага, Нове Місто, На Порчі, будинок 1047/26).
 - Nova Post HU Kft (Юридична адреса: 1066, Угорщина, місто Будапешт, вулиця Мадача Імре, будинок 14, поверх).
 - NOVA GLOBAL GE GmbH (Юридична адреса: 13407, Німеччина, місто Берлін, вулиця Арозер Алле, будинок 84).
- На Товариство не поширюються пруденційні показники, встановлені НКЦПФР для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків у відповідності до «Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками» затвердженого рішенням НКЦПФР № 1597 від 1 жовтня 2015 року.
 - Результати перевірки ревізійної комісії не наведені, оскільки Товариство не має ревізійної комісії.

Звіт щодо інформації, зазначеної в Звіті про корпоративне управління

Грунтуючись на результатах проведеної в ході аудиту роботи з урахуванням сформованих в процесі аудиту знань і розуміння діяльності Групи та умов її роботи, в усіх суттєвих аспектах:

- Інформація про корпоративне управління, яка міститься в Консолідованому звіті про управління за 2023 рік, відповідно до вимог пунктів 1-4 частини третьої статті 127 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» була підготовлена у відповідності до вимог Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та узгоджується з консолідованою фінансовою звітністю;
- на нашу думку, звіт про корпоративне управління у складі Консолідованого звіту про управління за 2023 рік містить всю інформацію, яка вимагається пунктами 5-9 частини третьої 127 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

ДОДАТОК Е (ПРОДОВЖЕННЯ)

Звіт незалежного аудитора до Консолідованої фінансової звітності ТОВ станом на 31 грудня 2023 року та за рік

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Почкун Олександр Васильович.

Олександр Почкун
Партнер

Номер реєстрації аудитора у Реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності: № 101230

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2091

м. Київ, Україна
29 квітня 2024 р.

Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»
Код ЄРДПОУ: № 30373906
Місцезнаходження: 04112, місто Київ, вулиця Грекова, 3, квартира 9
Фактична адреса: 03150, місто Київ, вулиця Фізкультури, 28
Веб-сторінка: www.bakerilly.ua

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC DISCOVERY

Proceedings of I International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain

29-31 December 2024

Madrid, Spain

2024

SCI-CONF.COM.UA

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC DISCOVERY

**PROCEEDINGS OF I INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 29-31, 2024**

**MADRID
2024**

98.	<i>Гуржій П. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	511
99.	<i>Джабраїлов С. І.</i> ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ	515
100.	<i>Дубовик А. Л.</i> БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	520
101.	<i>Дудчик О. Ю., Грекова Д. В.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ВИРОБНИЦТВА ЗАЛІЗНИЧНИХ ЛОКОМОТИВІВ І РУХОМОГО СКЛАДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	525
102.	<i>Живко З. Б., Миронюк В.</i> РОЗРАХУНКИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ УРЕГУЛЮВАННЯ	531
103.	<i>Іванцов С. В.</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЄС У СФЕРІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	535
104.	<i>Кірдіна О. Г., Бухун І. А.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	540
105.	<i>Комліченко О. О.</i> РОЛЬ ГЛЕМПІНГУ В РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	546
106.	<i>Коришкова Р. С., Мішук Д. О.</i> КОНСОЛІДАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ (КОРПОРАЦІЙ) ТА ЇЇ АУДИТ	552
107.	<i>Лиска П. О.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА	558
108.	<i>Нечипорчук М. О.</i> РОЗВИТОК КРИПТОВАЛЮТНОГО СЕГМЕНТУ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ У ГЛОБАЛЬНІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ	565
109.	<i>Ничик В. О.</i> УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ У КРАЇНАХ З РОЗВИНУТОЮ ЕКОНОМІКОЮ	569
110.	<i>Останчук С. О., Ватаманюк-Зелінська У. З.</i> ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	574

КОНСОЛІДАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ (КОРПОРАЦІЙ) ТА ЇЇ АУДИТ

Коршикова Р. С.

кандидат економічних наук,

професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна

Міщук Д. О.

здобувачка другого (магістерського) рівня

вищої освіти ОПП «Облік і аудит»

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна

Вступ. Консолідація фінансової звітності є важливим компонентом сучасного бухгалтерського обліку та фінансової звітності, оскільки забезпечує підготовку узагальненої інформації про фінансовий стан, грошові потоки та результати роботи групи компаній, яка є корисною для інвесторів, кредиторів та внутрішнього менеджменту. Процес консолідації дозволяє уникнути подвійного обліку наслідків внутрішньогрупових операцій, забезпечуючи більш точне та об'єктивне відображення загальних показників діяльності холдингових структур, що мають кілька дочірніх підприємств. У таких об'єднаннях важливо ефективно управляти сукупними фінансами та ризиками, а також забезпечувати узгодженість і якісну комунікацію між різними елементами такої специфічної організаційної структури. Тому консолідована фінансова звітність виконує функцію інтеграції фінансових даних усієї групи в єдиний звітний документ.

Постановка проблеми. Холдингова компанія являє собою складну організаційну структуру, що об'єднує кілька підприємств через відносини [1]. Такі об'єднання можуть охоплювати як національні, так і міжнародні компанії, що зумовлює певні особливості у формуванні фінансової звітності, зокрема в застосуванні методів обліку та консолідації. Відмінності в облікових політиках окремих підприємств холдингу, необхідність переведення звітності у єдину валюту подання, а також вибір стандартів для складання консолідованої

звітності (міжнародних чи національних) створюють значні виклики. У цьому контексті важливим є питання гармонізації Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) України з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), що ускладнюється впливом нестабільного економічного середовища. В умовах глобалізації фінансових ринків точність і прозорість консолідованої звітності набувають вирішального значення, потребуючи глибокого аналізу з позицій аудиту та прийняття ефективних управлінських рішень.

Таким чином, актуальним завданням є забезпечення прозорості та ефективності консолідованої фінансової звітності холдингів, а також розробка методик обліку й аудиту, що враховують вимоги міжнародних стандартів і особливості діяльності таких структур.

Мета та завдання дослідження. Метою даного дослідження є вивчення теоретичних, методологічних і практичних аспектів складання та аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній в сучасному бізнес-середовищі для виявлення існуючих проблем та шляхів їх вирішення в контексті вітчизняної та міжнародної фінансової практики.

Для цього необхідно вивчити сутність холдингу, їхню структуру та особливості діяльності; проаналізувати теоретичну концепцію консолідованої фінансової звітності та її значення в процесі управління холдингами; розглянути основні методи та способи підготовки консолідованої звітності та вивчити роль правових норм, які регулюють цей процес; вивчити методичні підходи аудиту такої звітності, а також особливості контролю за достовірністю фінансової інформації.

Матеріали та методи. Для досягнення мети дослідження було використано теоретичні та практичні джерела, такі як наукові праці, нормативні акти, міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Як основні методи дослідження було використано аналіз і синтез теоретичних концепцій, порівняльний аналіз нормативно-правових документів, індукцію і дедукцію для формування узагальнень і висновків. Крім того, використовувався метод

аналізу практичних прикладів для оцінки практичного підходу до консолідації фінансової звітності в холдингових компаніях та її аудиту з урахуванням специфіки діяльності холдингових компаній і вимог сучасного бізнес-середовища.

Результати дослідження. Консолідована фінансова звітність є важливим інструментом оцінки фінансового стану холдингу (групи компаній), оскільки вона об'єднує фінансову інформацію материнської та дочірніх компаній і дає достовірне загальне уявлення про фінансові результати діяльності групи в цілому. Підготовка консолідованої фінансової звітності вимагає дотримання відповідних стандартів, зокрема МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» та МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», що встановлюють методологічні вимоги до її формування для забезпечення прозорості та порівнянності фінансової інформації [3]. Їх застосування дозволяє коректно поєднати аналогічні статті звітності учасників холдингу в єдиний формат через впровадження низки коригувань: виключення сальдо та оборотів від внутрішньогрупових операцій, виокремлення частки неконтролюючих акціонерів та розрахунок гудвілу.

Одним із важливих аспектів підготовки консолідованої фінансової звітності є врахування відмінностей в обліковій політиці компаній, що входять до складу групи. Попри вимоги облікових стандартів щодо узгодження облікових політик, повне їх уніфікування не завжди є можливим.

Додаткові труднощі виникають у разі діяльності учасників групи на міжнародних ринках із використанням різних валют. Для забезпечення точності фінансових показників критично важливим є правильне застосування валютних курсів на звітну дату та подальше відображення у консолідованій фінансовій звітності відповідних курсових різниць.

Слід зазначити, що в Україні процес консолідації фінансової звітності перебуває на етапі активного розвитку, що супроводжується поступовою адаптацією національних стандартів бухгалтерського обліку до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [2]. Нині вже майже узгоджено методика визначення основних показників, які характерні саме для

звітності групи компаній, а саме: гудвілу, частки неконтролюючих акціонерів, а також вартісних різниць, які виникають під час об'єднання компаній. Проте існують певні розбіжності, оскільки МСФЗ на відміну від національних нормативних активів передбачають два варіанти оцінки частки неконтролюючих акціонерів, що матиме вплив також і на величину гудвілу (знижки при придбанні). Також не досить повно описана методика переведення фінансової звітності дочірніх підприємств в іншу валюту подання з метою подальшої консолідації, оскільки питання відповідного курсу, що має застосовуватися до гудвілу (знижки при придбанні) та частки неконтролюючих акціонерів залишається відкритим.

Ще однією важливою темою стала організація аудиту консолідованої фінансової звітності холдингових компаній. Оскільки неточне відображення внутрішньофірмових операцій може призвести до суттєвих викривлень фінансових результатів групи, аудит такої звітності визначив необхідність приділити особливу увагу процесам обліку та консолідації даних.

Варто зазначити, що важливо контролювати ризики, пов'язані з аудитом консолідованої фінансової звітності. Це пов'язано з тим, що змішання даних різних компаній, особливо з різними фінансовими системами і методами обліку, може призвести до проблем з виявленням помилок і шахрайства [4]. Процес аудиту консолідованої фінансової звітності включає традиційний етап перевірки даних бухгалтерського обліку та спеціальні процедури для забезпечення достовірності операцій між групами компаній, як-от перевірка методів оцінки активів і зобов'язань, правильності перерахунку валют і взаємозаліків. Аудиторам також необхідно переконатися в тому, що звітність відповідає національним і міжнародним нормам, враховуючи особливості фінансових інструментів, які можуть використовуватися в холдинговій структурі.

Таким чином, консолідація фінансової звітності та її аудит є складним та багатовимірним процесом, який вимагає високого рівня спеціалізації у сфері облікових процедур та суворого дотримання відповідних стандартів. Ефективна

реалізація цього процесу сприяє підвищенню ефективності управління, мінімізації ризиків та забезпеченню точності фінансової інформації для прийняття стратегічно обґрунтованих рішень.

Висновки. На основі викладеного вище зробити низку висновків, що стосуються теоретичних і практичних аспектів консолідованої фінансової звітності холдингових компаній та її аудиту.

Консолідована звітність є важливим управлінським інструментом, що відображає фінансовий стан групи та забезпечує прозорість для зацікавлених сторін. Її підготовка потребує точного обліку, оцінки активів і зобов'язань, а також усунення подвійного обліку внутрішньогрупових операцій, гармонізацію облікової політики учасників холдингу, коректного обліку інвестицій у дочірні компанії та вибору відповідного валютного курсу при переведенні фінансової звітності у валюту подачі. Своєю чергою аудит консолідованої звітності спрямований на перевірку її достовірності, оцінку активів, зобов'язань та управління ризиками, пов'язаними з розбіжностями в облікових політиках.

Дотримання міжнародних стандартів і чіткої методології підготовки та аудиту сприяє підвищенню прозорості й точності відображення діяльності холдингових компаній.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Що таке холдингова компанія? Податкові пільги та звільнення. GR Morgan Formation. URL: <https://www.companyformation.com.ua/stvorennya-rdprimstva/velikobritanii/holding/> (дата звернення: 21.12.2024).
2. Основні принципи, методика та проблеми складання консолідованої фінансової звітності за МСФЗ | ЛІГА:ЗАКОН. Магазин ЛІГА:ЗАКОН | Інформаційно-аналітична екосистема для бізнесу. URL: <https://product.ligazakon.ua/osnovni-principi-metodika-ta-problemi-skladannya-konsolidovanoj-finansovoї-zvitnosti-za-msfz/> (дата звернення: 21.12.2024).
3. Інтеграція України до міжнародних стандартів фінансової звітності: успіхи та головні виклики. URL: https://lb.ua/blog/dmytro_rybalchenko/434096_